Rapport

Moifjellet & Mellomstrand vindkraftverk

OPPDRAGSGIVER

Statkraft Vind Utvikling DA

EMNE

Konsekvensutredning friluftsliv

DATO / REVISJON: 26.02.2026 / 04

DOKUMENTKODE: 10265688-01-RIM-RAP-004

Multiconsult

Forside: Bjerkreimsenderen, Moifjellet og Mellomstrand sett fra Karten (foto Multiconsult)

Foto, illustrasjoner og figurer: Multiconsult om annet ikke er oppgitt

Dette dokumentet har blitt utarbeidet av Multiconsult på vegne av Multiconsult Norge AS eller selskapets klient. Klientens rettigheter til dokumentet er gitt i den aktuelle oppdragsavtalen eller ved anmodning. Tredjeparter har ingen rettigheter til bruk av dokumentet (eller deler av det) uten skriftlig forhåndsgodkjenning fra Multiconsult med mindre annet følger av norsk lov. Multiconsult påtar seg intet ansvar for bruk av dokumentet (eller deler av det) til andre formål, på andre måter eller av andre personer eller enheter enn det som er godkjent skriftlig av Multiconsult. Deler av dokumentet kan være beskyttet av immaterielle rettigheter og/eller eiendomsrettigheter. Kopiering, distribusjon, endring, behandling eller annen bruk av dokumentet er ikke tillatt uten skriftlig forhåndssamtykke fra Multiconsult eller annen innehaver av slike rettigheter med mindre annet følger av norsk lov.

Rapport

OPPDRAG	Moifjellet & Mellomstrand vindkraftverk	DOKUMENTKODE	10265688-01-RIM-RAP-004
EMNE	Konsekvensutredning friluftsliv	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Statkraft Vind Utvikling DA	OPPDRAGSLEDER	Håvard Finanger
KONTAKTPERSON	Kristin Serck-Hanssen og Andreas Stokke	UTARBEIDET AV	Linn Nefertari Leh
STED	Bjerkreim og Time kommuner	ANSVARLIG ENHET	10234054 Naturressurser midt

REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV
04	26.02.2026	Revidert utgave etter tilbakemelding fra Statkraft	Linn Nefertari Leh	Trine Riseth	Håvard Finanger
03	16.01.2026	Første utkast med nytt alternativ, Mellomstrand. Rev00, rev01 og rev02 gjelder konsekvensutredning for Moifjellet (10252119-01-RIM-RAP-004).	Linn Nefertari Leh	Vegard Meland	Håvard Finanger
02	05.03.2025	Små revideringer etter tilbakemelding fra Statkraft	Linn Nefertari Leh	Trine Riseth	Håvard Finanger
01	26.02.2025	Revidert utgave etter tilbakemelding fra Statkraft	Linn Nefertari Leh	Vegard Meland	Håvard Finanger
00	09.12.2024	1. gangs oversendelse til oppdragsgiver	Linn Nefertari Leh	Ørjan W. Jenssen	Håvard Finanger

INNHOLDSFORTEGNELSE

0 Sammendrag 6
0.1 Innledning 6
0.2 Alternativer som utredes 6
0.2.1 Alternativ 0 6
0.2.2 Alternativ 1 – Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk 7
0.2.3 Alternativ 2 – Moifjellet vindkraftverk 7
0.3 Konsekvensutredning 7
0.4 Midlertidige virkninger 9
0.5 Usikkerhet 9
0.6 Avbøtende tiltak og overvåkningsprogrammer 9
1 Bakgrunn og utredningskrav 11
1.1 Bakgrunn for prosjektet 11
1.2 Prosjektmål 11
1.3 Planområdet 11
1.4 Utredningskrav 12
2 Metode 15
2.1 Definisjoner og avgrensning 15
2.1.1 Definisjon av friluftsliv 15
2.1.2 Avgrensning mot andre fagtema 15
2.2 Metodikk 16
2.2.1 Definere influensområde 16
2.2.2 Inndeling av delområder 16
2.2.3 Verdisetting av delområder 17
2.2.4 Vurdering av påvirkning for delområder 18
2.2.5 Vurdering av konsekvensgrad for delområder 19
2.2.6 Vurdering av konsekvens for alternativer 20
2.3 Besvarelse av utredningskrav 21
2.4 Data i databaser 22
2.5 Endringer fra Moifjellet til Moifjellet & Mellomstrand 22
3 Tiltaksbeskrivelse og alternativer 23
3.1 Føringer og planer for området 23
3.1.1 Kommuneplan 23
3.1.2 Gjeldende reguleringsplaner 23
3.2 Dagens miljøtilstand og nullalternativ (alternativ 0) 23
3.3 Alternativer som utredes 24
3.3.1 Alternativ 1 Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk 24
3.3.2 Alternativ 2 Moifjellet vindkraftverk 26
3.4 Avbøtende tiltak i plan 27
3.5 Influensområdet 28
4 Kunnskapsgrunnlaget 32
4.1 Eksisterende kunnskap - oversikt 32
4.2 Befaring 33
4.3 Statlig sikrede friluftsområder 36
4.4 Kartlagte friluftslivsområder 38
4.5 Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017-2024 46
4.6 Turruter 48
4.6.1 Turkart Bjerkreim 1:50 000 52
4.6.2 Ti på topp Dalane/Rogaland/Time 52
4.7 Andre friluftslivsområder 53
4.7.1 Magma Geopark 53
4.7.2 Jakt og fiske 53
4.8 Planer for friluftslivet i planområdene og nærliggende områder 54
5 Trinn 1: Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder 56
5.1 Inndeling i delområder 56
5.2 Verdivurderte områder 57
5.2.1 Delområde FL1 Moifjellet og Urdalsnipa 59
5.2.2 Delområde FL2 Brusaknuden og Karten 64
5.2.3 Delområde FL3 Brusali 68

5.2.4 Delområde FL4 Fiskeplasser langs fv. 504 ... 70
5.2.5 Delområde FL5 Ulvarudla og Låglia ... 71
5.2.6 Delområde FL6 Vikeså ... 73
5.2.7 Delområde FL7 Synesvarden ... 76
5.2.8 Delområde FL8 Synesvarden buffersone ... 78
5.2.9 Delområde FL9 Bjerkreim vindkraftverk ... 78
5.2.10 Delområde FL10 Måkaknuten ... 80
5.2.11 Delområde FL11 Sikvalandsheia ... 82
5.2.12 Delområde FL12 Berse ... 83
5.2.13 Delområde FL13 Ognaheia og mer ... 84
5.2.14 Delområde FL14 Gravdal/Hetlandskogen ... 84
5.2.15 Delområde FL15 Høgjæren vindkraftverk ... 86
5.2.16 Delområde FL16 Korphaugene ... 88
5.2.17 Delområde FL17 Faure ... 88
5.2.18 Delområde FL18 Holmen ... 89
5.2.19 Delområde FL19 Daurmålsknuten ... 90
5.2.20 Delområde FL20 Kringeli ... 92
5.2.21 Delområde FL21 Ualandsvarden ... 92
5.2.22 Delområde FL22 Skykula ... 93
5.2.23 Delområde FL23 Sveine- og Risaskogen ... 94
5.2.24 Delområde FL24 Ørni ... 95
5.2.25 Delområde FL25 Sælandsskogen ... 96
5.2.26 Delområde FL26 Hadlandsfjellet ... 97
5.3 Konsekvenskart ... 98
5.4 Midlertidige virkninger ... 100
6 Trinn 2: Konsekvens av alternativer ... 101
6.1 Sammenstilling av konsekvenser ... 101
6.2 Ytterligere avbøtende tiltak ... 102
6.3 Virkninger som ikke følger av tiltaket (indirekte virkninger) ... 103
6.4 Vurdering av samlet belastning ... 103
6.5 Usikkerhet ... 107
6.5.1 Usikkerhet ved konsekvensutredningen ... 107
6.5.2 Usikkerhet ved skadebegrensende tiltak ... 107
6.6 Andre forhold som beslutningstaker bør kjenne til ... 107
7 Overvåkningsprogrammer ... 107
8 Referanser ... 108

0 Sammendrag

0.1 Innledning

Statkraft er Europas største leverandør av fornybar energi gjennom vannkraft, vindkraft og solkraft, og har en ambisjon om å bidra til en mer bærekraftig framtid ved å levere mer fornybar energi. Statkraft mener at et Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk vil ha store fordeler ut ifra en teknisk-økonomisk vurdering, og kan gi et samfunnsmessig viktig bidrag til å dekke opp noe av behovet for mer fornybar kraft i Norge og Europa.

Planområdet ligger i både Bjerkreim kommune (Moifjellet) og i Time kommune (Mellomstrand), med hver sin prosess for områderegulering etter plan- og bygningsloven. Konsesjonssøknad for Moifjellet vindkraftverk ble sendt 23.3.2025. Tiltaket inkluderer i utgangspunktet også nettilknytningen utenfor planområdene for områderegulering, da denne inngår i tiltaket og krever konsesjon fra NVE, men er unntatt fra plan- og bygningslovbehandling. En egen konsesjonssøknad for nettanlegget ble sendt 30.6.2025.

Konsekvenser utredes i henhold til planprogram fastsatt av Bjerkreim kommune og Time kommune, og utredningsprogram fastsatt av NVE.

0.2 Alternativer som utredes

Konsekvensutredningen for Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk har to alternativer:

1. **Alternativ 1, Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk**, omfatter planområdet for Moifjellet i Bjerkreim kommune og planområdet for Mellomstrand i Time kommune, med adkomstvei fra Mellomstrand i Time kommune.
2. **Alternativ 2, Moifjellet vindkraftverk**, omfatter planområdet for Moifjellet i Bjerkreim kommune, med adkomstvei vest for Moi i Bjerkreim kommune.

Alternativene som utredes framkommer av kartene i figur 3-1 og figur 3-2. Avbøtende tiltak som legges til grunn framkommer av kap. 3.4.

I forbindelse med konsekvensutredningene for Moifjellet vindkraftverk i 2024 ble også alternativene for nettraséer utredet, og ble omsøkt i egen konsesjonssøknad for nettanlegg sendt 30.6.2025. Det er tre alternativer for nettilknytning: A vestre, B østre og C midt. Se figur 1-1. Konsekvensutredningen for alternativene for nettilknytning viste at alternativ B var marginalt foretrukket, grunnet hensyn til naturmangfold. Se konsesjonssøknaden for nettilknytning for nærmere informasjon. Konsekvensutredningen beskrevet videre i denne rapporten omhandler derfor kun produksjonsanlegget for vindkraft, beskrevet nærmere i kapittel 0.2.2 og 0.2.3.

0.2.1 Alternativ 0

Nullalternativet er sammenligningsgrunnlaget for konsekvensutredningen. Dette settes til forventet situasjon i 2030, som er året vindkraftverket kan være satt i drift. Nullalternativet inkluderer nåværende miljøtilstand samt vedtatte planer i og nær planområdene som det er grunn til å tro vil bli gjennomført. Det forventes da at fv. 504 er oppgradert iht. vedtatt detaljregulering, at steinbruddet i «Moi brudd og massetak» er noe videreutviklet iht. sin detaljregulering, og at skulpturen MUTE er satt opp på Karten. Nullalternativet settes på denne bakgrunn til likt med dagens miljøtilstand, med tillegg av disse tiltakene.

0.2.2 Alternativ 1 – Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk

Alternativ 1 omfatter:

- Et todelt planområde på totalt 17,5 km^2, bestående av planområdet for områderegulering av Moifjellet vindkraftverk i Bjerkreim kommune på 16,0 km^2, og planområdet for områderegulering av Mellomstrand vindkraftverk Time kommune på 1,4 km^2.
- Adkomstvei i Time kommune, fra fv. 504 øst for Mælandsvatnet og til internveinett vest for Legetjørn, med rigg- og lagerområde langs denne. Det er to like lange varianter for framføring, alternativ i) går på deler av strekningen i ny trasé vest for eksisterende vei, alternativ ii) følger eksisterende grusvei.
- Utredningsløsning med 38 vindturbiner i Bjerkreim kommune og fire i Time kommune.
- Tilhørende kranoppstillingsplasser, internveier, jordkabler, driftsbygg og transformatorstasjon.

Alternativ 1 er vist på figur 3-1.

0.2.3 Alternativ 2 – Moifjellet vindkraftverk

Alternativ 2 omfatter:

- Planområdet for områderegulering av Moifjellet vindkraftverk i Bjerkreim kommune
- Adkomstvei i Bjerkreim kommune, fra fv. 504 øst for Oslandsvatnet, gjennom «Moi brudd og massetak» og opp Stigafjellet til internveinett ved Joneknuten, med midlertidig rigg- og lagerområde nede i «Moi brudd og massetak».
- Utredningsløsning med 38 vindturbiner i Bjerkreim kommune.
- Tilhørende kranoppstillingsplasser, internveier, jordkabler, driftsbygg og transformatorstasjon.

Alternativ 2 er vist på kart i figur 3-2.

0.3 Konsekvensutredning

Sammenstilling av konsekvenser for ulike alternativer er vist i tabell 0-1.

Samlet konsekvens for influensområdet er basert på konsekvensgrad for hvert delområde og helhetsvurdering av samlet belastning. De største konsekvensene er knyttet til selve planområdene for Moifjellet og Mellomstrand siden disse friluftslivsområdene vil gjennomgå en betydelig forandring med vindturbiner, internveier, støy og skyggekast. De nærliggende delområdene som FL3 og FL5 vil oppleve noe visuelle virkninger, ekstra støy og skyggekast som følge av tiltaket. Lengre ut i influensområdet er det hovedsakelige visuelle virkninger som er hovedfaktoren, og hvor FL6 og FL7 får høyere konsekvens sammenlignet med de andre som følge av høyere verdi.

Ett delområde (FL1) har stor negativ konsekvens (3-) uavhengig av utbyggingsalternativ. Ved alternativ 1 får delområdet FL2 stor negativ konsekvens (3-), men middels negativ konsekvens (-2) ved alternativ 2. Ifølge metodikken beskrevet i M-1941 skal ikke delområder med stor negativ konsekvens «utjevnes» av delområder med mindre alvorlig konsekvens. Det er noen få delområder som har middels negativ konsekvens (2-). Resterende delområder har lav konsekvensgrader (1- og 0). Det er ingen delområder som har svært stor negativ konsekvens (4-). En sammenstilling av konsekvensgradene for de ulike delområdene gir iht. M-1941 en samlet konsekvens på middels negativ. Samlet belastning, se kap. 6.4, tilsier en skjerpet konsekvens innenfor middels negativ konsekvens.

Nullalternativet er det beste alternativet med hensyn til friluftslivet, og alternativ 2 kombinert med nettalternativ B er nest best. Det er konsekvens for delområdet FL2 Brusaknuden og Karten som har vært avgjørende ved rangering av de to utbyggingsalternativene. Det er små forskjeller mellom alternativene for nettilknytning og ingen fører til forskjeller i konsekvens. Nettalternativ B er foretrukket som følge av at det er mer samlokalisert med øvrige inngrep i området.

Tabell 0-1: Oppsummering av konsekvens og samlet vurdering for de ulike alternativene.

Delområde	Verdi	Alternativ 0	Alternativ 1	Alternativ 2
FL1 Moifjellet og Urdalsnipa	Stor	0	3-	3-
FL2 Brusaknuden og Karten	Stor	0	3-	2-
FL3 Brusali	Stor	0	1-	1-
FL4 Fiskeplassene langs fv. 504	Middels	0	1-	1-
FL5 Ulvarudla og Låglia	Stor	0	1-	1-
FL6 Vikeså	Stor	0	2-	2-
FL7 Synesvarden	Svært stor	0	2-	2-
FL8 Synesvarden buffersone	Middels	0	1-	1-
FL9 Bjerkreim vindkraftverk	Noe	0	0	0
FL10 Måkaknuten	Noe	0	0	0
FL11 Sikvalandsheia	Stor	0	1-	1-
FL12 Berse	Stor	0	1-	1-
FL13 Ognaheia og mer	Svært stor	0	1-	1-
FL14 Gravdal/Hetlands-skogen	Stor	0	1-	1-
FL15 Høgjæren vindkraftverk	Noe	0	0	0
FL16 Korphaugene	Stor	0	1-	1-
FL17 Faure	Middels	0	1-	1-
FL18 Holmen	Stor	0	1-	1-
FL19 Daurmålsknuten	Middels	0	1-	1-
FL20 Kringeli	Noe	0	0	0
FL21 Ualandsvarden	Svært stor	0	1-	1-
FL22 Skykula	Stor	0	1-	1-
FL23 Sveine- og Risaskogen	Svært stor	0	0	0
FL24 Ørni	Middels	0	1-	1-
FL25 Sælandsskogen	Svært stor	0	1-	1-
FL26 Hadlandsfjellet	Middels	0	1-	1-
Samlet vurdering		**Ubetydelig konsekvens**	**Middels negativ konsekvens**	**Middels negativ konsekvens**

Begrunnelse for samlet konsekvensgrad	Nullalternativet har per definisjon ingen konsekvens	Overvekt av delområder med noe negativ konsekvens (1-). Flere delområder har middels konsekvens (2-) og to del-områder har stor negativ konsekvens (3-). Ingen delområder har svært stor negativ konsekvens.	Overvekt av delområder med noe negativ konsekvens (1-). Flere delområder har middels konsekvens (2-) og ett delområde har stor negativ konsekvens (3-). Ingen delområder har svært stor negativ konsekvens.
Rangering	1	3	2
Begrunnelser for rangering	Nullalternativet er uten konsekvens, og er derfor det beste alternativet. Alternativ 1 og 2 vurderes likt med unntak av delområde FL2. Her gir alternativ 1 stor negativ konsekvens (3-), mens alternativ 2 er bedre med middels negativ konsekvens (2-). Alternativ 2 rangeres derfor som nr. 2, mens alternativ 1 er det dårligste og rangeres som nr. 3.		

0.4 Midlertidige virkninger

Midlertidig anleggsvirksomhet vil i all hovedsak skje på, eller i umiddelbar nærhet til de varige anleggene, og vil på slike arealer ikke medføre noen ekstra visuelle påvirkninger. I nærområdet omkring tiltaksområdet må det forventes anleggsstøy og generelle forstyrrelser som følge av aktivitet over en lengre periode. Her inngår støy knyttet til sprengning, anleggsmaskiner, transport og monteringsarbeid.

Anleggsvirksomheten for tiltaket vil medføre kjøring på barmark på Moifjellet.

0.5 Usikkerhet

Avgrensningen og verdivurderingen av delområdene bygger i stor grad på de kommunale friluftslivskartleggingene og usikkerheten er minsket sammenlignet med konsekvensutredningen for Moifjellet vindkraftverk (februar 2025) som manglet kommunal kartlegging i Bjerkreim kommune. Det er noe usikkerhet knyttet til verdivurderingen som følge at friluftslivsområder krysser kommunegrenser, overføring av verdi fra den firedelte verdiskalaen i M-98 til den femdelte verdiskalaen i M-1941, kriteriene for verdisetting kan være noe subjektive og lite målbare, og flere av verdikriteriene i den kommunale kartleggingen etter M-98 ikke er fylt ut.

Influensområdet er svært stort, og det kan være at noe informasjon ikke er avdekket. Dette gjelder spesielt i områdene i størst avstand fra planområdet.

Samlet konsekvens har ikke endret seg fra konsekvensutredningen til Moifjellet vindkraftverk (februar 2025) til nå for Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk (februar 2026).

0.6 Avbøtende tiltak og overvåkningsprogrammer

Noen tiltak vil virke avbøtende og andre vil være tiltak som legger til rette for ny og annen bruk av Moifjellet. Det er flere aktivitetsstimulerende tiltak som er mulig, men som ikke er nevnt her.

Viktige avbøtende tiltak for dette temaet vil omfatte tiltak som er foreslått under temaet «Landskap», deriblant fjerning av turbin MS_04, da denne oppleves spesielt dominerende visuelt fra Karten og pga. nærhet til stier.

I tillegg er det forslått følgende tiltak:

- det kan etableres enten en gapahuk eller dagsturhytte ved Urdalsnipa, som er hovedmålet i området. I tillegg kan det i forbindelse med den opprettes en bålplass og benker.

- videre kan det, dersom det settes i gang aktiv skjøtsel av kystlynghei i området, settes opp informasjonsskilt om kystlynghei og skjøtsel som drives i området. Det vil kunne skape et turmål for skoleklasser og andre.

Utenfor planområdene er det mulig å styrke resten av friluftslivet i begge kommunene. Myndighetene har innført å avsette 0,2 øre/kWh av vindkraftproduksjonen til lokale formål som ivaretar interesser innenfor natur og andre aktiviteter som påvirkes direkte av utbyggingen i vertskommuner og nabokommuner. For både Bjerkreim kommune og Time kommune vil altså 0,2 øre per kWh gå til natur- og friluftslivsformål.

Ved en utbygging har Statkraft som intensjon å etablere et lokalt fond i Bjerkreim kommune, og også et i Time kommune. Dette vil komme i tillegg til, og skal ikke forveksles med, de lovpålagte skatter og avgifter.

Fondsmidlene kan tildeles etter søknad til for eksempel større og mindre tiltak som går til bærekraftige og allmennyttige lokale formål, slik at midlene kommer flest mulige til gode.

Det er Statkraft sin intensjon at fondsmidlene skal danne grunnlag for å skape verdier lokalt, og at det skal gjøre f.eks. lag, foreninger, og eventuelt andre, i stand til å gjennomføre ideer og tiltak til beste for allmenheten.

For å få frem mer kunnskap rundt bruk av et friluftslivsområde før og etter bygging av et vindkraftverk i slikt område, er det foreslått å sette opp en sensor eller lignende som registrerer passeringer inn i området. Dette også på ønske av Time kommune. Sensorene vil måtte settes opp på et punkt der de fleste passerer, som f.eks. gjerdeklyver eller på stier i umiddelbar nærhet til utfartsparkering. Et slikt tiltaket vil kreve midler til innkjøp, vedlikehold og behandling av dataene.

1 Bakgrunn og utredningskrav

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) forventer i sin langsiktige kraftmarkedsanalyse (LA25) en økning av kraftforbruket i Norge fram mot 2050 på 56 TWh eller ca. 42 %. Dette er noe lavere enn Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) forventet i LA23 (omtalt i tidligere KU for Moifjellet), som følge av usikkerhet om utviklingen i ny norsk industri. Det økte forbruket forventes dekt hovedsakelig av havvind og vindkraft på land, der sistnevnte forventes å vokse med om lag 17 TWh i Norge fram mot 2050.

Det ble i 2005 meldt oppstart for et «Moi-/Laksesvelafjellet vindkraftverk» med et planområde på 11,9 km^2. NVE ga konsesjon i 2009, i en felles behandling av sju vindkraftsøknader i samme region. Av de øvrige fikk tre konsesjon og tre fikk avslag. For Moi-/Laksesvelafjellet vindkraftverk reduserte NVE planområdet og maksimal installert effekt ift. konsesjonssøknaden, og ga vilkår om bl.a. for- og etterundersøkelser for hubro og trekkende rovfugl. Det var omsøkt inntil 180 MW for 57 vindturbiner, NVE reduserte til 150 MW, tilsvarende 47–48 vindturbiner.

NVEs konsesjonsvedtak i 2009 ble påklaget for alle de sju vindkraftverkene. I juli 2012, etter klagebehandling, valgte Olje- og energidepartementet (OED) å ikke gi konsesjon til Moi-/Laksesvelafjellet vindkraftverk.

Statkraft er Europas største leverandør av fornybar energi gjennom vannkraft, vindkraft og solkraft, og har en ambisjon om å bidra til en mer bærekraftig framtid ved å levere økt mengde fornybar energi. Statkraft mener at et Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk vil ha store fordeler sett fra et teknisk-økonomisk ståsted, og kan gi et samfunnsmessig viktig bidrag til å dekke opp noe av behovet for mer fornybar kraft i Norge og Europa. Samtidig vil flere forhold som trekkes fram i begrunnelsen for avslaget i 2012 fortsatt gjelde. Statkraft har på grunnlag av ny kunnskap siden 2012, og en ny konsekvensutredning, forsøkt å finne en oppdatert utbyggingsløsning der fordelene klart overstiger ulempene, slik at planmyndigheten stadfester en områderegulering og konsesjonsmyndigheten innvilger konsesjon.

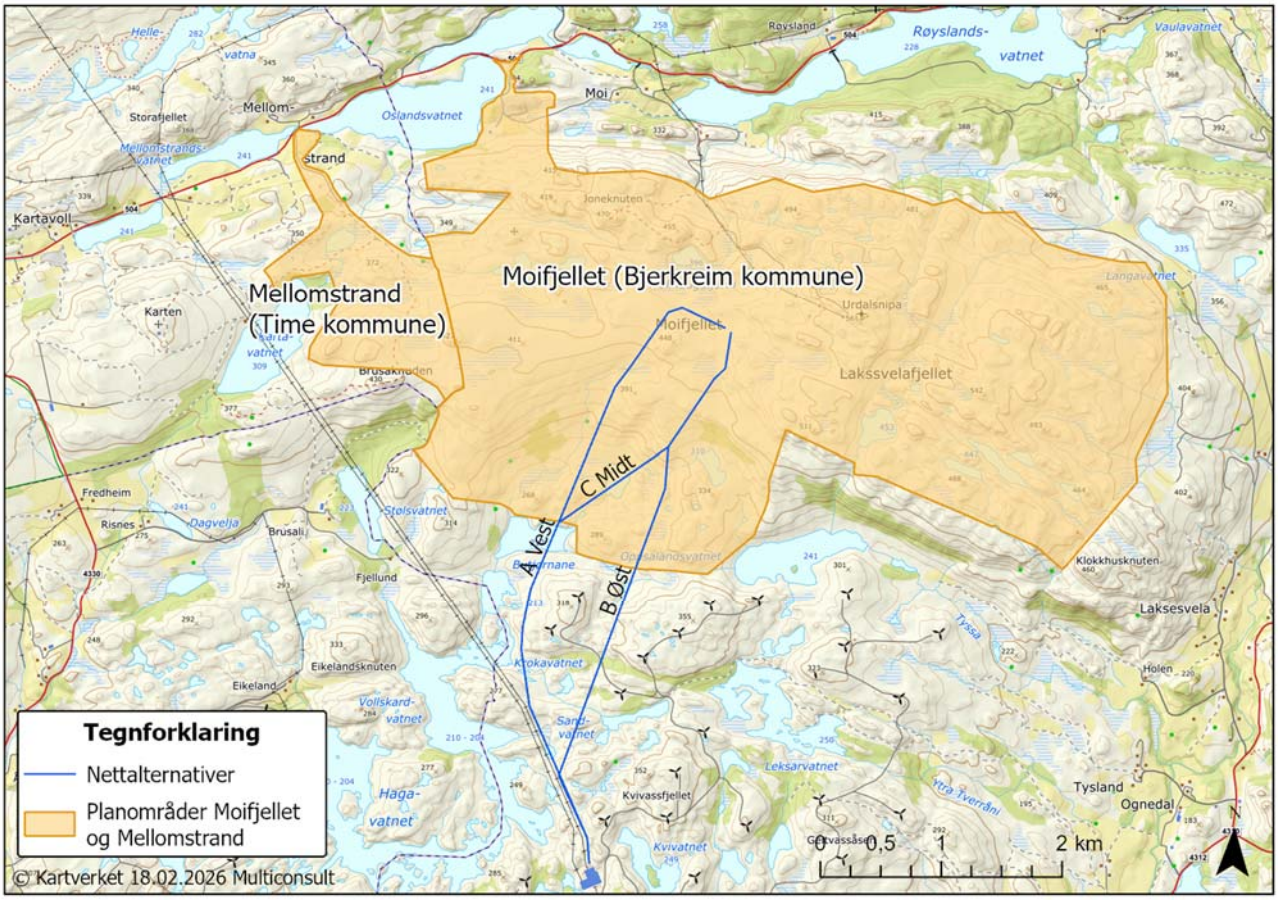
En positiv holdning fra kommuner og grunneiere står sentralt når Statkraft nå velger å søke på nytt om et vindkraftverk på Moifjellet og Mellomstrand.

1.2 Prosjektmål

Målet med prosjektet er å øke fornybar energiproduksjon i Norge samtidig som miljøkonsekvensene reduseres til et minimum.

1.3 Planområdet

De to tilliggende planområdene ligger i henholdsvis Bjerkreim kommune (Moifjellet) og i Time kommune (Mellomstrand), med hver sin prosess for områderegulering etter plan- og bygningsloven.

Figur 1-1: Planområder for Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk. Omsøkte alternativer for nettilknytning mot Bjerkreim transformatorstasjon i sør er vist til orientering.

1.4 Utredningskrav

Konsekvenser utredes i henhold til planprogram/utredningsprogrammet som er fastsatt av Bjerkreim kommune, Time kommune og NVE. Utredningskrav for fagtema friluftsliv er vist i tabell 1-1.

Tabell 1-1: Utredningskrav til Moifjellet & Mellomstrand fra NVE og kommunene Bjerkreim og Time.

Utrednings-krav	**Bjerkreim kommune** *Tiltakshaver skal kort redegjøre for metoder og datagrunnlag som er benyttet i utredningene. Kommunen forutsetter at tiltakshaver samordner fagutredninger som utfyller hverandre eller som må sees i sammenheng for å kunne belyse konsekvensene, eksempelvis landskap og friluftsliv.* *Tiltakshaver skal opprette en samrådsgruppe i arbeidet med utredningene. Formålet med denne er å hente inn lokal kunnskap tilknyttet tema som visualisering, friluftsliv, landskap og naturverdier. Relevante deltakere kan være lokale interesseorganisasjoner, naboer og representanter fra Bjerkreim og Time kommune. Det stilles ikke krav om at alle utredninger og fagrapporter skal være på norsk, men at søknaden og oppsummering av utredninger og fagrapporter må være på norsk.* *Det planlagte vindkraftverket kan komme i konflikt med føringer i Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning. Konsekvensene må utredes. Statkraft må beskrive dagens bruk av influens-området til friluftsliv, herunder jakt, fiske og ev. annen bruk. Tiltakets virkninger for dagens bruk av nærliggende områder skal vurderes. Tiltakets konsekvenser for planlagt satsing og planlagte*

	tiltak (f.eks. MUTE) i området skal også inngå. Viktige turstier og andre ferdselsårer skal beskrives. Miljødirektoratets veileder M98-2013 skal benyttes.
	Time kommune ***Forslagsstiller skal:*** • *Beskrive kartlagte og verdisatte friluftslivsområder i plan og influensområdet (der hvor influensområdet ikke overlapper med konsekvensutredningen for Moifjellet) og vise disse på kart.* • *Beskrive dagens bruk av plan- og influensområdet til friluftsliv, herunder jakt og fiske. Viktige turstier mm. skal vises på kart. Alternative friluftsområder med tilsvarende aktivitetsmuligheter skal kort omtales.* • *Vurdere tiltakets virkninger for friluftslivsområder og dagens bruk av plan- og influensområdet til friluftslivsaktiviteter.* • *Vurderingen av avbøtende tiltak kan ev. henvise til konsekvensutredningen til Moifjellet hvis tiltakene er identiske.* ***Metode:*** *Utredningen skal gjennomføres med anerkjent metodikk etter gjeldende KU-veileder (M-1941) fra Miljødirektoratet. Ev. ny verdisetting av friluftslivsområder skal bygge på eksisterende kommunale kartlegging. Manglende dekning skal så langt som mulig koordineres med kommunen. Lokale og regionale myndigheter og organisasjoner, samt personer med relevant lokalkunnskap, skal kontaktes.*
	NVE ***Moifjellet*** ***Tiltakshaver skal:*** *Beskrive kartlagte og verdisatte friluftslivsområder og eventuelle statlig sikrede friluftslivsområder i influensområdet, og vise disse på kart.* *Beskrive dagens bruk av influensområdet til friluftsliv, herunder jakt og fiske. Viktige turstier og andre ferdselsårer skal vises på kart. Alternative friluftsområder med tilsvarende aktivitets-muligheter skal kort omtales. Planlagte tiltak, som eks. MUTE i Time kommune, skal omtales.* *Vurdere tiltakets virkninger for friluftslivsområder og dagens bruk av influensområdet til friluftslivsaktiviteter.* *Det skal redegjøres kort for datagrunnlag og metoder som er benyttet for å vurdere virkningene av tiltaket. Usikkerheten i vurderingene skal drøftes. Basert på dette skal behovet for for- og etterundersøkelser vurderes, og dersom det vurderes som aktuelt med for- og etterundersøkelser, skal det beskrives hvordan de gjennomførte utredningene kan inngå i et forskningsdesign for slike undersøkelser.* ***Metode:*** *Utredningen skal gjennomføres med anerkjent metodikk etter gjeldende veileder fra Miljødirektoratet og Miljødirektoratets veileder M98-2013: Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. For områder hvor det ikke er gjort tilstrekkelig kartlegging av friluftsliv, skal det vurderes om området er av betydning for friluftsliv og om tiltaket kan påvirke friluftslivet i vesentlig grad. Hvis dette er tilfelle, skal kartlegging utføres basert på metodikken i Miljødirektoratets veileder. Lokale og regionale myndigheter og organisasjoner, samt personer med relevant lokalkunnskap, skal kontaktes for innhenting av informasjon.* ***Mellomstrand***

	NVE sitt utredningsprogram beskriver bare krav utover kravene satt i det vedtatte planprogrammet til Time kommune. NVE har ikke kommet med ytterlige krav til friluftsliv utover kravene satt av Time kommune.

2 Metode

Formålet med konsekvensutredninger er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir synliggjort i utarbeidelse av planer og tiltak. Forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften) fastsetter krav til innhold i en konsekvensutredning.

I henhold til KU-forskriften § 17 skal utredninger følge anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse. I dette kapittelet beskrives metodikken i fagrapporten og fagkompetansen som ligger til grunn.

Denne utredningen er utført av Multiconsult ved Linn Nefertari Leh, med bachelor i naturforvaltning og master i biovitenskap fra Nord universitet. Hun har gjennomført tre dager med befaring i løpet av sommeren 2024 konsentrert på friluftsliv. Konsekvensutredningen er kvalitetssikret av Ørjan W. Jenssen (cand.agric./master naturforvaltning, NLH/NMBU) og Vegard Meland (cand.agric./master naturforvaltning, NHL/NMBU).

2.1 Definisjoner og avgrensning

2.1.1 Definisjon av friluftsliv

Friluftsliv er etter Miljødirektoratets veileder M-1941 (Miljødirektoratet, 2023) definert som

> *«opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelse»*

Fagtema friluftsliv omfatter iht. veilederen:

- alle områder som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv
- områder for ferdsel og opphold i grøntområder inne i byer og tettsteder, som for eksempel parker og andre grønnstrukturer

Motorisert ferdsel inngår ikke i tema friluftsliv.

2.1.2 Avgrensning mot andre fagtema

I en konsekvensutredning skal konsekvenser telles kun én gang. Innholdet i fagtema friluftsliv ligger tett på andre fagtema som blir utredet i prosjektet, og beskrivelse av avgrensning mot disse fremgår i dette kapittelet. Avgrensningen er basert på retningslinjer for grensesetting i M-1941, og hva som er ansett som hensiktsmessig i å plassere under fagtema friluftsliv etter dialog med fagutredere for andre fagtema.

Støy

Støyens påvirkning på og konsekvens for friluftslivsverdier vurderes under fagtema friluftsliv. Fagtema støy avgrenses til en vurdering av hvordan støyen påvirker og har konsekvens for menneskers helse. KU-metodikken for tema støy er også avgrenset til vurdering av støyfølsom bebyggelse (som definert av Klima- og miljødepartementet (2021a) i støyretningslinja T-1442) med tilhørende uteoppholdsarealer, og omfatter ikke støy i friluftslivsområder.

Landskap

Områder benyttet til friluftsliv vil også inngå i landskapet, og vurderes derfor også under tema landskap. Friluftsområdene og stienes betydning for friluftsliv slik som bruksverdi, kvaliteter, tilrettelegging med mer verdsettes under tema friluftsliv, mens de landskapsmessige verdier vurderes under tema landskap.

Kulturmiljø

Kulturminner som enkeltstående objekter og kulturminner i en større sammenheng som danner kulturmiljøer utredes under tema kulturmiljø. Historiske spor kan ha stor verdi som bruks- og opplevelsesområder for friluftslivet. Utredning for friluftsliv skal kun omtale og verdsette kulturminner eller kulturmiljø som en opplevelseskvalitet. De historiske verdiene hører hjemme under kulturmiljø.

Folkehelse

Temaet folkehelse og friluftsliv henger tett sammen ved at friluftsliv, hvor man oppholder seg i naturen, er beskrevet i flere forskningsartikler som helsefremmende da det er viktig for vår fysiske og psykiske helse, livskvalitet og kan både forebygge og behandle sykdommer (Trangsrud, 2020). Verdien friluftslivsområder har i form av kvalitet (blant annet opplevelseskvaliteter, funksjon, utstrekning, lydmiljø og tilrettelegging), betydning (symbolverdi, undervisningssammenheng og bruken) og brukerfrekvensen av området går under temaet friluftsliv. Tap av friluftslivsområder og hvilken effekt det vil ha på helsen til nærliggende befolkning går under temaet folkehelse.

2.2 Metodikk

Utredningen for tema friluftsliv er utført etter metodikk beskrevet i M-1941, Miljødirektoratets tverrsektorielle veileder for konsekvensutredning på klima- og miljøtema. Utredninger av ikke-prissatte tema er etter håndbok M-1941 basert på en standardisert og systematisk prosedyre for å gjøre vurderinger, konklusjoner og anbefalinger mest mulig objektive, forståelige og etterprøvbare. En forkortet versjon av de viktigste trinnene i metoden er gjengitt under. En mer utfyllende beskrivelse er gitt i håndbok M-1941.

> *Innledningsvis i fagrapporten er planforslaget/tiltaket, nullalternativet og alternativer som skal utredes presentert. Alternativene (inkludert nullalternativet) er gjennom utredningsprosessen sammenlignet og rangert med hensyn til hvilke virkninger de vil få for friluftsliv. Prosedyren for dette starter med etablering av et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og definering av influensområdet og delområder.*

2.2.1 Definere influensområde

Influensområdet defineres etter M-1941 som «*det området der midlertidige eller permanente virkninger forventes å kunne opptre, og definerer avgrensningen av konsekvensutredningen*». Influensområdet inkluderer både plan-/tiltaksområdet og områder utenfor plan-/tiltaksområdet, og omfanget vil variere avhengig av den enkelte planen/tiltaket og fagtema. Avgrensning av influensområdet for fagtema friluftsliv defineres i kap. 3.5.

2.2.2 Inndeling av delområder

Influensområdet er delt inn i delområder, basert på eksisterende og innhentet kunnskap om friluftslivet i området. Inndeling i delområder er gjort i henhold til områdetypene som er definert i veileder M98, Kartlegging og verdsetting av friluftsliv, og som går igjen i M-1941, se tabell 2-1 under. Store eller viktige ferdselsårer er definert som egne delområder.

Tabell 2-1: Områdetyper for friluftslivsområder. Alle kategorier hentet fra veileder M98 (kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder).

Områdetype	Beskrivelse
Blå-/grønnstruktur	En del av det "myke" transportsystemet og viktige forbindelseslinjer som knytter sammen boligområder og de mest brukte og egnede friluftslivsområdene. Korridorene skal ha et blå/grønt hovedpreg.
Leke- og rekreasjonsområde	Lekeplasser, ballplasser, nærmiljøanlegg, hundremeterskogen, badestrender, offentlig sikrede områder, parker og lignende som er mindre enn 200 dekar.
Nærturterreng	Vegetasjonskledde områder på mer enn 200 dekar. Områdene skal være tilknyttet byggeområder som f.eks. boligområder, skoler og barnehager, og ligge i gangavstand fra disse. De er vanligvis naturlig avgrenset av bebyggelse eller dyrket mark.
Marka	Omfatter noen av de viktigste områdene for friluftsliv i kommunen og/eller regionen. Grenser som regel direkte opp mot byer/ tettsteder og har direkte adkomst herfra.
Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Områder langs kyst, innsjøer og vassdrag med muligheter for allment friluftsliv.
Friluftsliv i jordbrukslandskap	Områder der man etter friluftslovens bestemmelser kan ferdes i den tid marken er frosset eller snølagt (ikke i tidsrommet fra 30. april til 14. oktober). Jf. friluftsloven. Kategorien rommer også stier, driftsveger, skiløyper i jordbruksområder.
Utfartsområde	Store og små dagsturområder som ligger utenfor den umiddelbare nærhet til byer/tettsteder. Ofte egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det lokalt ikke finnes alternative områder til.
Store turområder med tilrettelegging	Dekker de nasjonalt viktigste fjell-, skog- og heiområdene med tilrettelegging i form av merket sti- og løypenett med tilhørende overnattingssteder
Store turområder uten tilrettelegging	Store områder eller systemer av delområder som er "inngrepsfrie".
Særlige kvalitetsområder	Landskap, natur- eller kulturmiljø som har helt spesielle opplevelseskvaliteter eller som har spesielt stor symbolverdi.
Andre friluftslivsområder	Områder av betydning for friluftslivet, men som ikke lar seg plassere i noen av de øvrige områdetypene.

Inndeling i soner

Der dette er ansett som hensiktsmessig, kan større delområder deles inn i mindre soner (sonering). Behovet for sonering er vurdert for hvert delområde, og det har ikke blitt vurdert som hensiktsmessig å utføre sonering for noen av friluftslivsområdene i denne utredningen.

2.2.3 Verdisetting av delområder

Verdi for hvert delområde er vurdert ut fra verdikriteriene i M-1941 (se tabell 2-2). Alle delområder er verdsatt og fremstilt i verdikart med tilsvarende fargekoder. Delområdene (områdetypene) er verdsatt i sin helhet, dvs. uten differensiering i verdi mellom soner. Ved verdsetting av delområder er verdikriterier som er gitt stor eller svært stor verdi gjort utslagsgivende for total verdi. Bymarker (alltid svært stor verdi) og allerede verdsatte områder er ikke verdsatt på nytt gjennom konsekvensutredningen.

Tabell 2-2: Verditabell for friluftsliv iht. M-1941.

Verdikriterier	Ubetydelig	Noe	Middels	Stor	Svært stor
Brukerfrekvens	Ikke nevneverdig bruk	Brukes av noen	Brukes av flere, ofte med innslag av regionale brukere	Brukes av mange Flere regionale brukere	Brukes av svært mange Nasjonale brukere
Kvalitet	Få eller ingen **opplevelseskvaliteter** Har i liten grad en **funksjon** som adkomstsone eller sammenheng	Noen natur- eller kulturhistoriske **opplevelseskvaliteter** Har begrenset **funksjon** som adkomstsone/ sammenheng Begrenset størrelse/ **utstrekning**	Flere natur- eller kulturhistoriske **opplevelseskvaliteter** Har i noen grad en **funksjon** som adkomstsone eller sammenheng **Noe tilrettelagt** for spesielle aktiviteter eller grupper Godt **lydmiljø** Tilstrekkelig **utstrekning** for å utøve de ønskede aktivitetene	Mange natur- eller kulturhistoriske **opplevelseskvaliteter** Har en viktig **funksjon** (sammenheng/ adkomst/ parkering) **Godt egnet** for en eller flere enkelt-aktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til **Godt tilrettelagt** for spesielle aktiviteter eller grupper Godt **lydmiljø** Stor nok **utstrekning** for å utøve de ønskede aktivitetene	Svært mange natur- eller kulturhistoriske **opplevelses-kvaliteter** Har en svært viktig **funksjon** (sammenheng/ adkomst/ parkering) **Spesielt godt egnet** for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til **Svært godt tilrette-lagt** for spesielle aktiviteter eller grupper Godt **lydmiljø** Svært stor utstrekning
Betydning	Har ikke **symbolverdi** Ikke brukt/egnet i **undervisnings-sammenheng**	Har noe **symbol-verdi** i lokal sammenheng I liten grad brukt/egnet i **undervisnings-sammenheng** Brukes av personer i nærområdet/ bydelen	Har en spesiell **symbolverdi** i regional sammenheng Egnet/noe brukt i **undervisnings-sammenheng** Brukes av personer fra hele kommunen	Har en spesiell **symbolverdi** i regional/nasjonal sammenheng Godt egnet/mye brukt i **undervisnings-sammenheng** Brukes av personer fra regionen	Har en spesiell **symbolverdi** i nasjonal sammen-heng Svært godt egnet/ svært mye brukt i **undervisnings-sammenheng** Brukes av personer fra hele Norge
Bymarker					Alltid svært stor verdi

2.2.4 Vurdering av påvirkning for delområder

Påvirkning for hvert delområde er vurdert innenfor fem kategorier, og gradert etter en femdelt skala fra forbedret til sterkt forringet (se tabell 2-3).

Hvordan visuelle virkninger påvirker attraktiviteten til et område vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Vektlegging av visuelle virkninger i ulike områder vurderes etter veiledning i M-1941. Det er også gjort en skjønnsmessig vurdering av hvordan utbyggingen kan forsterke virkningen av klimaendringene på friluftsområdet.

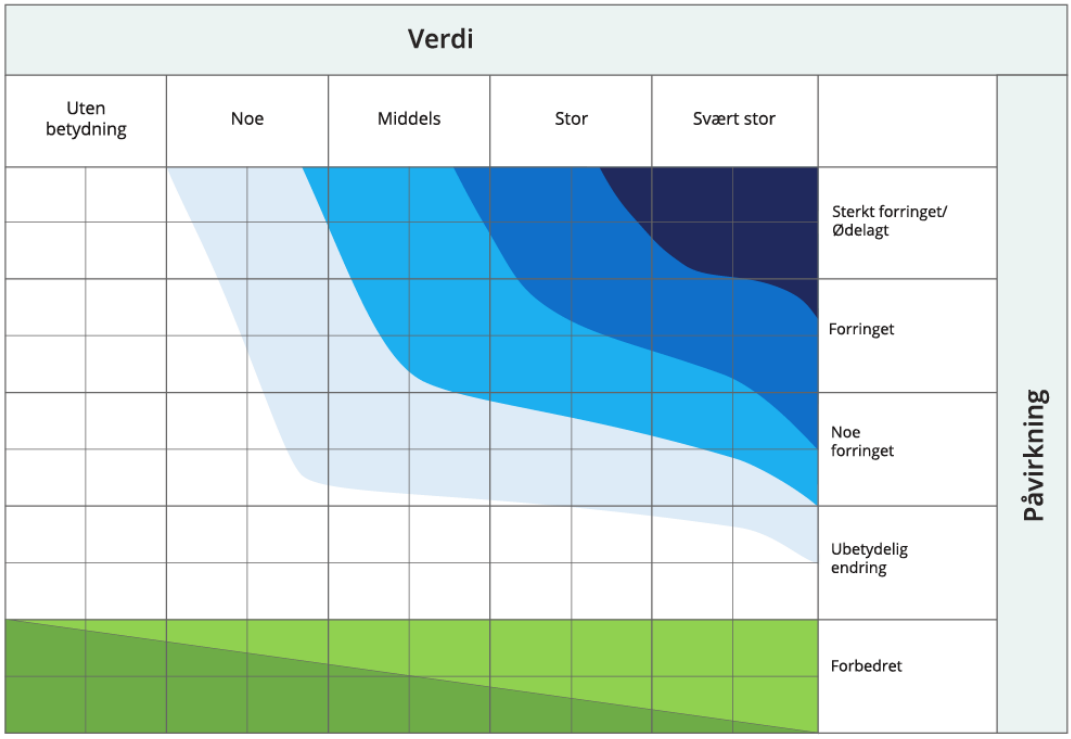
Tabell 2-3: Påvirkningstabell for friluftsliv iht. M-1941. Tabellen viser kriterier for å vurdere påvirkning på friluftslivet. For hver påvirkningsgrad er det tilstrekkelig at ett kulepunkt oppfylles.

Kriterium	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/ visuelle endringer	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle

Kriterium	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
			virkninger, støy eller annen forurensning	virkninger, støy eller annen forurensning	virkninger, støy eller annen forurensning
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal	Ingen eller liten reduksjon i areal	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner
Tilgjengelig-het	Bedre tilgjengelighet: bedre adkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet	Ingen eller lite redusert tilgjengelighet	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etableres i eller ved området	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området util-gjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning)	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning)	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning)
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges	Funksjon uendret	Funksjon endres i negativ retning	Redusert funksjon	Dagens funksjon forsvinner
Friluftslivets ferdselsårer	Ferdselsårer forbedres	Ingen eller liten omlegging av ferdselsårer	Ferdselsårer blir lengre (noe omveg)	Ferdselsårer blir vesentlig lenger (omveg)	Ferdselsårer blir brutt

2.2.5 Vurdering av konsekvensgrad for delområder

Konsekvensgrad for delområdene fremkommer ved å sammenstille verdivurderingen med vurderingen av tiltakets påvirkning i en konsekvensvifte (figur 2-1). Konsekvensen for hvert delområde er gradert fra *stor/svært stor positiv konsekvens* (3/4+) til *svært stor negativ konsekvens* (4-) (tabell 2-4). Konsekvensgrad for delområdene tas med videre i vurdering av konsekvens av alternativer.

Figur 2-1: Konsekvensvifte iht. M-1941.

Tabell 2-4: Skala og veiledning for konsekvenssetting i delområder iht. M-1941.

Skala	Forklaring
Svært stor negativ konsekvens (4-)	Den mest alvorlige konsekvensgraden som kan oppnås for delområdet. Brukes kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
Stor negativ konsekvens (3-)	Stor negativ konsekvens for delområdet iht. konsekvensviften.
Middels negativ konsekvens (2-)	Middels negativ konsekvens for delområdet iht. konsekvensviften.
Noe negativ konsekvens (1-)	Noe negativ konsekvens for delområdet iht. konsekvensviften.
Ubetydelig konsekvens (0)	Ingen eller ubetydelig konsekvens for delområdet iht. konsekvensviften.
Noe/middels positiv konsekvens (1/2+)	Noe/middels positiv konsekvensgrad for delområdet iht. konsekvensviften
Stor/svært stor positiv konsekvens (3/4+)	Stor/svært stor positiv konsekvens for delområdet iht. konsekvensviften. Brukes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.

2.2.6 Vurdering av konsekvens for alternativer

Vurdering av **konsekvens av alternativer** og **rangering av alternativer** utgjør trinn 2 av konsekvensutredningen (kap. 6). Samlet konsekvens av hvert alternativ er bestemt gjennom en sammenstilling av konsekvensgrad for delområdene.

Konsekvensen av hvert alternativ er gradert fra *stor positiv konsekvens* til *kritisk negativ konsekvens* etter kriteriene i M-1941 (tabell 2-5). Høye negative konsekvensgrader vil bety at planen/tiltaket kan være i konflikt med nasjonale og vesentlige regionale interesser for klima- og miljø, og kan være grunnlag for innsigelse (Klima- og miljødepartementet, 2021b).

Etter en samlet vurdering av alternativene, er alternativene rangert fra best (1) til verst med hensyn til hva som gir minst negative konsekvenser, ev. størst positive konsekvenser for friluftslivet. Det er anledning til å rangere flere alternativer likt, dersom de er gitt lik konsekvens. Samlet vurdering og rangering av alternativer er begrunnet.

I fagrapporten er det også gjort greie for indirekte virkninger av planen/tiltaket, usikkerhet i konsekvensutredningen, midlertidige virkninger og vurderinger av skadebegrensende tiltak. Skadebegrensende tiltak som er sikret gjennom plankart og bestemmelser i plan eller som er innarbeidet i det omsøkte tiltaket presenteres i tiltaksbeskrivelsen (kap. 3.4), og er inkluderte i vurdering av konsekvensgrad. Andre skadebegrensende tiltak presenteres avslutningsvis i rapporten (kap. 6.2).

Tabell 2-5: Kriterier for vurdering av samlet konsekvens for friluftsliv.

Konsekvensgrad	Kriterier for samlet vurdering
Kritisk negativ konsekvens	Planen/tiltaket medfører kritisk skade på friluftslivet innenfor influensområdet. Brukes kun for områder som er gitt stor eller svært stor verdi. • Overvekt av delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (4-).
Svært stor negativ konsekvens	Planen/tiltaket medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig friluftsliv. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. • Overvekt av delområder med stor negativ konsekvens (3-). • Ett eller flere delområder med svært stor negativ konsekvens (4-).
Stor negativ konsekvens	Planen/tiltaket medfører stor negativ konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. • Overvekt av delområder med middels negativ konsekvens (2-). • Flere delområder med stor negativ konsekvens (3-). • Ett delområde kan ha svært stor negativ konsekvens (4-).
Middels negativ konsekvens	Planen/tiltaket medfører middels negativ konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. • Overvekt av delområder med noe negativ konsekvens (1-). • Flere delområder med middels negativ konsekvens (2-). • Et par delområder kan ha stor negativ konsekvens (3-). • Ingen delområder med svært stor negativ konsekvens (4-).
Noe negativ konsekvens	Planen/tiltaket medfører noe negativ konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. Lite konflikt med friluftsliv innenfor influensområdet. • Overvekt av delområder med noe negativ (1-) eller ubetydelig (0) konsekvens • Et par delområder kan ha middels negativ konsekvens (2-) • Ingen delområder med svært stor (4-) eller stor (3-) negativ konsekvens.
Ubetydelig konsekvens	Planen/tiltaket vil ikke medføre vesentlige endringer for friluftslivet i nullalternativet. • Overvekt av delområder med ubetydelig konsekvens (0). • Ett delområde kan ha noe negativ konsekvens (1-). • Ingen delområder med svært stor (4-), stor (3-) eller middels (2-) negativ konsekvens.
Positiv konsekvens	Benyttes der delområder som er gitt ubetydelig eller noe verdi får noe eller betydelig verdiøkning som følge av tiltaket. Planen/tiltaket er en forbedring for friluftslivet • Overvekt av delområder med noe (1+) eller middels (2+) positiv konsekvens • Ingen områder med svært stor (4-), stor (3-) eller middels (2-) konsekvens. • Delområder med noe negativ konsekvens (1-) oppveies klart av områdene med noe (1+) eller middels (2+) positiv konsekvens.
Stor positiv konsekvens	Benyttes der delområder som er gitt ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket. Planen/tiltaket er en stor forbedring for friluftslivet. • Overvekt av delområder med stor (3+) eller svært stor (4+) positiv konsekvens. • Ingen områder med svært stor (4-), stor (3-) eller middels (2-) negativ konsekvens • Delområder med noe negativ konsekvens (1-) oppveies klart av områdene med stor (3+) eller svært stor (4+) positiv konsekvens

2.3 Besvarelse av utredningskrav

Utredningskravene er besvart ved at kartlagte og verdisatte friluftslivsområder og statlig sikrede friluftslivsområder i plan- og influensområdet er beskrevet og vist på kart. Alle kommuner innenfor influensområdet er kartlagt for friluftslivsområder. Det er vurdert at det dermed er ingen områder som ikke er tilstrekkelig kartlagt for friluftsliv. Ved beskrivelse av de kartlagte og verdisatte friluftslivsområdene er også dagen bruk av området beskrevet, derunder jakt og fiske. Viktige turstier

og andre ferdselsårer er vist på kart. Det er hentet inn mer informasjon om friluftslivsområdene gjennom feltbefaring og kontakt med kommunene og organisasjoner/individer med lokalkunnskap.

Alternative friluftslivsområder for berørte friluftslivsområder gjennom tiltaket er kort omtalt. Andre planlagte tiltak i planområdene og i nærliggende områder rundt, som MUTE, er kort omtalt.

Konsekvensutredningen er gjennomført med håndbok M-1941 (01.2026) og Miljødirektoratets veileder M-98-2013: Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. Ved bruk av håndboken og veilederen er kartlagte friluftslivsområder verdisatt, vurdert for påvirkning og konsekvens. Videre er også aktuelle avbøtende tiltak og samlet belastning vurdert.

2.4 Data i databaser

Systematiserte data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredningen skal gjøres tilgjengelige for offentlige myndigheter. Dette går frem av KU-forskriften § 24.

Alle kommuner innenfor influensområdet er kartlagt for friluftsliv etter Miljødirektoratets veileder M-98. Det er heller ikke kartlagt noen turruter som ikke allerede finnes i eksisterende databaser i ut.no eller Kartverkets Turrutebasen.

Det er av den grunn ikke sendt inn noe innsamlet data til offentlige databaser.

2.5 Endringer fra Moifjellet til Moifjellet & Mellomstrand

I konsekvensutredningen (februar 2025) som ligger til grunn for Moifjellet vindkraftverk i Bjerkreim kommune, er det gjennomført en egen friluftslivkartlegging i Bjerkreim kommune etter M-98 da det ikke forelå en kommunal kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder i kommunen på det stadiet. Siden da (februar 2026) er kommunen kartlagt for friluftsliv og den kommunale kartleggingen er lagt til grunn for denne konsekvensutredning som inkluderer Mellomstrand. Av den grunn vil antall delområder være endret, navn på delområder og verdi på delområder kan ha endret seg. **Samlet konsekvens for friluftsliv har derimot ikke endret seg som følge av det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget.**

Videre er influensområdet innskrenket fra 30 km til 10 km i denne konsekvensutredningen som følge av en skjønnsmessig vesentlighetsvurdering. Tidligere utredning for bare Moifjellet viser lite påvirkning som følge av tiltaket lengre enn 10 km unna når områdene ble vurdert. De er dermed ikke tatt med her. For videre omtale av influensområdet henvises det til kap. 3.5.

3 Tiltaksbeskrivelse og alternativer

3.1 Føringer og planer for området

3.1.1 Kommuneplan

Gjeldende plan i Bjerkreim kommune er i hovedsak kommuneplanens arealdel 2014–2016, vedtatt 23.9.2015, mens gjeldende plan i Time kommune i hovedsak er kommuneplanens arealdel 2018–2030, vedtatt 15.6.2021. Det meste av arealet i begge kommuner er utlagt til landbruks-, natur- og friluftsformål samt reindrift (LNFR-område, men ikke reindrift i området). Arealformål bruk og vern av sjø og vassdrag samt råstoffutvinning inngår også. Deler inngår i hensynssoner for drikkevann (Hagavatnet med nedbørfelt i sørvestre del av planområdet), vassdrag, skredfare, kulturminner og høyspenningsanlegg.

3.1.2 Gjeldende reguleringsplaner

Nordvestre del av planområdet i Time kommune er i berøring med reguleringsplanene «Masseuttak ved Oslandsvatnet» vedtatt 14.12.2004 og «Detaljregulering for fv. 504 Buevegen, Osland–Skrettingland vedtatt 3.10.2023. For førstnevnte er masseuttaket utført og avsluttet.

På nordsida av fjellet i Bjerkreim kommune omfatter planområdet hele gjeldende reguleringsplan «Moi brudd og massetak» vedtatt 27.11.2006 og oppdatert 18.1.2024. Her ligger et steinbrudd drevet av Risa AS hvor det produseres pukk og grus. Vest og sør i det regulerte området er det et avsluttet uttak av sand og grus som dels er i bruk til jordbruk og dels av bedriften Archer AS som produserer sprengstoffprodukter til offshore oljeindustri.

Se nærmere omtale i fagutredning mineralressurser vedrørende steinbrudd og mineralressurser.

3.2 Dagens miljøtilstand og nullalternativ (alternativ 0)

Nullalternativet er sammenligningsgrunnlaget for konsekvensutredningen, og er forventet situasjon i influensområdet i sammenligningsåret dersom tiltaket ikke blir gjennomført. Sammenligningsåret er året tiltaket kan være realisert, iht. tidsplanen er dette i 2030. Nullalternativet inkluderer nåværende miljøtilstand samt vedtatte planer for området som det er grunn til å tro vil bli gjennomført fram til sammenligningsåret.

Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk ligger inn mot møtepunktet mellom Bjerkreim kommune i øst, Time kommune i nordvest og Hå kommune i sørvest. Området inngår i Høg-Jæren, de høyereliggende (over ca. 120 moh.) heiområdene med mye nakent fjell og sparsomt morenedekke like øst for det flate Låg-Jæren, Norges største lavslette med mektig morenedekke og intensiv landbruksdrift. Planområdet og landskapet rundt er preget av relativt fattige lyngheier med småskala jordbruksarealer i dalene. Bebyggelsen består av spredte gårder av varierende størrelse og mindre tettsteder. E39 går øst for planområdet. En 300 kV og en 132 kV kraftledning går parallelt vest for planområdet. I sør ligger Bjerkreim vindpark søndre klynge med 70 vindturbiner, i nord Stigafjellet vindkraftverk med 7 vindturbiner og Måkaknuten vindkraftverk med 22 vindturbiner, i vest Høg-Jæren vindkraftverk med 32 vindturbiner. Moifjellet er høyere enn det nærmeste omlandet, særlig mot Mellomstrand og Låg-Jæren i vest og sør, og man må ca. 15 km mot øst og nord før fjellene blir enda høyere. Bjerkreimsenderen på Urdalsnipa, sentralt og høyeste punkt (561 moh.) i planområdet, er synlig fra et stort omland. Fjellet er preget av langsgående, knudrete rygger fra sørøst mot nordvest, mest markert i øst, med et titalls mindre vatn spredd utover. Sørvestre del av planområdet inkluderer et lavereliggende areal omkring 300 moh. mellom Moifjellet og Bjerkreim vindpark søndre klynge. Planområdet i Time kommune går fra

lyngkledde hauger omkring 400 moh. i sørøst til jordbruksarealer ned mot Mælandsvatnet (241 moh.) og fv. 504 i nordvest. Fra fylkesveien går det en landbruksvei oppover i planområdet. Med unntak av vei og kraftledning til senderen på Urdalsnipa er det lite inngrep i høyereliggende deler av planområdet. Avstander til veier og kraftledninger mv. gjør at det er et gjenværende INON-område sone 2 (1–3 km fra tyngre inngrep) på 3,65 km^2 sør for Urdalsnipa, hovedsakelig mot sørvest.

Utover reguleringsplaner beskrevet i 3.1.2 er det ikke vedtatte eller andre forslag til planer for nye utbygginger i planområdet. Omkring planområdet er det i Bjerkreim kommune utlagt arealer til framtidig næringsvirksomhet og til nåværende og framtidig, offentlig eller privat tjenesteyting nord for Røyslandsvatnet. I Time kommune er det et par reguleringsplaner for massetak ved Kartavoll, og det er gitt byggetillatelse til en skulptur (MUTE) på Karten. I Hå kommune er det ikke nærliggende reguleringsplaner eller utbyggingsformål i arealdelen (utenom areal for Bjerkreim vindpark).

Det er såpass kort tid fram til 2030 at det ikke forventes merkbare endringer i området som følge av klimaendringer. Det forventes fram til sammenligningsåret 2030 at fv. 504 oppgraderes iht. vedtatt detaljregulering, at steinbruddet i «Moi brudd og massetak» blir noe utviklet iht. sin detaljregulering og at skulpturen MUTE er satt opp på Karten, men ellers ikke særlige endringer innenfor eller inntil planområdet. Nullalternativet settes på denne bakgrunn til likt med dagens miljøtilstand, med tillegg av disse tiltakene.

3.3 Alternativer som utredes

Det er to alternativer for Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk:

1. Alternativ 1 Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk, omfatter planområdet for Moifjellet i Bjerkreim kommune og planområdet for Mellomstrand i Time kommune, med adkomstvei fra Mellomstrand i Time kommune.
2. Alternativ 2 Moifjellet vindkraftverk, omfatter planområdet for Moifjellet i Bjerkreim kommune, med adkomstvei vest for Moi i Bjerkreim kommune.

Alternativene som utredes framkommer av kartene i figur 3-1 og figur 3-2.

Konsekvensene av alternativ 1 synliggjør sumvirkningene av Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk. Differansen mellom de to alternativene gir tilleggsvirkningene Mellomstrand vindkraftverk tilfører det allerede omsøkte Moifjellet vindkraftverk.

Det er utarbeidet en utredningsløsning for utbygging etter alternativ 1 og alternativ 2 som er grunnlaget for konsekvensutredningen, og som beskriver en realistisk, teknisk gjennomførbar utbygging basert på tilgjengelig teknologi i dag. Utredningsløsningen inkluderer turbinposisjoner, sjablongmessige (ikke tilpassete) kranoppstillingsplasser, planlagte veilinjer, samt mulige/foreløpige plasseringer av transformatorstasjon, driftsbygg, massetak og rigg-/lagerområder.

Det presiseres at nettilknytningen med sine tre alternative framføringer ikke inngår i tiltaket som konsekvensutredes, da denne er omsøkt i en separat nettkonsesjonssøknad.

3.3.1 Alternativ 1 Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk

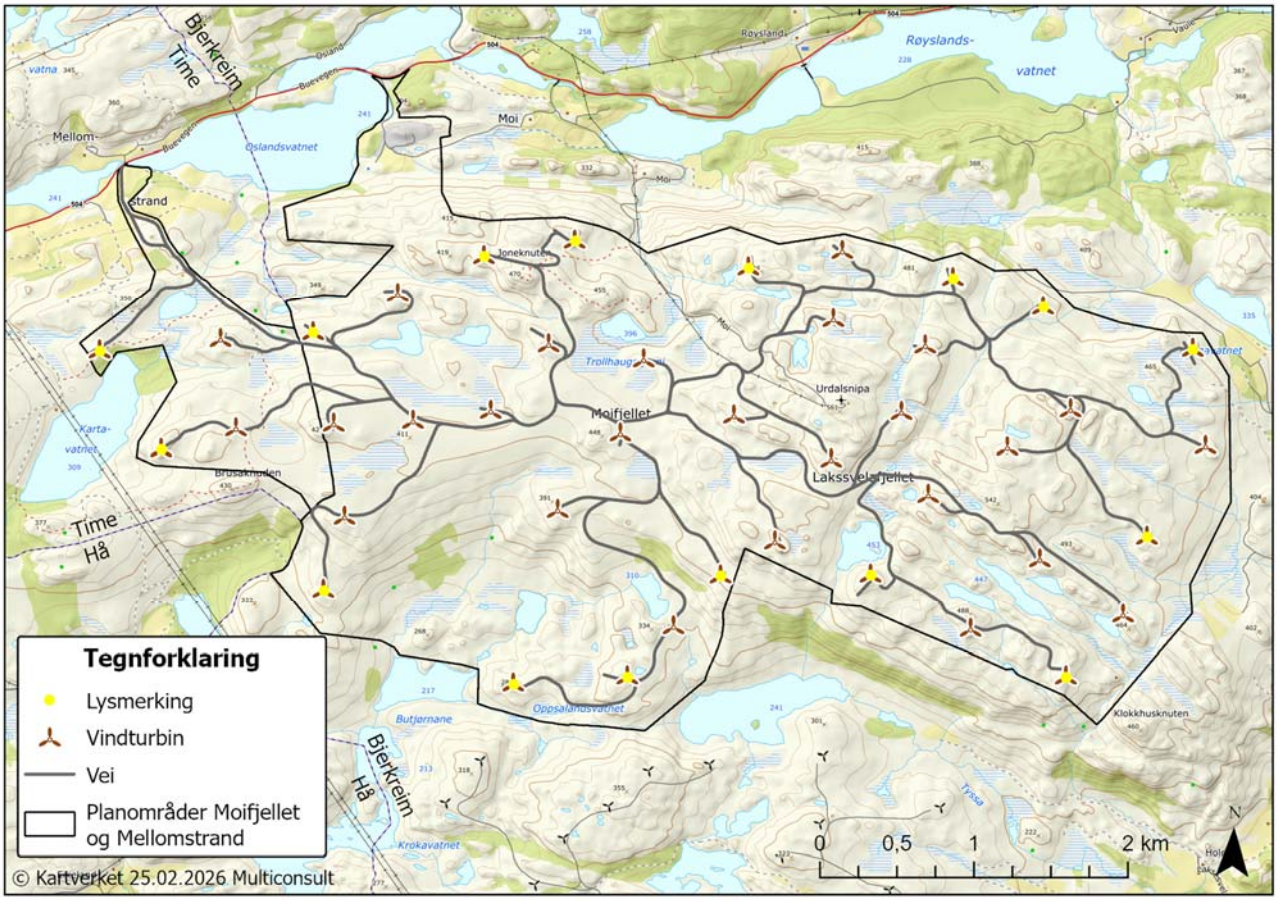
Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk omfatter et todelt planområde på totalt 17,5 km^2, bestående av planområdet for områderegulering av Moifjellet vindkraftverk i Bjerkreim kommune på 16,0 km^2, og planområdet for områderegulering av Mellomstrand vindkraftverk i Time kommune på 1,4 km^2. Planområdene ligger i Rogaland fylke.

Lokasjonen er valgt på bakgrunn av særdeles gode vindforhold, ledig kapasitet i strømnettet, korte avstander til ilandføringssted, offentlig vei og tilknytningspunkt til kraftnettet, samt moderat terrengkompleksitet. Det ligger eksisterende vindkraftverk mot nord, sør og vest.

Utredningsløsningen som ligger til grunn for konsekvensutredningen omfatter:

- Adkomstvei i Time kommune, fra fv. 504 øst for Mælandsvatnet og til internveinett vest for Legetjørn, med midlertidig rigg- og lagerområde langs denne. De første ca. 0,8 km vil gå gjennom innmark, mens øvre del vil være en ny vei i utmark. Det vurderes to ulike, alternative traséer for adkomstveien:
    - i: Fortsette rett fram i ny trasé fra sving ved landbruksbygg, for så å dreie tilbake inn på eksisterende vei før plantefelt med sitkagran. Total lengde 2,1 km.
    - ii: Følge eksisterende vei så langt denne går. Total lengde 2,1 km.
- Internveier med ca. 33 km i Bjerkreim kommune og 3 km i Time kommune (inkl. tilknytning til internvei i Bjerkreim)
- 42 vindturbiner med opptil 200 m totalhøyde, med fundamenter og kranoppstillingsplasser
- Jordkabler i internveier fra vindturbiner fram til ny Moifjellet transformatorstasjon
- Sentral transformatorstasjon på Moifjellet, mellom Svarteknut og Knudane
- To alternative plasseringer for driftsbygg:
    - Langs adkomstvei i Mellomstrand / Time kommune
    - Sentralt oppe på Moifjellet, øst på Botnabringane
- Masseuttak/steinbrudd for veier og plasser

Totalt berørt areal (inkludert adkomstvei) før istandsetting er 1055–1140 dekar. Etter istandsetting er det anslått til 310–360 dekar permanent areal. Av dette omfatter Mellomstrand vindkraftverk 122–130 dekar før istandsetting og 32–38 dekar etter istandsetting.

Figur 3-1: Alternativ 1 Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk. Forventet perimeter hinderlysmerking er vist.

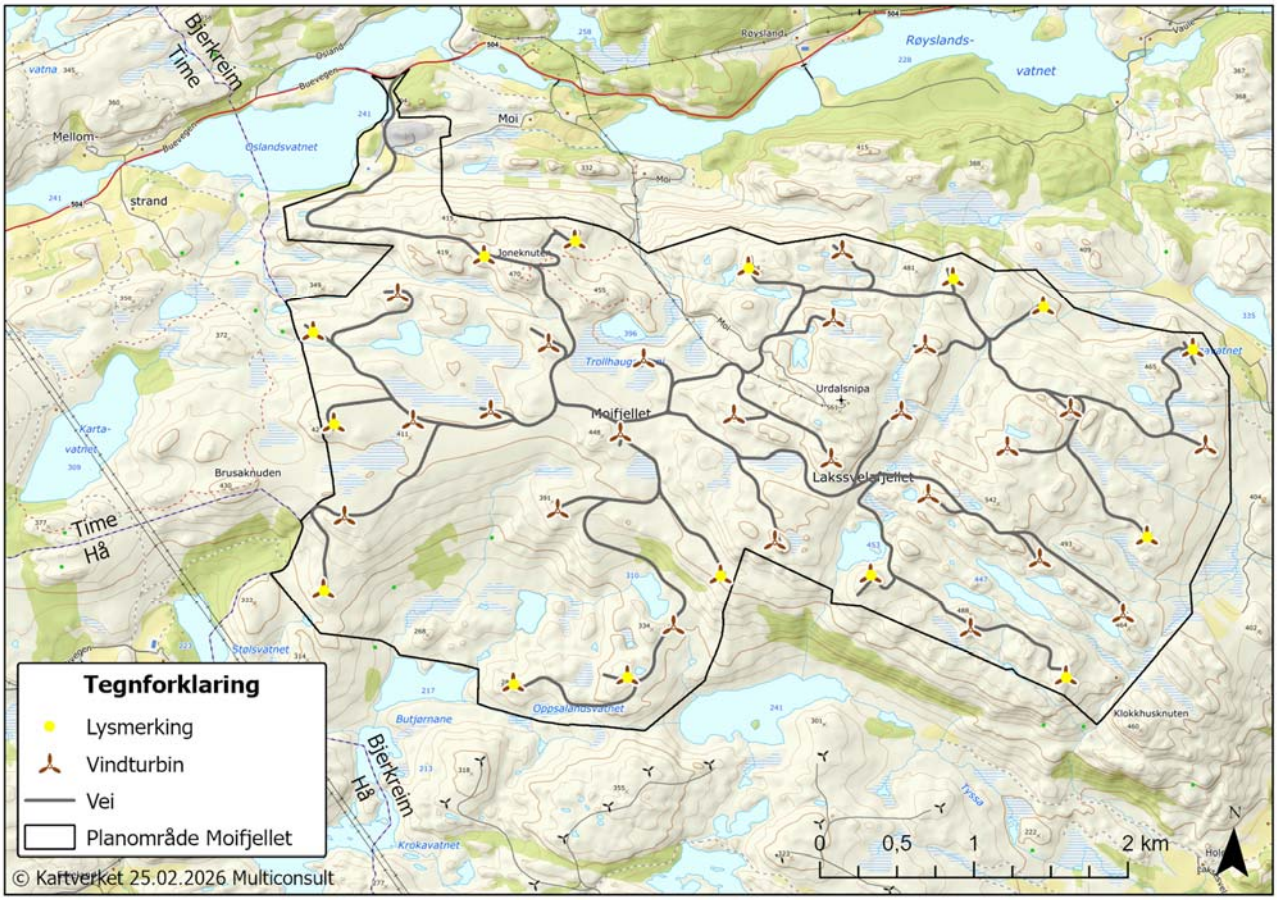
3.3.2 Alternativ 2 Moifjellet vindkraftverk

Moifjellet vindkraftverk omfatter et planområde for områderegulering på totalt 16,0 km^2 i Bjerkreim kommune, Rogaland fylke. Lokasjonen er valgt på bakgrunn av særdeles gode vindforhold, ledig kapasitet i strømnettet korte avstander til ilandføringssted, offentlig vei og tilknytningspunkt til kraftnettet, samt moderat terrengkompleksitet. Det ligger eksisterende vindkraftverk mot nord, sør og vest.

Utredningsløsningen som ligger til grunn for konsekvensutredningen omfatter:

- Adkomstvei i Bjerkreim kommune, fra fv. 504 øst for Oslandsvatnet. Omkring 350 m vil kunne følge dagens vei inn til «Moi brudd og massetak», like øst for Oslandsvatnet, hvor det også er aktuelt å plassere midlertidig rigg- og lagerområde. Total lengde vil bli ca. 2,6 km fram til internveinettet.
- Internveier ca. 33 km
- 38 vindturbiner med opptil 200 m totalhøyde, med fundamenter og kranoppstillingsplasser
- Jordkabler i internveier fra vindturbiner fram til ny Moifjellet transformatorstasjon
- Sentral transformatorstasjon på Moifjellet, mellom Svarteknut og Knudane
- Sentralt driftsbygg på Moifjellet, øst på Botnabringane
- Masseuttak/steinbrudd for veier og plasser

Totalt berørt areal (inkludert adkomstvei) før istandsetting er ca. 1050 dekar. Etter istandsetting er det anslått til ca. 370 dekar permanent areal (ca. 2,2 % av planområdet).

Figur 3-2: Alternativ 2 Moifjellet vindkraftverk. Forventet perimeter hinderlysmerking er vist.

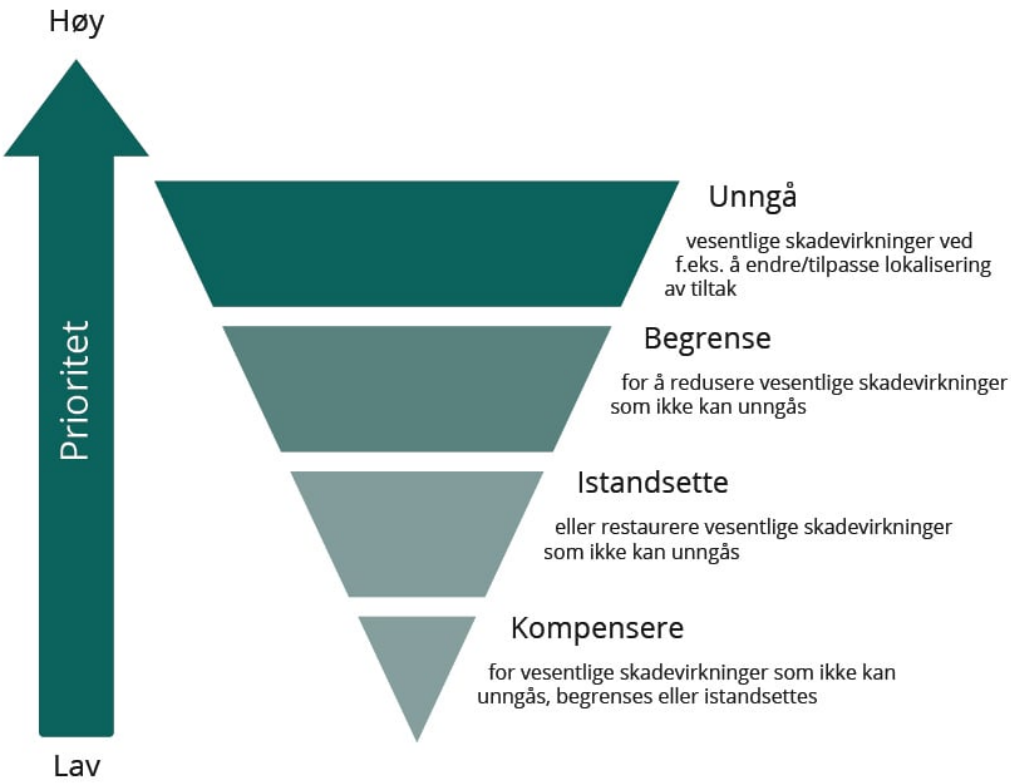
3.4 Avbøtende tiltak i plan

Forskrift om konsekvensutredninger setter krav til hvordan forebygge skadevirkninger av et tiltak. Jamfør § 23 skal konsekvensutredningen «*beskrive de tiltakene som er planlagt for å unngå, begrense, istandsette og hvis mulig kompenseres for vesentlige skadevirkninger for miljø og samfunn både i bygge- og driftsfasen*». Det er en forutsetning at de avbøtende tiltakene som presenteres er *relevante* og *realistiske* jf. § 19. Tiltakshierarkiet (figur 3-3) skal ligge til grunn ved vurdering av avbøtende tiltak.

I dette prosjektet er det lagt opp til følgende avbøtende tiltak som er relevant for friluftsliv uavhengig av alternativ:

- Grusveien opp til Urdalsnipa skal holdes utenfor iskastsoner fra vindturbiner for å hensynta bruk av turveien til tur- og trimformål (unngå).
- Det vil i anleggsfasen være viktig med informasjon ut til nærmiljøet, lokale friluftsorganisasjoner m.m. om planlagte anleggsaktiviteter i de tilfeller hvor disse vil pågå i

friluftsområder eller påvirke adkomstmulighetene til disse.

Figur 3-3: Tiltakshierarkiet. Først og fremst skal man unngå skadevirkninger for miljø og klima. Der det ikke er mulig skal man begrense skaden, deretter istandsette arealer. Kompensasjon er siste utvei.

3.5 Influensområdet

Influensområdet skal iht. M-1941 omfatte planområdet samt områder utenfor dette som kan bli påvirket i et slikt omfang at det vil påvirke friluftslivsområdets attraktivitet. Det skal også inkludere influensområder for friluftslivets ferdselsårer, som korridorer med 30–50 m bredde, smalere ved eks. bebyggelse eller hindringer.

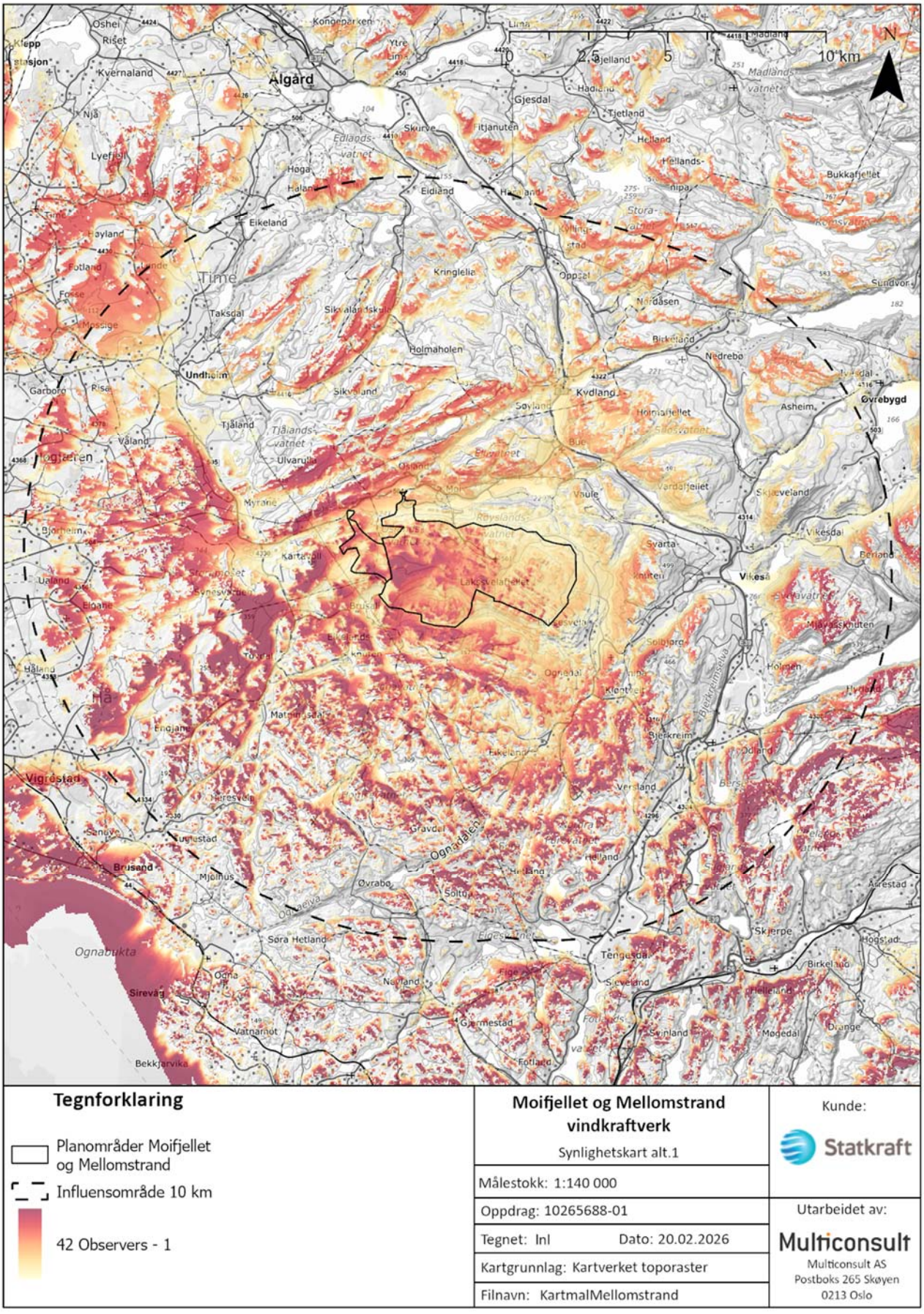
Det er valgt å sette influensområdet for friluftsliv til 10 km fra planområdene. Denne avgrensningen er gjort av flere grunner. I landskapsutredningen vurderes det at vindkraftverk i avstander over 14 km ikke lenger oppleves som dominerende elementer. Friluftslivsområder som ligger mer enn 14 km fra vindkraftverk vil dermed ikke bli påvirket av tiltaket. Influensområdet er videre valgt å innskrenkes til 10 km ettersom en da utelukker tettstedene Vigrestad, Varhaug, Nærbø, Lyefjell, Ålgård, Slirevåg og annen bebyggelse langs Brusand. Dette ettersom friluftsliv i tettsteder som oftest foregår i nærmiljøet tett på bebyggelse og tyngre tekniske inngrep. Ro og urørt natur er ikke like viktige her som i større friluftslivsområder uten tilrettelegging. Et vindkraftverk over 10 km unna vil ikke påvirke verdiene knyttet til slike områder.

Influensområdet er valgt å ikke innskrenkes ytterligere. Dette som følge av samlet belastning. Det er flere vindkraftverk i en omkrets på 10 km fra Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk: Høg-Jæren, Tindafjellet, Måkaknuten, Stigafjellet, Røyrmyra og Bjerkreim vindkraftverk (tre vindkraftverk som ligger samlet). Ved å ha et influensområde som inkluderer de nærmeste vindkraftverkene vil det være mulig å vurdere samlet belastning på friluftslivet i området og om et ytterligere vindkraftverk vil øke samlet belastning på området.

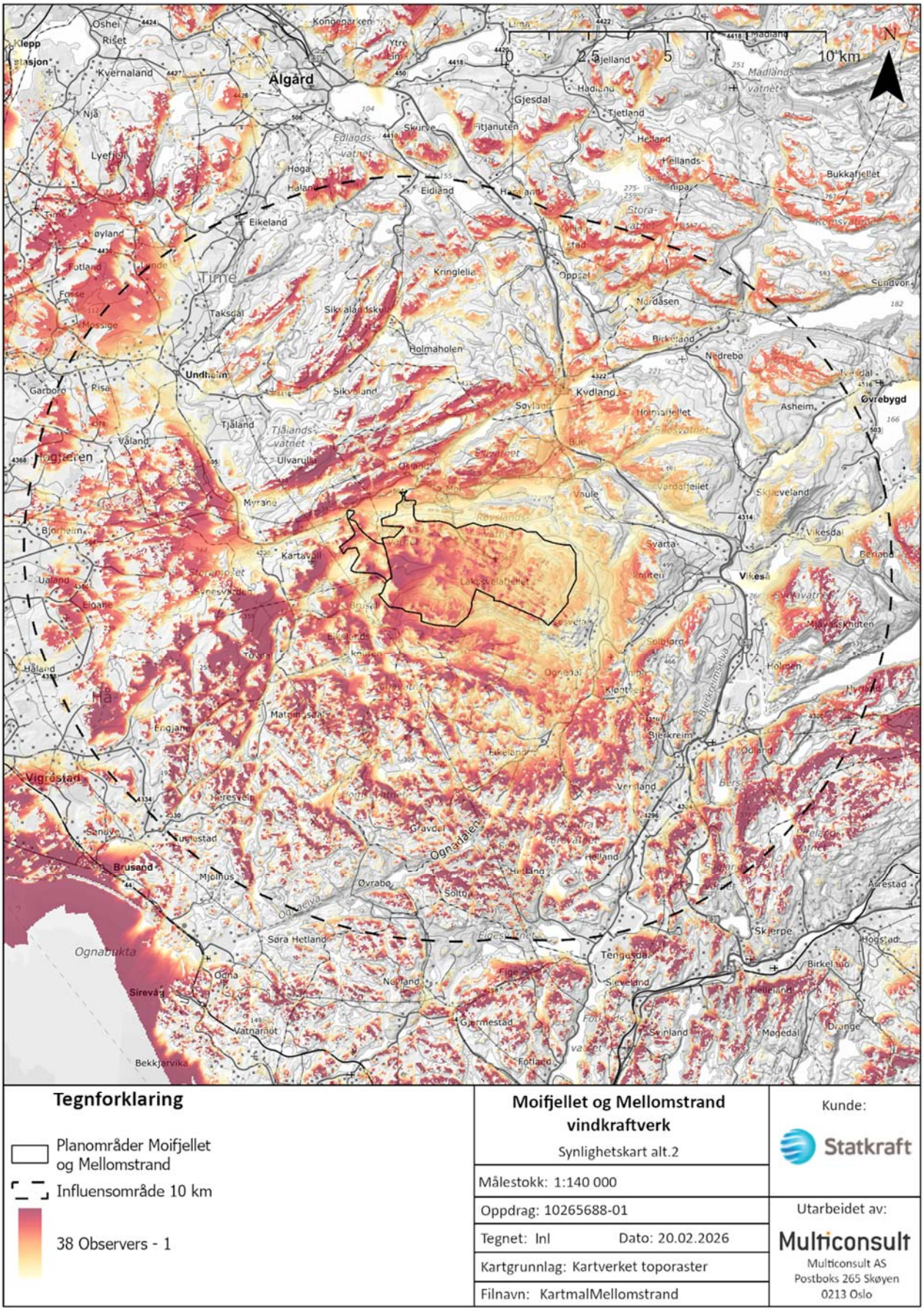
Influensområdet er vist på kart i figur 3-4. Synlighetskart for alternativ 1 og 2 er vist i figur 3-5 og figur 3-6.

Figur 3-4: Planområdene/tiltaksområdet og influensområdet (utredningsområdet).

Figur 3-5: Synlighetskart med alternativ 1 (Moifjellet og Mellomstrand).

Figur 3-6: Synlighetskart med alternativ 2.

4 Kunnskapsgrunnlaget

4.1 Eksisterende kunnskap - oversikt

Planområdene og influensområdet dekker deler av kommunene Bjerkreim, Eigersund, Hå, Time og Gjesdal. Oversikt over statlig sikrede friluftslivsområder er hentet fra Miljødirektoratets kartløsning Naturbase. Kommunalt kartlagte friluftslivsområder er hentet fra samme kilde og supplert med informasjon hentet fra kommunene sine nettsider. I Hå kommune ble friluftslivsområder kartlagt i 2019, i Gjesdal i 2018, i Time i 2016 og i Bjerkreim i 2025. Eigersund ligger så vidt innenfor influensområdet og ingen av de kartlagte friluftslivsområdene i kommunen ligger innenfor influensområdet. Detaljeringsgraden av den kommunale kartleggingen er vurdert som overveiende god. Avgrensningen er noe grovere i Bjerkreim kommune hvor grensene for friluftslivsområdene ikke er helt nøyaktige. Videre forekommer det noen forskjeller ved kommunegrenser hvor et område har fått høyere verdi i en kommune og mindre verdi i nabokommunen uten at det er noen åpenbare grunner til det. Det er også forskjell mellom kommunene på hvor mange av registreringskategoriene som er fylt ut. Ved Bjerkreim og Gjesdal mangler de fleste, mens de fleste er fylt ut for Hå og Time.

Både ut.no, Kartverkets turrutebase, mtbmap.no og kommunene sine nettsider ble undersøkt ved opplisting av eksisterende turruter, padleruter og sykkelruter. Strava heatmap er benyttet for å undersøke hvilke stier og områder som blir hyppig brukt. Det ble også innhentet informasjon fra turblogger der det var lite tilgjengelig informasjon gjennom offentlig kilder. Friluftsliv i form av jakt og fiske er undersøkt gjennom nettsider som inatur.no m.m. Videre ble også nettsidene dalanefriluftsråd.no, jarenfri.no (Jæren Friluftsråd), magmageopark.no, telltur.no og nasjonaleturistveger.no besøkt. Regional plan for friluftsliv og naturforvaltning 2017–2024 av Rogaland fylkeskommune ble også brukt i arbeidet. Planen inneholder i tillegg et kart over regionale friluftslivsområder og hvilken status de har i henhold til vern (statlig sikra, sikra, planlagt sikra og ikke sikra/LNF). De fleste områdene ble kartfestet på 1970-tallet og ble tatt med i seinere fylkesplaner for friluftsliv (1980, 1992, 2005). I 2005 ble det gjennomført noen justeringer. Disse områdene er tatt med i dagens plan (2017–2024). Friluftslivsområdene ble brukt som underlag der det var lite informasjon ellers tilgjengelig.

I Bjerkreim kommune har de et turkart som viser merkede turstier gjennom natur- og kulturlandskapet i kommunen. I kartet er det vist både nye og gamle turløyper. Det er også vist parkeringsplasser ved starten av stiene, i tillegg til blant annet badeplasser, gapahuker, informasjonstavler (figur 4-1), kanopadling, kulturminner, geologiske attraksjoner og utsiktspunkt. Videre fins det flere nettsider som viser attraksjoner i kommunen, som f.eks. destinasjonbjerkreim.no.

Informasjon fra interessenter (kommune, organisasjoner og individer) presenterer ikke systematisk innhenting av data og vil være påvirket av tilfeldigheten av hvem som ble møtt på befaringen (se kap. 4.2) og hvem som representerer organisasjoner. Informasjonen som er samlet inn gir likevel et inntrykk som stemmer overens med data som er samlet inn eller tilføyer ny kunnskap der det er lite kunnskap gjennom offentlige databaser.

Figur 4-1: Informasjonstavler som er spredt rundt i Bjerkreim kommune.

4.2 Befaring

Moifjellet og utvalgte steder i influensområdet ble befart 26. juni og 17. og 18. juli 2024. Videre har utreder vært med å kartlegge naturmangfold i området, og har dermed oppholdt seg i utredningsområdet over lengre tid.

Det er mange friluftslivsområder som ligger i influensområdet. De fleste nærliggende friluftslivsområdene til tiltaket ble befart, se figur 4-2. Områder i stor avstand til tiltaket, der synlighetskart ble vurdert som tilstrekkelig for å gjøre nødvendige vurderinger, ble ikke befart.

Stedene som ble befart fordelt på kommunene er:

Bjerkreim kommune:

- Fiskevann langs fv. 504
- Urdalsnipa/Moifjellet
- Joneknuten
- Bjerkreim vindkraftverk
- Hytland og Efteland, sør for Ørsdalsvatnet
- Storafjellet

Time kommune:

- Karten
- Brusaknuden
- Synesvarden

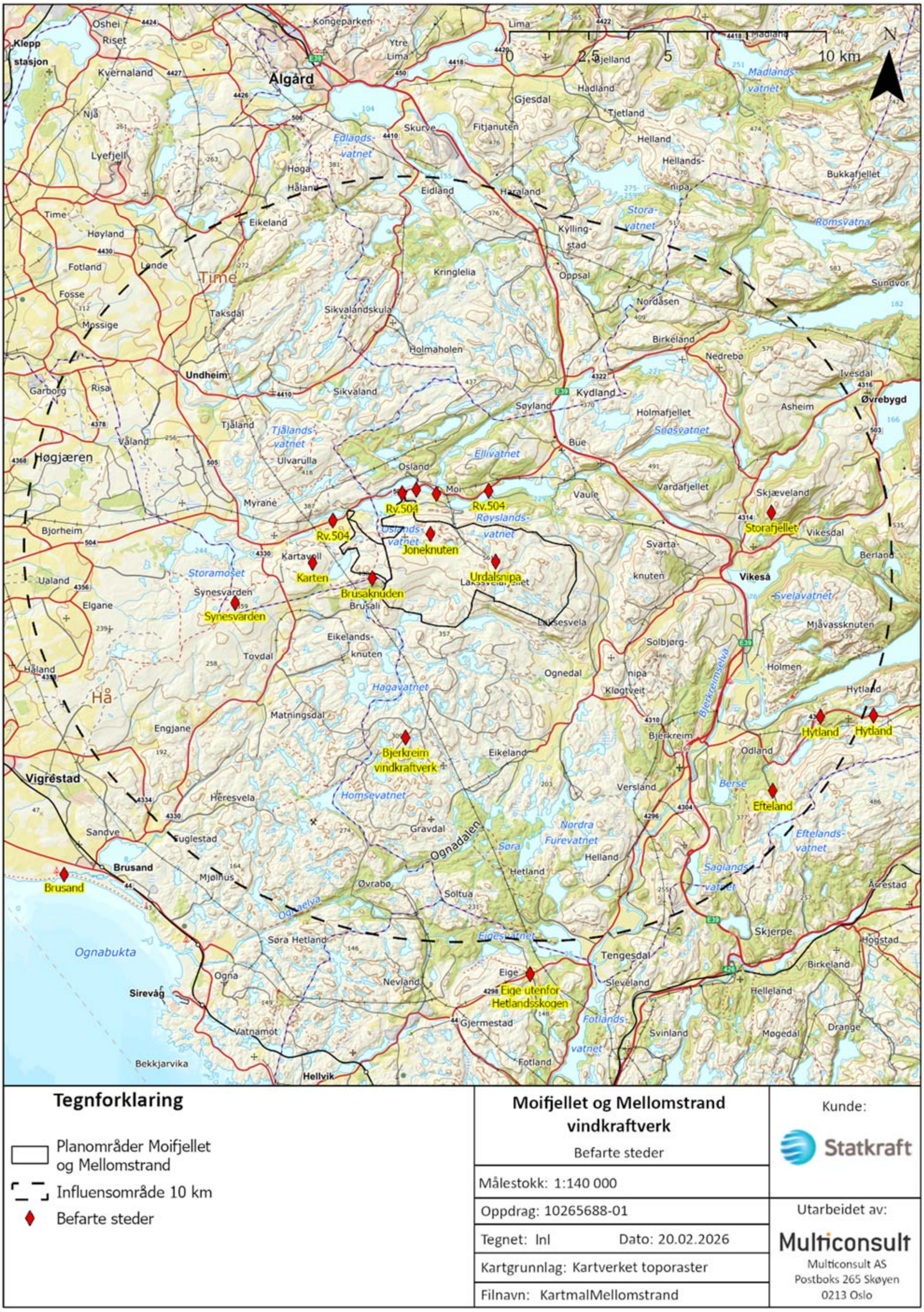
Egersund kommune:

- Eige, i utkanten av Hetlandsskogene (deler av Hetlandsskogene ligger innenfor Bjerkreim kommune)

Hå kommune:

- Brusand

Videre har utreder for landskap også vært på stedene Vaule, Osland, Bue, Røysland, Ognedal, Saglandsbakken, Vikedalslia, Ulvarudlå, Kydland/Søyland og KULA-områdene (kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse) rundt. Dermed foreligger det også bilder fra de toppene/områdene i forbindelse med denne utredningen.

Figur 4-2: Oversikt over befarte steder i planområdene og influensområdet.

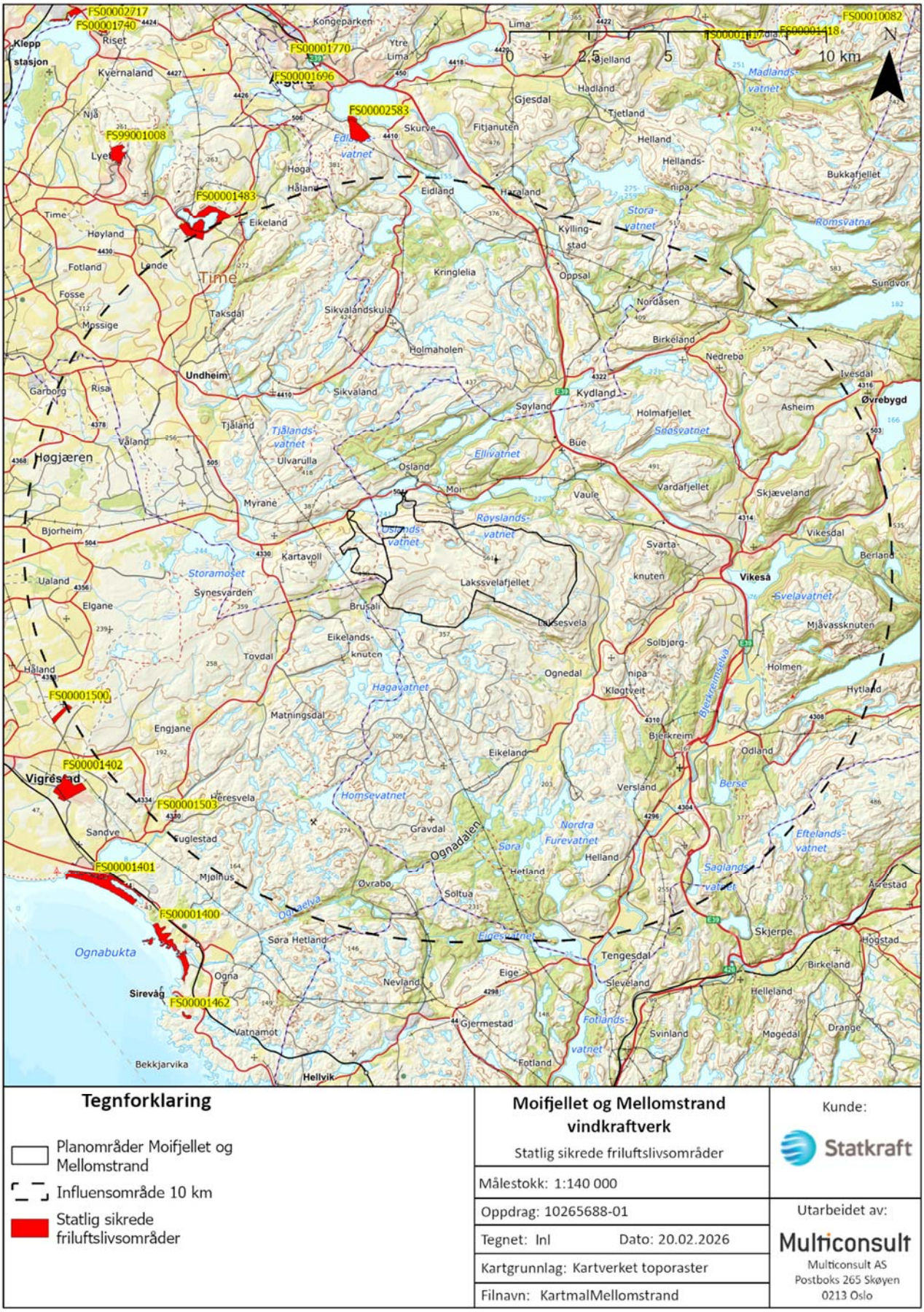
Utreder har i tillegg hatt samtaler med Time og Bjerkreim kommune angående friluftsliv, jakt og fiske på Moifjellet, Mellomstrand og omkringliggende områder. Det er tatt kontakt med grunneier for å få mer informasjon angående bruken av Moiveien opp til Urdalsnipa og Moifjellet som turmål. Det er også brukt informasjon fra grunneiere samlet inn gjennom de andre utredningene. Det er også tatt kontakt med diverse organisasjoner som Bjerkreim Jeger- og Fiskerforening. Opplysninger som er kommet frem gjennom disse er tatt med i beskrivelser av delområder og tatt i betraktning ved verdivurdering av delområder.

4.3 Statlig sikrede friluftsområder

Planområdene til Moifjellet og Mellomstrand berører ingen statlig sikrede friluftslivsområder. Det ligger 3 statlig sikrede friluftslivsområder innenfor influensområdet, det nærmeste ligger 9,6 km fra planområdene. En oversikt over statlige sikrede friluftslivsområder innenfor influensområdet til Moifjellet og Mellomstrand er vist i tabell 4-1. De statlig sikrede friluftslivsområdene er vist i figur 4-3 .

Tabell 4-1: Oversikt over statlig sikra friluftslivsområder innenfor influensområdet. Informasjonen er hentet fra Naturbase. Ledende nuller er utelatt fra ID. Områdeverdi tilsvarer verdien av det kartlagte friluftslivsområdet det statlige sikrede friluftslivsområdet delvis eller helt inngår i. Avstand til vindturbin tar ikke høyde for utbyggingsalternativene.

ID	Områdenavn	Områdeverdi	Avstand til vindturbin	Områdebeskrivelse
FS1503	Fuglestad	Svært viktig	9,6 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Ognaheia (FK36595) og omtales der.
FS1500	Øygard	Svært viktig	9,9 km	En liten del inngår i friluftslivsområdet Kongsvarden (FK36559). Det er tufter etter flere husmannsplasser i området. Området representerer et viktig supplement til kulturlandskapet i Hanabergsmarka og i Synesvarden landskapsvernområde. Brukerfrekvens er lite, men brukes av regionale brukere.
FS1483	Melsvatnet	Svært viktig	10,7 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Melsvatnet (FK10584) og omtales der.

Figur 4-3: Statlig sikrede friluftslivsområder.

4.4 Kartlagte friluftslivsområder

Det er 47 kartlagte friluftslivsområder i et influensområde på 10 km fra Moifjellet og Mellomstrand. En oversikt over kartlagte friluftslivsområder innenfor influensområdet vises i tabell 4-2. Alle kartlagte friluftslivsområder er verdisatt av kommunene. Friluftslivsområdene sin verdi og områdetype vises også i figur 4-4 og figur 4-5.

Tabell 4-2: Oversikt over friluftslivsområder kartlagt etter håndbok M98-2013 innenfor influensområdet. Klassifisering og verdisetting er gjengitt fra Naturbase. Avstand til vindturbin tar ikke høyde for utredningsløsningene.

ID	Områdenavn på kartlagt friluftsliv-område	Område-verdi	Avstand fra vind-turbin	Områdebeskrivelse
FK48782	B3 - Moifjellet	Viktig	0 km	Stort turområde uten tilrettelegging. 29 486 daa. Merkede turløyper, bading og padling. Det er flere automatisk freda/ forhistoriske kulturminner, særlig langs Røyslandsvatnet og Ualandsvatnet og Ausetjørna i nord.
FK10601	Brusaknuden og Karten	Viktig	0 km	Jordbrukslandskap. 5 171 daa. Store arealer som omfatter Karten og Brusaknuten i øst. Kystlynghei er utbredt i områdene, men det finnes også intensivt drevne landbruksområder. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en ganske stor brukerfrekvens, ganske ofte regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, ingen spesiell funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelegging, få kunnskapsverdier og middels inngrep.
FK36599	Brusali	Svært viktig	0,3 km	Særlig kvalitetsområde. 8 551 daa. Kystlynghei, biologisk mangfold: turgåing. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en liten brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, middels symbolverdi, godt lydmiljø, en spesiell funksjon, ganske god egnethet, ingen tilrettelegging, ganske mange kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt og dårlig tilgjengelighet.
FK10603	Fiskeplass Mellomstrand-vatnet	Registrert	0.9 km	Andre friluftslivsområder. 1 daa. Fiskeplass ved Mellomstrandsvatnet. P-plass. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en middels brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, middels funksjon, ganske god egnethet, få kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt og middels tilgjengelighet.
FK10596	Ulverudla og Låglia	Viktig	1,2 km	Jordbrukslandskap. 16 291 daa. Store arealer som omfatter Ulvarudlå i vest og Trollhaugknuten i øst. Variert og kupert landskap med mange små vatn. Kystlynghei er utbredt i områdene, men det finnes også intensivt drevne landbruksområder. Parkering på Tjåland eller Aurenes. Merket tursti til toppen. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en ganske stor brukerfrekvens, ganske ofte regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, ingen spesiell funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelegging, få kunnskapsverdier, middels inngrep og middels tilgjengelighet.
FK48756	B11 - Vikeså	Svært viktig	2 km	Nærturterreng. 23 928 daa. Innenfor området er det blant annet tre gapahuker, merkede turstier, badeplass, muligheter for padling, og det er parkeringsplass. I nordvest ligger friluftslivsområdet innenfor Storrsheia (K523) som er et kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse, i sør ligger området innenfor K521 Ørsdalen-Kvitlen som også er et kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse. Det er mange forhistoriske kulturminner i området, da særlig sentralt i området ved Vikeså, men også ved Holmen/Gjedrem. Det er også et naturreservat i deler av området, dette strekker seg fra Fureknuten i nord til Svelavatnet i sør.
FK10602	Synesvarden	Svært viktig	2,3 km	Jordbrukslandskap. 3 185 daa. Stort areal som omfatter landskapsvernområdet Synesvarden. Kystlynghei er utbredt i området, men det finnes også intensivt drevne landbruksområder. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en stor brukerfrekvens, ofte regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ganske stor symbolverdi, ingen spesiell funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelagt, få kunnskapsverdier og ganske godt tilgjengelig.
FK36598	Skinansfjellet	Svært viktig	2,4 km	Særlig kvalitetsområde. 8 334 daa.

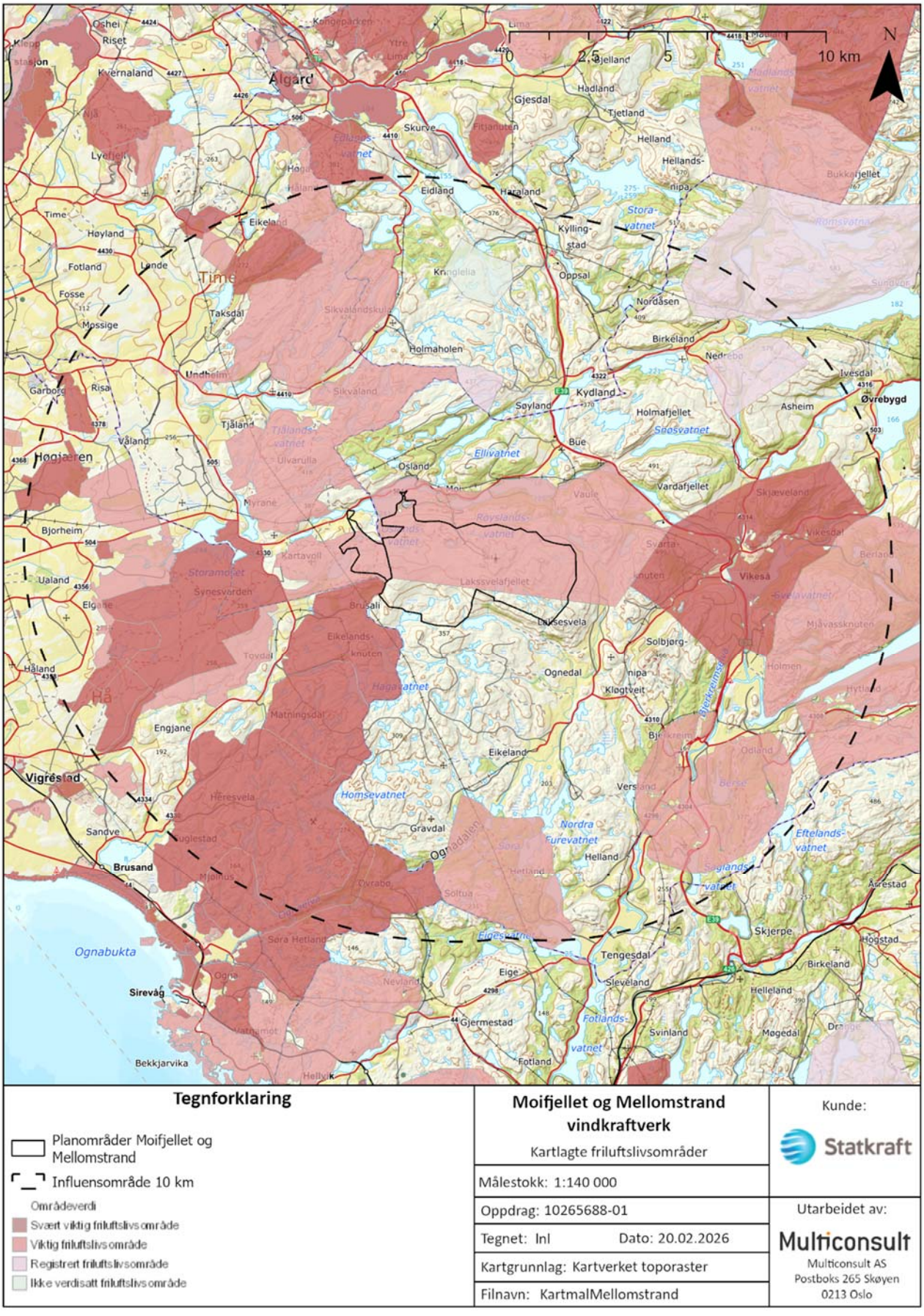
ID	Områdenavn på kartlagt friluftsliv-område	Område-verdi	Avstand fra vind-turbin	Områdebeskrivelse
				Kystlynghei, biologisk mangfold, vindkraftverk: turgåing, fisking, bading, sykling, løping, ridning. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en liten brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, stor symbolverdi, dårlig lydmiljø, en spesiell funksjon, ganske god egnethet, ganske god til rettelegging, ganske mange kunnskapsverdier, ganske utbygd mtp. inngrep, og ganske dårlig tilgjengelighet.
FK36561	Buffersone Synesvarden	Viktig	2,7 km	Jordbrukslandskap. 7 240 daa. Buffersone Synesvarden: turgåing. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en liten brukerfrekvens, aldri regionale og nasjonale brukere, litt opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, middels lydmiljø, middels funksjon, middels egnethet, ingen tilrettelegging, ganske få kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt og ganske dårlig tilgjengelighet.
FK36555	Synesvarden landskapsvern-område	Svært viktig	3,2 km	Særlig kvalitetsområde. 11 975 daa. Jærsk hei-, myr- og utmarksbeitelandskap med et særpreget dyre- og planteliv, kulturminner, kvartærgeologiske landskapsformer og område med stor verdi for naturopplevelser: turgåing, løping. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en stor brukerfrekvens, ganske ofte regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, stor symbolverdi, ganske godt lydmiljø, en spesiell funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelegging, mange kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt, middels tilgjengelig og stor nok utstrekning.
FK36152	Måkaknuten	Registrert	3,7 km	Utfartsområde. 1 392 daa. Topptur fra Søylandskiosken til Måkaknuten. Delvis på landbruksvei og på merket sti i utmark. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en liten brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, ingen spesiell funksjon og dårlig egnethet.
FK10573	Fiskeplass Undheimsåna	Registrert	3,8 km	Andre friluftslivsområder. 5,9 daa. Fiskeplass ved bru i nordlig ende av Litlamoset. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har noe brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, middels opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, middels funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelegging, få kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt og middels tilgjengelighet.
FK36153	Søylands-kiosken - Holmaholen	Registrert	4,5 km	Grønnkorridor. 54,5 daa. Landbruksvei som det søkes tilskudd som turvei. Brukes av syklister. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, middels funksjon, dårlig egnethet og litt tilrettelegging.
FK10587	Sikvalandsheia	Viktig	5,2 km	Jordbrukslandskap. 14 042 daa. Sikvalandsheia er et mye brukt turområde. Det er stort sett utmarksbeite og lynghei, med spredte plantefelt og mindre arealer med innmarksbeite. Området omfatter en mengde næringsfattige vatn og fine fjelltopper, heriblandt Skårlandskula og Ristølknuten. Parkering ved Snorestad. Merket sti til Skårlandskula. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har området ganske stor brukerfrekvens, middels regionale og regionale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, ingen spesiell funksjon, ganske god egnethet, er litt tilrettelagt, få kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt og ganske dårlig tilgjengelig.
FK48757	B12 - Berse	Viktig	5,3 km	Nærturterreng. 16 793 daa. Merkede turløyper og parkering, er mange automatisk freda/ forhistoriske kulturminner i området. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har ganske stor brukerfrekvens, middels opplevelseskvaliteter, middels tilrettelagt, middels kunnskapsverdier og god tilgjengelighet.
FK36603	Steinsvatnet	Viktig	5,4 km	Andre friluftslivsområde. 926 daa. Myr og skog: tugåing, fisking I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, aldri regionale og nasjonale brukere, middels opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi,

ID	Områdenavn på kartlagt friluftsliv-område	Område-verdi	Avstand fra vind-turbin	Områdebeskrivelse
				godt lydmiljø, middels funksjon, dårlig egnethet, ikke tilrettelagt, få kunnskapsverdier, inngrepsfritt, ganske dårlig tilgjengelighet.
FK36595	Ognaheia	Svært viktig	5,6 km	Særlig kvalitetsområde. 34 379 daa. Kystlynghei: turgåing, fisking, klatring/buldring I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, ganske ofte regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, ganske stor symbolverdi, godt lydmiljø, spesiell funksjon, ganske god egnethet, ikke tilrettelagt, ganske mange kunnskapsverdier, inngrepsfritt og ganske dårlig tilgjengelig.
FK48783	B1 – Gravdal/ Hetlands-skogen	Viktig	5,7 km	Stort turområde med tilrettelegging. 12 861 daa. Fotturer, badeplass ved Eikesvatnet og padling på Eikesvatnet og Furevatna, bær - og soppsanking, merkede turløyper, gapahuk og sittegrupper, renovasjon og toalett som er egnet for rullestolbrukere, infotavler. Flere automatisk freda/førhistoriske kulturminner, særlig i området rund Hetland og Hetlandsvatnet. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har ganske stor brukerfrekvens, ganske mange opplevelseskvaliteter, ganske godt tilrettelagt, middels kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt og ganske god tilgjengelighet.
FK36614	Høgjæren vindkraftverk	Viktig	5,8 km	Jordbrukslandskap. 3 299 daa. Vindkraftverk: turgåing, løping, sykling I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, litt opplevelseskvaliteter, middels symbolverdi, dårlig lydmiljø, middels funksjon, dårlig egnethet, middels tilrettelagt, ganske få kunnskapsverdier, ganske utbygd og middels tilgjengelig.
FK48770	B13 - Idrettsanlegg	Viktig	5,9 km	Leke- og rekreasjonsområde. 41 daa. Utendørs idrettsanlegg. I faktaarket til Naturbase er ingen av verdisettingskriteriene på området fylt ut.
FK36158	Sikvalandskulå	Viktig	6,3 km	Utfartsområde. 3 234 daa. Eidlandskula og Sikvalandskula. To innfallsporter I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har noe brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, ingen spesiell funksjon, dårlig egnethet og litt tilrettelagt.
FK36556	Vandavatnet	Svært viktig	6,4 km	Marka. 1 541 daa. Myr og utmarkslandskap. Innfallsport til Synesvarden området: turgåing I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har middels brukerfrekvens, ganske ofte regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ganske stor symbolverdi, ganske godt lydmiljø, har en spesiell funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelagt, middels kunnskapsverdier, middels inngrep og middels tilgjengelighet.
FK48771	B14 – Lekeplass Vikedalslia	Registrert	6,5 km	Leke- og rekreasjonsområde. 1 da. Lekeplass med lekestativ. I faktaarket til Naturbase er ingen av verdisettingskriteriene på området fylt ut.
FK48752	B7 - Faure	Registrert	6,5 km	Stort turområde med tilrettelegging. 4 646 daa. Merkede turløyper, parkering og badeplass. Noen kulturmnner lengst sør ved Lomstjørni og Hemlefjellet. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har middels brukerfrekvens, middels tilrettelegging, er ganske inngrepsfritt og er middels tilgjengelig.
FK48754	B8 – Daurmåls-knuten	Viktig	6,7 km	Stort turområde uten tilrettelegging. 20 063 daa. Merkede turstier og parkering. Deler av arealet i sør ligger innenfor K521 Ørsdalen-Kvitlen som er et kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har middels brukerfrekvens, middels opplevelseskvaliteter, middels kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt og er middels tilgjengelig.
FK48755	B9 - Holmen	Viktig	6,8 km	Stort turområde med tilrettelegging. 2 573 daa. Dagsturhytte, merkede turstier, parkering og padling. Store deler av arealet i sør ligger innenfor K521 Ørsdalen-Kvitlen, dette er et kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse. Det er mange forhistoriske/automatisk freda kulturminner innenfor friluftlivsområdet, særlig i sørlige og vestlige del av området.

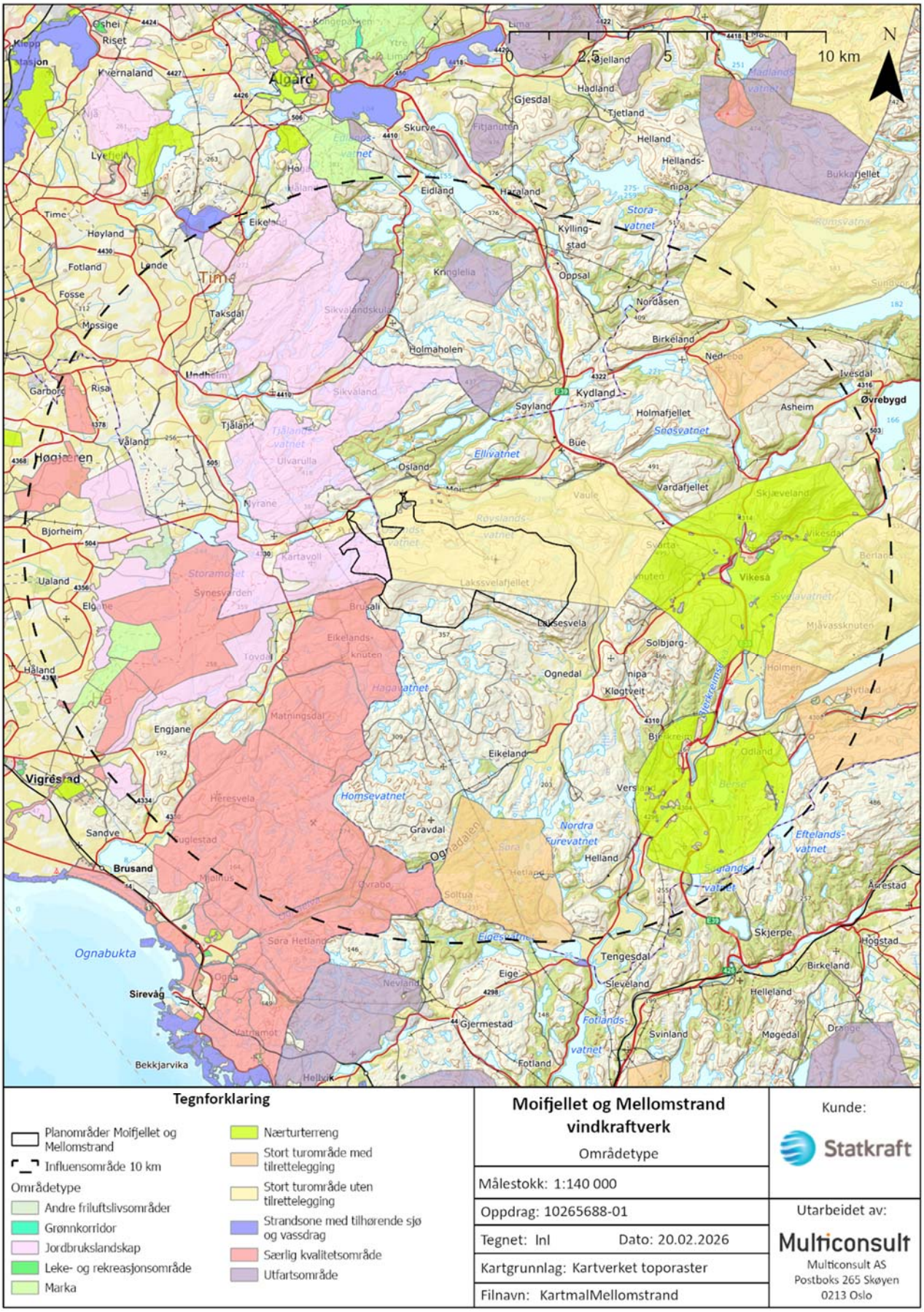
ID	Områdenavn på kartlagt friluftsliv-område	Område-verdi	Avstand fra vind-turbin	Områdebeskrivelse
				I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har ganske stor brukerfrekvens, ganske mange opplevelseskvaliteter, er middels tilrettelagt, ganske mange kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt og er ganske godt tilgjengelig.
FK36596	Rabalia - Smøråsen	Svært viktig	6,8 km	Særlig kvalitetsområde. 7 069 daa. Kystlynghei, biologisk mangfold, kulturminner, turgåing I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har noe brukerfrekvens, ganske ofte regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, stor symbolverdi, godt lydmiljø, en spesiell funksjon, ganske god egnethet, er litt tilrettelagt, ganske mange kunnskapsverdier, er inngrepsfritt og er ganske dårlig tilgjengelig.
FK36202	Kringleli	Ikke verdisatt	7,1 km	Utfartsområde. 2 844 daa. I faktaarket til Naturbase er ingen av verdisettingskriteriene på området fylt ut.
FK36602	Ualandsvarden	Svært viktig	7,3 km	Jordbrukslandskap. 232 daa. Krigsminner: turgåing I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, aldri regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, godt lydmiljø, ingen spesiell funksjon, dårlig egnethet, er ikke tilrettelagt, ganske mange kunnskapsverdier, middels inngrepsfritt og dårlig tilgjengelig.
FK36560	Aniksdal	Svært viktig	7,5 km	Jordbrukslandskap. 740 daa. Turvei til Steinkjerringa: turgåing I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har middels brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, litt opplevelseskvaliteter, middels symbolverdi, middels lydmiljø, en spesiell funksjon, middels egnethet, er middels tilrettelagt, ganske få kunnskapsverdier, middels inngrepsfritt og ganske dårlig tilgjengelig.
FK36559	Kongsvarden	Svært viktig	7,6 km	Særlig kvalitetsområde. 2 203 daa. Kulturminne. Rester av husmannsplassar: turgåing I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, aldri regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, middels lydmiljø, en noe spesiell funksjon, dårlig egnethet, er ikke tilrettelagt, ganske mange kunnskapsverdier, middels inngrepsfritt, dårlig tilgjengelighet og en stor nok utstrekning.
FK36557	Korphaugtjørna	Svært viktig	7,6 km	Marka. 665 daa. Skog, Innfallsport til Synesvarden området: turgåing I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har noe brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, litt symbolverdi, ganske godt lydmiljø, en spesiell funksjon, ganske god egnethet, er litt tilrettelagt, ganske få kunnskapsverdier, middels inngrepsfritt og er ganske dårlig tilgjengelig.
FK48753	B10 - Skykula	Viktig	8,3 km	Stort turområde med tilrettelegging. 56 495 daa. Merkede turstier, parkering og hyttefelt. Store delar av arealet ligger innenfor K521 Ørsdalen-Kvitlen, som er et kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse. I kulturminnedatabasen Askeladden står dette om landskapet " Landskapet representerer ulike former for jordbruk- og ressursutnyttelse, fra marginale strandagårder og fjellgårder, til de grøderike moene i Ørsdalen. Landskapet har lang landbrukshistorisk kontinuitet. Dette er synlig ved de mange kulturlandskapselementene, fra forhistoriske rydnings- og gravrøyser til de karakteristiske geilene på strandagardene og fjellgårdene, og fram til dagens moderne jordbrukslandskap i Ørsdalen. Landskapet har stor grad av sammenheng og helhet, uten store moderne tiltak. De bratte fjellene og den grønne dalen med det rolige elveløpet ned til Ørsdalsvatnet, utgjør et kontrastfullt og vakkert landskap. Her er sammenhengene mellom natur- og kulturforhold framtredende og kulturminnene godt synlige i landskapet". I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har middels brukerfrekvens, ganske mange opplevelseskvaliteter, er litt tilrettelagt, ganske mange kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt og er ganske godt tilgjengelig.
FK36613	Sveineskogen	Svært viktig	8,4 km	Særlig kvalitetsområde. 2 659 daa. Skog: turgåing, løping, sykling, riding I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har ganske stor brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ganske stor symbolverdi, ganske dårlig lydmiljø, en spesiell funksjon, middels

ID	Områdenavn på kartlagt friluftsliv-område	Område-verdi	Avstand fra vind-turbin	Områdebeskrivelse
				egnethet, er middels tilrettelagt, ganske få kunnskapsverdier, er middels inngrepsfritt og er middels tilgjengelig.
FK48751	B6 - Ørni	Registrert	8,4 km	Stort turområde uten tilrettelegging. 27 215 daa. Merkede turstier, parkering og hyttefelt. Enkelte kulturminner langs Stølsvatnet og lengst sør ved Forehammaren. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har noe brukerfrekvens, middels opplevelseskvaliteter, litt tilrettelegging, middels kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt og er middels tilgjengelig.
FK10575	Sælands-skogen	Svært viktig	8,7 km	Jordbrukslandskap. 3 809 daa. Totalt areal er 5,2 km^2. Her inngår fire aktive gårdsbruk og et beitelag. Der er tilrettelagt en p-plass med innkjøring fra Sælandsvegen. Her er det toalett, boss og infoskilt. Veldig spesielt landskap på overgang mellom Lågjæren og Høgjæren. Urådalen landskapsvernområde ligger inne i området. I tillegg inngår Sælandsskogen naturreservat landskapsvernområdet. Stor variasjonsbredde i vegetasjonen. Det næringsfattige Engjavatnet har stor verdi som typeområde. Mange av plantesamfunna på Jæren vokser i området. Området er beitepåvirket og inneholder granplantinger og flere steingjerder. Lyngaland landskapsvernområde som grenser til Melsvatnet friluftslivsområde er rikt på kulturminner fra jernalder, bl.a. velbevarte hustufter. Brukene er små og har variert drift med bl.a. storfe, sau og hest. En gammel kjerrevei går fra Taksdalsvatnet og opp i Urådalen I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har stor brukerfrekvens, ganske ofte regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, ganske stor symbolverdi, en noe spesiell funksjon, ganske god egnethet, er ganske godt tilrettelagt, ganske mange kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt og er ganske godt tilgjengelig.
FK36615	Risaskogen	Svært viktig	8,7 km	Særlig kvalitetsområde. 1 229 daa. Skog, kvernhus: turgåing I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, middels symbolverdi, godt lydmiljø, en spesiell funksjon, dårlig egnethet, er litt tilrettelagt, ganske mange kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt og er middels tilgjengelig.
FK36558	Korphaugane	Svært viktig	8,8 km	Marka. 485 daa. Myr og utmarkslandskap. Innfallsport til Synesvarden området: turgåing I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har noe brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, middels opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, middels lydmiljø, en spesiell funksjon, middels egnethet, litt tilrettelegging, få kunnskapsverdier, er middels inngrepsfritt og middels tilgjengelig.
FK36151	Kyllingstad badeplass	Svært viktig	8,9 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. 11 daa. Ligger ved forsamlingshuset på Kyllingstad. Her er gressplener, fotballøkke, lekestativer, benker og sandstrand. Det er god tilgjengelighet for rullestolbrukere og gode parkeringsmuligheter og toalett I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har middels brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, litt opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, ingen spesiell funksjon, ganske god egnethet og høy grad av tilrettelegging.
FK10583	Badeplass ved Taksdalsvatnet	Registrert	9,2 km	Leke- og rekreasjonsområde. 2,1 daa. Badeplass ved utløp fra Taksdalsvatnet. Privat eigd. Borde og benker er satt opp. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har middels brukerfrekvens, aldri regionale og nasjonale brukere, middels opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, ingen spesiell funksjon, middels egnethet, middels tilrettelegging, få kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt og middels tilgjengelighet.
FK36564	Hadlandsfjellet	Viktig	9,4 km	Jordbrukslandskap. 852 daa. Tua–Grøne Haugen–Hadlandsfjellet–Hestafjellet: turgåing I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, middels opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, ganske godt lydmiljø, middels funksjon, dårlig egnethet, ingen tilrettelegging, ganske få kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt og ganske dårlig tilgjengelig.
FK10582	Tunheimskogen	Registrert	9,5 km	Andre friluftslivsområder. 24 daa. Skogareal grensende til bekk.

ID	Områdenavn på kartlagt friluftsliv-område	Område-verdi	Avstand fra vind-turbin	Områdebeskrivelse
				I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, aldri regionale og nasjonale brukere, ingen opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, ingen spesiell funksjon, dårlig egnethet, er litt tilrettelagt, få kunnskapsverdier, middels inngrepsfritt og dårlig tilgjengelighet.
F10581	Lyngaland	Viktig	9,6 km	Jordbrukslandskap. 886 daa. Området som omfatter landskapsvernområde Lyngaland og tilgrensende landbruks- og skogsområder. Vakkert landbrukslandskap med mange fornminner. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har middels brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ganske stor symbolverdi, noe spesiell funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelegging, mange kunnskapsverdier, middels inngrepsfritt og ganske god tilgjengelighet.
FK36563	Borgafjellet	Viktig	9,9 km	Særlig kvalitetsområde. 168 daa. Turvei Stokkalandsmarka–Aniksdal: turgåing I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, middels opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, ganske godt lydmiljø, middels funksjon, dårlig egnethet, ingen tilrettelegging, ganske mange kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt og middels tilgjengelighet.
FK10595	Bursfjell	Viktig	9,9 km	Jordbrukslandskap. 2 973 daa. Området rundt Bursfjeld er variert jordbrukslandskap. Fra toppen av Bursfjeld er en fin utsikt over det meste av flatjæren mot vest og Høgjæren mot øst. Merkede turstier og parkering ved Eikeland skule I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har middels brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, middels opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, ingen spesiell funksjon, ganske dårlig egnethet, er middels tilrettelagt, få kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt og middels tilgjengelighet.
FK36133	Edlandsfjellet	Svært viktig	10,7 km	Marka. 3 359 daa. Åpent kulturlandskap, beitemark. Sentrumsnær topp, rundtur, idyllisk området og brukt av mange. Tett inntil friluftslivsområdet Neseskogen. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har stor brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, stor symbolverdi, godt lydmiljø, ganske spesiell funksjon, dårlig egnethet, er litt tilrettelagt, ganske mange kunnskapsverdier, middels inngrepsfritt, ganske god tilgjengelighet og en stor nok utstrekning.
FK10584	Melsvatnet	Svært viktig	10,8 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. 1 035 daa. Stort friluftsområde rundt melsvatnet. Ligger mellom Ålgård og Lye. Melsvatnet er et fint badevatn og det er turvei hele veien rundt vatnet. Det er 3 parkeringsplasser med god plass til biler. Det er toalett og baderampe for bevegelseshemmede. Det er bålplasser flere steder, fiskeplasser og klatreløype. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har stor brukerfrekvens, ofte regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, middels symbolverdi, godt lydmiljø, middels funksjon, god egnethet, høy grad av tilrettelegging, middels kunnskapsverdier, er ganske inngrepsfritt, har stor potensiell bruk, middels tilgjengelighet og mangler lite med tanke på utstrekning.

Figur 4-4: Kartlagte friluftslivsområder innenfor influensområdet.

Figur 4-5: Områdetypene til de ulike kartlagte friluftslivsområdene innenfor influensområdet.

4.5 Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017-2024

Regional plan for friluftsliv og naturforvaltning 2017–2024 er utarbeidet av Rogaland fylkeskommune. Det er en revisjon av «Fylkesdelplan for Friluftsliv, Idrett, Naturvern og Kulturvern» (FINK) fra 2004. Temaene i planen har endret seg noe som følge av at noen temaer inngår i andre planer og at fylkeskommunen har fått flere oppgaver innenfor andre temaer. Temaet friluftsliv har forblitt i planen.

I planen er det satt sju hovedmål (hva det legges vekt på, hovedgrep og hovedretningen i det daglige arbeidet) for friluftslivet i Rogaland:

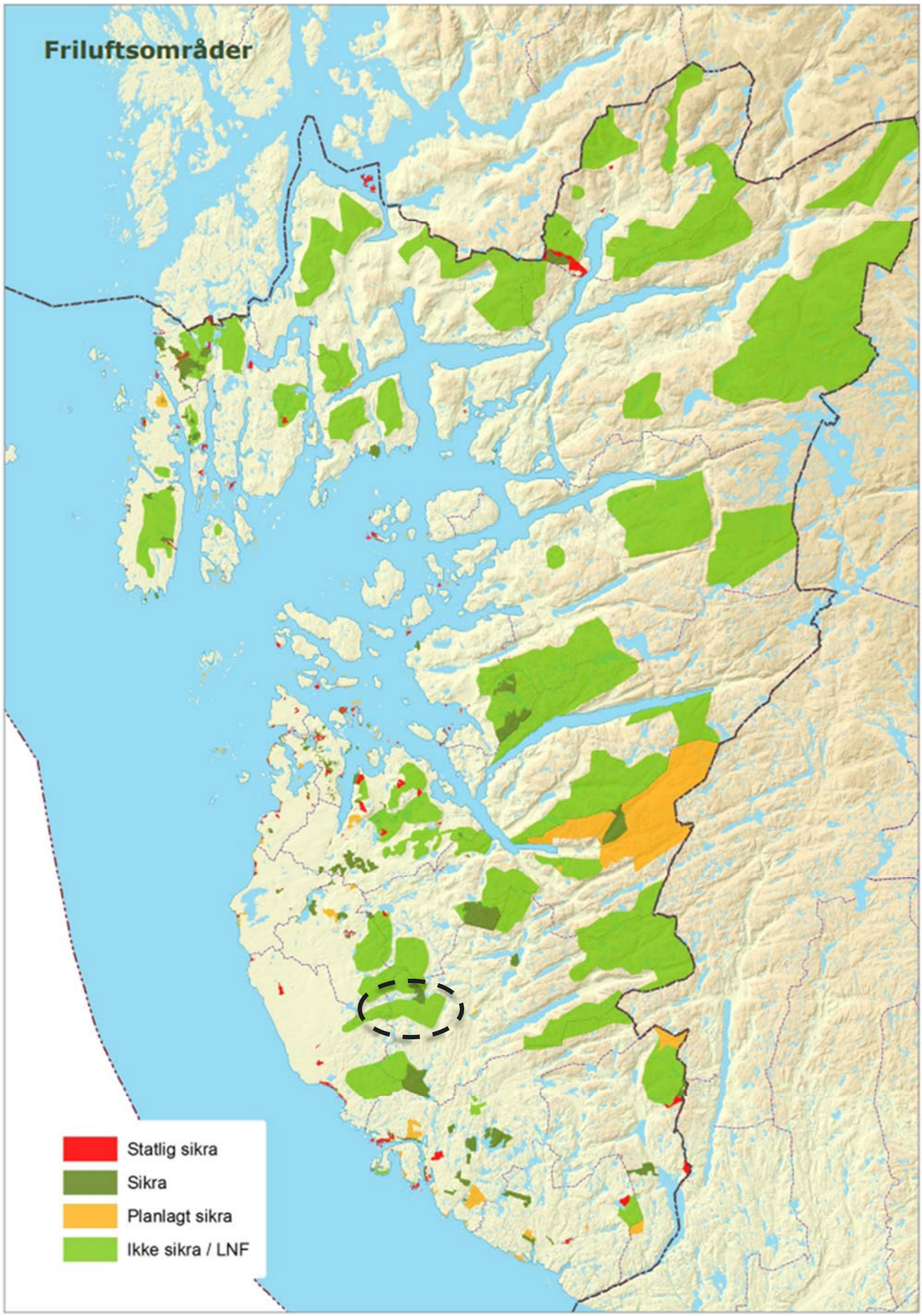
1. å sikre god tilgang og miljøvennlig transport til friluftslivsområder
2. å utvikle friluftstilbudet for barn, unge og grupper med spesielle behov
3. å opprettholde mangfoldet og det totale arealet av naturområder i Rogaland
4. å utvikle friluftslivet i nærmiljøet (område i gang eller sykkel avstand til by eller tettsted)
5. å styrke kunnskapen om friluftsliv, jakt og fiske i Rogaland
6. å bevare det tradisjonelle friluftslivet og legge tilrette for nye friluftslivsaktiviteter
7. å sikre sterk, tydelig og kunnskapsbasert naturforvaltning

Som nevnt er ikke hele Rogaland kartlagt for friluftsliv. Friluftslivsområdene avgrensa og vurdert i figur 4-6 er regionale friluftslivsområder kartlagt i forbindelse med tidligere planer som har blitt tatt med i den nye planen. På grunn av målestokken fanger ikke planen opp mindre nærfriluftslivsområder (som eksempelvis lokale friluftslivsområder, fiske- og badeplasser osv.). Videre er områdene i utgangspunktet tegna inn med «grov penn». Formålet med de regionale friluftslivsområdene var å få en oversikt over de viktigste områdene for friluftsliv i Rogaland, og dermed bidra til sikring av disse ved bruk av forskjellige virkemidler.

I planen nevnes det også at «inntil prosjektet «kartlegging og verdisetting av friluftsområder» er fullført, inkludert en påfølgende tilpasning til regionalt nivå, skal verdiskalaen i skjemaet nedenfor benyttes for vurderinger på regionalt nivå».

Tabell 4-3: Verdiskalaen for friluftslivsområder beskrevet i den regionale planen.

Verdi	Rangering
Nasjonal/høy verdi	• Offentlig sikra friluftslivsområder • Regulerte friluftslivsområder (pbl. § 25)
Regional/ middels verdi	• Regionale friluftslivsområder • Grønnstruktur i regionale planer • Turistforeningens og andres stinett og hytter
Lokal/registrert verdi	• Andre lokale friluftslivsområder

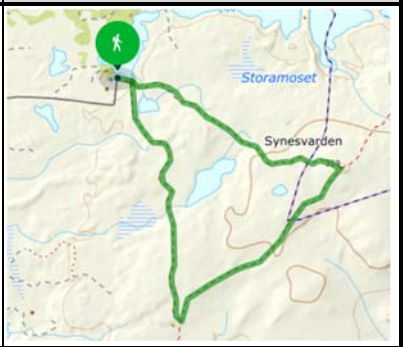
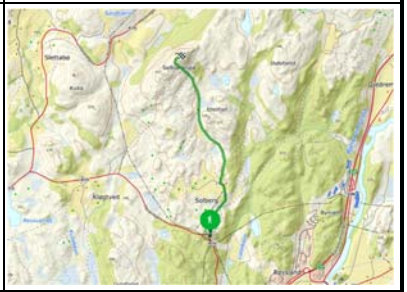
Figur 4-6: Utklipp fra «Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017–2024». Moifjellet og Mellomstrand er markert med svart stipla ring.

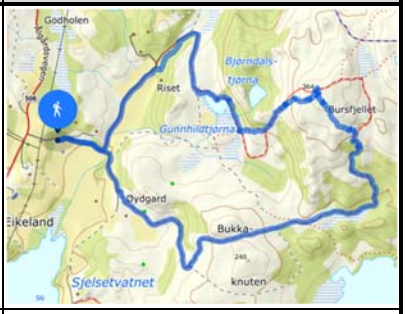
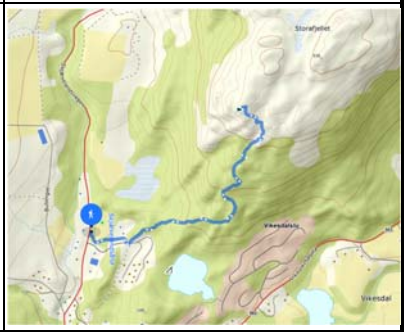
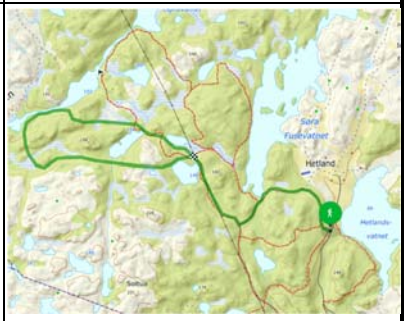
4.6 Turruter

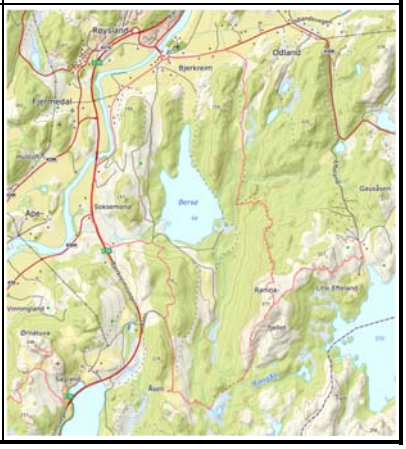
Det er mange turruter i influensområdet rundt Moifjellet og Mellomstrand. Det er spesielt mange i nærheten av tettsteder (f.eks. Vikeså). Turrutene listet opp i tabell 4-4 er hentet fra Kartverkets turrutebase og Turistforeningens nettside ut.no, og inkluderer alle større turruter innenfor 10 km fra vindturbinene. Merket ruter i ut.no som ikke har en turbeskrivelse er ikke inkludert i tabellen under. Turruter hvor bare en liten del ligger innenfor influensområdet er heller ikke listet opp. I ut.no ligger det også flere turmål på ulike topper uten en merket vei i tilknytning til toppen i ut.no eller Kartverkets turrutebase. De er heller ikke listet opp. Turrutene er tatt med i beskrivelsene av delområdene de ligger i ved avgrensning av delområder i kapittel 5. Utsnitt fra turkartet til Bjerkreim som inkluderer Moifjellet er vist i figur 4-7. Kartene som dekker resterende areal i Bjerkreim kommune kan finnes på Bjerkreim kommune sine nettsider under friluftsliv (Bjerkreim kommune, 2018) og vises ikke her.

Tabell 4-4: Oversikt over turruter registrert innenfor influensområdet. Der turruta kommer fra ut.no er beskrivelsen og kartet hentet fra den nettsiden. Kolonnen «Kommune og friluftslivsområde» viser til hvilken kommune og hvilke kartlagte friluftslivsområder etter M98 som turrutene ligger helt eller delvis innenfor, dersom kommunen er kartlagt for friluftslivsverdier.

Turrute	Kommune/ friluftslivs-område	Beskrivelse	Kart
Urdalsnipa og Joneknuten	Bjerkreim B3 - Moifjellet	Gruslagt bilvei helt opp til Bjerkreimsenderen på Moifjellet. Ved veien er det mulig å ta en avstikker (sti) opp til Joneknuten på veien ned eller opp. Bilveien er stengt med bom, men åpen for allmenn ferdsel med gjerdeklyver.	
Rundtur til Karten og Brusaknuden	Time Brusaknuden og Karten	Middels krevende tur. I sørøstre delen av Time kommune, helt mot grensen til Bjerkreim og Hå ligger de to høyeste toppene på Jæren. Begge toppene kan nås på en rundtur – eller de kan tas hver for seg. Dette er en rundtur og starter og slutter ved parkeringsplassen mellom Husavatnet og Mellomstrandsvatnet.	
Fottur til Synesvarden 359 moh.	Time Synesvarden	Enkel fottur Turen opp til Synesvarden (359 moh.) tar omtrent en time. Kan også gås som en fin rundtur mellom Synesvarden, Steinkjerringa og Holmavatnet. Området rundt Synesvarden er et flott eksempel på gammel kulturmark og viser hvordan mye av Jæren så ut for mer enn 50 år tilbake. Området inngår i Synesvarden landskapsvernområde.	

Turrute	Kommune/ friluftslivs-område	Beskrivelse	Kart
Synesvarden - Steinkjerringå	Time og Hå Synesvarden landskapsvern-område	Enkel fottur. Parkering: Holmavatn, Vandavatn, Korphaugane og Kartavoll. Løype: Merket sti. Ansvar Time kommune og Hå kommune. Lengde: Holmavatn–Synesvarden– Steinkjerringå–Holmavatn, 8 km. Vandavatn–Synesvarden–Steinkjerringå- Vandavatn, 12 km (3 timer). Korphaugane–Steinkjerringå, 5 km (1,5 time).	
Ulvarudlå	Time Ulverudla og Låglia	Middels krevende fottur. Dette turområdet ligger mellom Ualand og Sikvaland og er typisk for Høg-Jæren. Turen kan tas som en rundtur og du kan velge Aurenes eller Tjåland som startsted. Løypa er merket med merkepinner.	
Låglia – en nedlagt fjellgard i flott kulturlandskap	Time Ulverudla og Låglia	Middels krevende fottur. Karrige kår tvang folk til å bosette seg høyt til fjells og langt fra folk dersom det var liv laga. Den nedlagte fjellgården Låglia på Høg-Jæren er et eksempel på dette. Parkering: Skiltet parkeringsplass på begge sider av Sikvalandsvegen. Løype: Traktorvei og tursti. Merket. Lengde 7 km. Returen går på samme sti tilbake.	
Fottur til Solbjørgnipa	Bjerkreim	Enkel fottur. Denne 466 m høge fjelltoppen ligger nordvest for tunet på garden Solbjørg. Solbjørsniben har i uminnelige tider fungert som et landemerke for folk på sjøen. På toppen står en varde som i sin tid ble satt opp av en sjømann, nettopp som et seilingsmerke for de sjøfarende. Det er utsikt langt utover havet og over store deler av Eigersund, Jæren og Bjerkreim.	
Fottur til Urådalen via Bjødnalia	Time Sælands-skogen	Middels krevende fottur. Her kan du oppleve mange sider ved natur- og kulturlandskapet i de indre Jærbygdene. Stien går gjennom Sæland naturreservat. Forbi den nedlagte garden Bjødnalia i et variert kulturlandskap. Utsiktspunkt Blåfjellet. Bademuligheter: Taksdalsvatnet. Parkering: P-plass på Sæland. Løype: Tydelig sti og jordbruksvei. Terreng: Lett. Lengde på turen er ca. 8 km. Tidsbruk: 2 timer og 40 minutt.	

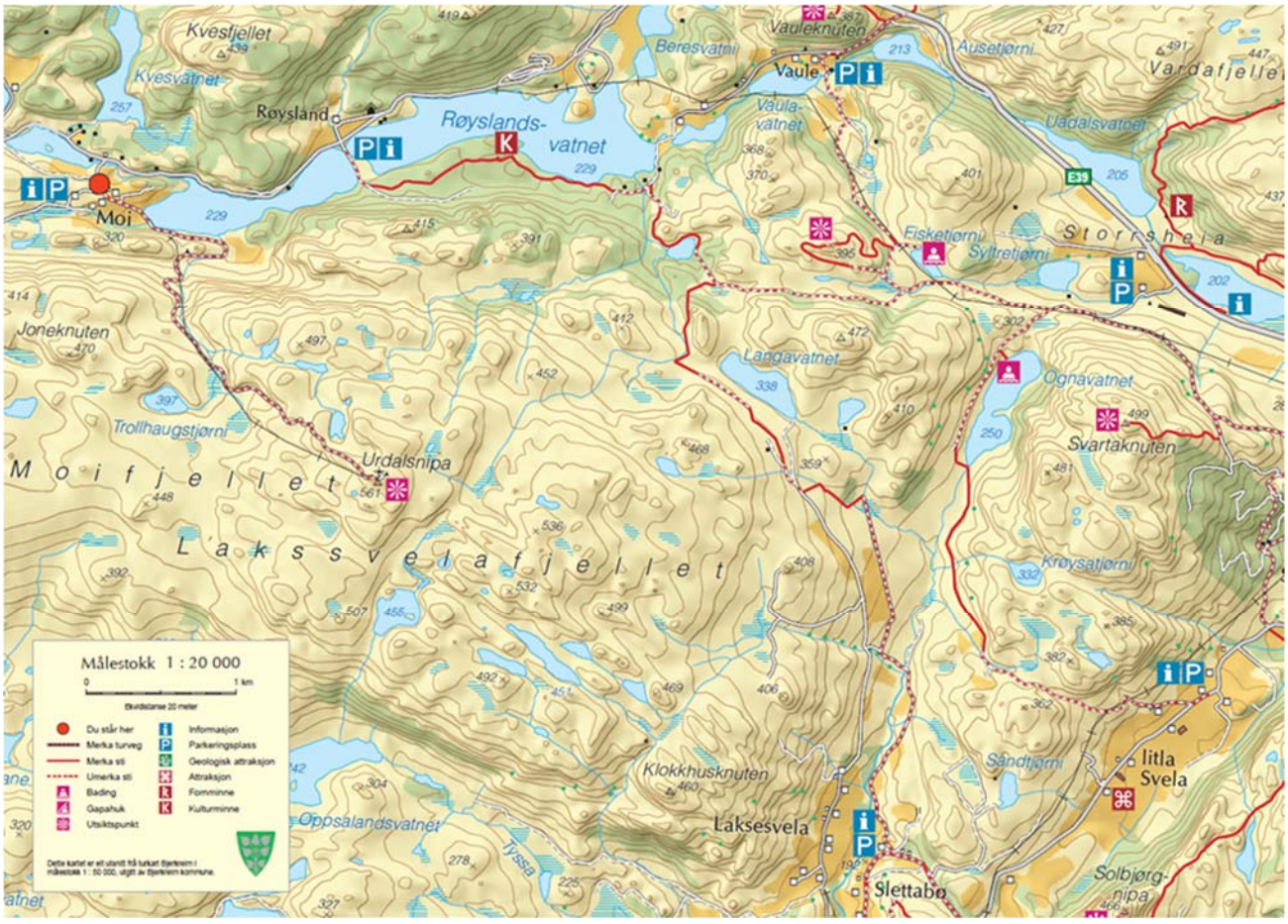
Turrute	Kommune/ friluftslivs-område	Beskrivelse	Kart
Bursfjellet fra Eikeland	Time Bursfjell	Middels krevende fottur. 7,4 km, 3 timer rundtur. Starter ved Eikeland skole. Deler av veien går langs gårdsvei, jordbruksvei og kjerrevei. Resterende vei går på stier. På toppen av Bursfjellet 365 moh. finnes en flott varde. Utsikten er upåklagelig unntatt mot nordøst hvor Edlandsfjellet sperrer for utsikten videre.	
Fottur til Ragsfjellet i Bjerkreim	Bjerkreim B6 - Ørni	Middels krevende fottur. 8,8 km, 4 timer og 30 min rundtur. Parkering ved turtavlen ovenfor det siste gårdskomplekset ved Birkelandsvegen. Stien starter på traktorvei og resten går på sti. Ruten er rødmerket, men markeringen er slitt. På toppen av Ragsfjellet har du en fantastisk utsikt i alle retninger, Vinjekula i Øst. Gloppenuten og Karten i Brekko er tydelig i nord. Og i klarvær ser man Vølstadsenderen også. I vest ser man det meste av Jærkysten, og selvfølgelig ser du vindturbinene i Eigersundområdet.	
Fottur til Storafjellet i Bjerkreim	Bjerkreim B11 - Vikeså	Middels krevende fottur. 3,8 km, 2 timer. Fra Vikeså er det rødmerka tursti opp til toppen. I år 2020 ble det bygd en flott gapahuk/hytte på toppen av fjellet. Så er da også Storafjellet et av de mest besøkte turmålene i bygda. Mange får sin daglige trim ved å bestige Storafjellet. Fra toppen har du en imponerende utsikt. Herfra ser til Ålgård, du ser havet på Jæren og store deler av Dalane og selvfølgelig «heila Bjerkrei». Du får en følelse av å kunne se ned på Solbergsniba!	
Hetlandsskogen – en skog for alle	Bjerkreim B1 – Gravdal/Hetlandsskogen	Enkel fottur. 6,2 km, 2 timer. Bjerkreim kommune har i samarbeid med Statskog tilrettelagt 10.000 mål skog og utmark i Hetlandskogen til friluftsaktiviteter. En rekke turstier er merket på kryss og tvers mellom skogkledde åser og blanke småvatn. Aktivitetstilbudene er mange. Her kan du fiske aure og laks, padle, gå turer, drive naturstudier, plukke bær og sopp. Fugl er det mye av, og er du heldig kan du treffe hjortedyr. En fin og lun badeplass er tilrettelagt ved Eikesvatnet. Orienteringsklubber benytter Hetlandsskogen til trening og løp. Deler av området er tilrettelagt for rullestolbrukere og barnevogn. Gapahuk finnes i området.	
Fottur til Bjørndalsniben 275 moh.	Hå Rabalia - Smøråsen	Krevende fottur. Stien går parallelt med Ognaelva et stykke opp i lia, men slipper seg ned ved naturreservatet. Et mangfold av sjeldne tresorter og blomsterarter førte til at Rabali naturreservat ble opprettet i 1984. Her finnes en mosaikk av blåbæreikeskog, lågurteikeskog, osp, hassel og lind. Ved Ualand er det en gamme fiskerhytte. Stien følger deretter et lite daldrag og små tjern. Snart ser en varden på Bjørndalsniben, og det gjenstår bare en bratt kneik før en er oppe. Belønningen er stor i forhold til utsikten som strekker seg fra Eigerøy til Hårr, Bjerkreimssenderen og Synesvarden. Parkering: Skiltet parkeringsplass ved Hetland kraftstasjon. Løype: Grusvei/traktorvei og tursti. Lengde 12 km.	

Turrute	Kommune/ friluftslivs-område	Beskrivelse	Kart
Fottur til dagsturhytta Kaurebu i Bjerkreim	Bjerkreim B9 – Holmen	Ligger inne som både enkel fottur og middels krevende fottur. 6 km, 40 min hver vei. Turen starter på traktorveien langs fjøset, ikke langs elva. Følg så merking langs traktorveien helt fram til dagsturhytta. Dette er en enkel og fin tur som passer for de aller fleste! Stien går for det meste helt flatt, bortsett fra to litt bratte bakker på slutten. Det er mulighet for å gå videre til Galtadalen og badeplassen ved Ørsdalsvatnet. Det er også mulig å gå en rundtur fra dagsturhytta via Såta, dette er en litt brattere tur.	
Fottur opp til Faure	Bjerkreim B7 - Faure	(fra Kartverkets Turrutebase) Faureknuten (579 moh. 6,6 km. 2,5 time T/R) Merka fra Fv 112 mellom Nedrebø og Skjæveland. Flere P-plass langs grusveien opp mot Faureknuten. Følg grusveien forbi et tjern på venstre side. Like etter tjernet tar stien av opp Grolidalen, da er det 1,5 km med jevn motbakke opp dalen. I det øverste skaret tar stien til venstre opp til toppen. Retur samme vei.	
Fottur opp til Daurmålsknuten	Bjerkreim B8 – Daurmåls-knuten	(fra Kartverkets Turrutebase) 542 moh. 5,8 km. 2,5 time T/R Parkering ved Berland. Følg traktorveien inn mot Mjåvatnet. Her starter stigningen opp til høyre. God landbruksvei opp gjennom beite. Deretter sti i høyfjellsterreng ut mot toppen. Flott utsikt. Retur samme vei.	
Fottur til Kleppali og Landsdal	Bjerkreim B8 – Daurmåls-knuten og B9 - Holmen	(fra Kartverkets Turrutebase) Turer inn til de nedlagte fjellgårdene Kleppali og Landsdal. 9,9 km tur/retur, 3,5 timer til Kleppali. Til Kleppali, den første av fjellgårdene er stien rødmerket.	
Berse rundtur	Bjerkreim B12 - Berse	(fra Kartverkets Turrutebase) Ramnafjellet 377 mohTur/Retur Bjerkreim Ligger rett øst for Berse, flott utsikt. Turen starter ved Bjerkreim skole og følger veien mot Odland. Etter 600 m ta inn på en traktorvei mot Åsen, over gjerdeklyver, følg stien over beitemarka og inn i skogen og en større bekk krysses. Etter 2,3 km tar stien av fra turløypa, til venstre inn mot Ravnafjellet. Følg merket sti opp til toppen, 1,6 km med jevn motbakke. Dyr på beite. Fra Åsen (4 km, 1 ½ time, T/R): Følg geilen i den gamle presteveien mot Helleland ca. 200 meter, ta da til venstre ned i dalen, jevn stigning opp til toppen.	

Turrute	Kommune/ friluftslivs-område	Beskrivelse	Kart
Vinningland og Ørnatuva		(fra Kartverkets Turrutebase) Under Storeknuten (vest og nord) mot Vinningland vokser det en rik edelløvskog, dominert av eik. Ellers er området et flott kulturlandskap med beitemark og dyrka områder. Rødmerket sti. Flott utsikt. Samme vei ned.	

4.6.1 Turkart Bjerkreim 1:50 000

Turkartutsnittet som inkluderer Moifjellet er vist i figur 4-7. Utsiktspunkt i området er Svartaknuten, Urdalsnipa, Vauleknuten og en liten topp vest for Fisketjørni. Det er turstier opp til hvert utsiktspunkt, hvor flere av dem er merka turstier store deler av veien.

Figur 4-7: Kart over blant annet stier, utsiktspunkt, parkering og badeplasser rundt Moifjellet. Laget av Bjerkreim kommune.

4.6.2 Ti på topp Dalane/Rogaland/Time

Ti på topp er et opplegg for å gjøre turer i nærmiljøet kjent for innbyggere. De er ofte kategorisert i ulike vanskelighetsgrader. De gir også en indikasjon på hvilke områder som blir mye besøkt. Mange slike opplegg har også et konkurranseaspekt med premier. Det er brukt TellTur-nettsiden hvor det finnes en

oversikt over de fleste turene, samt kommunene og friluftsrådene sine nettsider for å få en oversikt over turene som har vært med.

4.7 Andre friluftslivsområder

4.7.1 Magma Geopark

Bjerkreim kommune, der planområdet til Moifjellet vindkraftverk inngår, ligger i Magma Geopark, en av UNESCOs globale geoparker i Norge. Geoparken dekker kommunene Bjerkreim, Lund, Eigersund, Sokndal og Flekkefjord. En geopark er et avgrenset geografisk område med en geologisk naturarv av internasjonal betydning. I slike geoparker fokuseres det på sammenhengen mellom geologi, natur og kultur. Det som gjør Magma Geopark spesiell er blant annet bergarten anortositt, som er den samme bergarten en kan finne på månen. Ingen av geoparkens attraksjoner ligger i planområdet. Geoparklokaliteter i Bjerkreim er:

- Gloppedalsura – stort steinras
- Vinjakula – høyeste toppen i området til Magma Geopark
- Storrsheia – jernalderbosted
- Austdalen – raet
- Ørsdalen – wolfram- og molybdengruve
- Solbjørgnipa – jernalder, fangstgroper og regional geologi
- Odlandshølen – lagdelt intrusjon
- Jærmuseet, avdeling Birkemo – regionalt vitensenter
- Åsen – eldste huset i Bjerkreim, fra 1740-tallet

Nærmeste attraksjoner per i dag er lokalitetene Storrsheia og Solbjørgnipa, henholdsvis ca. 3 km nordøst og øst for planområdet.

Geoparken og destinasjonene deres har verdi for temaene geologisk mangfold under naturmangfold, kulturmiljø, landskap, friluftsliv og reiseliv. Friluftslivsaspektet av attraksjonene vil verdsettes i denne utredningen.

4.7.2 Jakt og fiske

Jakt

I området rundt Lakssvelafjellet (også omtalt som Moifjellet) blir det jaktet mest gjennom private jaktlag.

Ved samtale med Bjerkreim kommune, grunneier og jegere i området kommer det fram at hele planområdet til Moifjellet vindkraftverk brukes til jakt på både hjort, rådyr, elg og småvilt. Bruken er derimot liten sammenlignet med jaktområder rundt. Under småvilt inngår både rev, hare, skogsfugl, rugde og mår. Det er også et hjortetrekk over deler av Lakssvelafjellet. Hjort er også den arten det jaktes mest på i området.

Nordøst for planområdet til Moifjellet vindkraftverk mellom Røyslandvatnet, Vaule og Ognavatnet er det framhevet et område som er spesielt egna for jakt på hjort.

Fiske

Det er mulig å fiske på Lakssvelafjellet. Ved kontakt med grunneierne kommer det fram at det er fisk i vannene Trollhaugstjørni, Guritjørn og Legetjørn. Det ble også forsøkt å sette ut fisk i andre vann for flere tiår tilbake, men det er usikkerhet rundt status.

Det er omfattende fiske langs fv. 504 fra Bue (E39) til Varhaug og Undheim etter ørret og røye. Det er mange fiskevann i fiskesonene, se figur 4-8, og de fleste er tilrettelagt med parkeringsplass og lett tilkomst for flere bruksgrupper (rullestolbrukere, barn og unge og voksne). Fiskesonen har ei strandlinje på ca. 30 km. Femten vann er inkludert i fiskesonen: Holmarvatnet, Hommeltjørna, Romavatnet, Storamoset, Litlamos, Husavatnet, Mellomstransvatnet, Oslandsvatnet, Litlavatnet, Røyslandsvatnet, Hellevatnet, Store Hedlevatnet, Indre Hedlevatnet, Steveltjørna og Kappatjørna.

For hele fiskesonen er det i 2025 solgt ca. 45 årskort, 6 ukekort og 16744 dagskort. I henhold til selger for fiskekort er ikke alle salgsdataene komt inn ennå, men tallene skal være tilnærmet riktig. Videre opplyses det at de har opplevd en økning fiskekortsalg vært år siden de startet med salg i 1997. Da var det solgt 7522 dagskort.

Det opplyses at deler av Røyslandsvatnet innenfor fiskesonen også er brukt til notfiske. Fisken fanget der brukes til utsetting i andre vassdrag.

Det er lite fiske som foregår på Lakssvelafjellet.

Figur 4-8: Informasjonstavle som er satt ut langs fiskeplassene langs fv. 504.

4.8 Planer for friluftslivet i planområdene og nærliggende områder

Det er ingen kjente planlagte satsinger/tiltak innenfor planområdene til Moifjellet og Mellomstrand.

Det foreligger planer om å sette opp en ca. 10 meter høy og 8 meter bred betongskulptur, se figur 4-9, på Karten (FK00010601). Det er laget av kunstneren Pøbel. Time kommune innvilget byggetillatelse for oppføring av skulpturen den 25.10.24. Formålet med tiltaket er å øke kvaliteten på et allerede populært turområde, som igjen skal oppfordre til mer aktivitet og dermed bli positiv for folkehelsen.

Figur 4-9: Planlagt skulptur på Karten. Illustrasjonsbilde hentet fra 24/36180 - Søknad om betonginstallasjon på Karten.

Det er ingen andre kjente planer om satsing/tiltak for friluftsliv på Moifjellet eller nærliggende områder rundt.

5 Trinn 1: Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder

5.1 Inndeling i delområder

Influensområdet er delt inn i 26 delområder (tabell 5-1, figur 5-1).

Det er tatt utgangspunkt i de kartlagte friluftslivsområdene ved inndeling i delområder. Avgrensningen for enkelte av delområdene er noe justert i forhold til den kommunale kartleggingen, for å bl.a. inkludere stier/adkomstsoner inn til området.

Friluftslivsområder som er vurdert til å kun motta svært begrensende fjernvirkninger på grunn av avstand, topografi, fokus av friluftslivsområdet og vegetasjon (f.eks. Kyllingstad badeplass), eller som ikke har en vesentlig verdi for friluftslivet, er ikke tatt med som delområder.

Friluftslivsområder som så vidt er innenfor influensområdet på 10 km er ikke avgrenset som egne delområder. I øst i influensområdet der fokuset er mye mer på inngrepsfrie naturområder og stillhet er hele friluftslivsområdet tatt med som et delområde selv om bare deler av friluftslivsområdet ligger innenfor influensområdet (f.eks. Skykula). Dette for å få en mest mulig helhetlig vurdering av friluftslivsområdet.

Friluftslivsområder som har samme verdi og områdetype og grenser til hverandre, er slått sammen. Nærliggende friluftslivsområder (f.eks. fiskeplassene langs fv. 504) som har lignende verdi, områdetype og funksjon er også slått sammen, selv om de ikke henger sammen geografisk. I noen tilfeller er det ikke gjort en slik sammenslåing. Dette gjelder der tiltaket påvirker de nærliggende områdene på ulik måte og fører til ulik konsekvens.

Ved Synesvarden og Sikvalandsheia er det valgt å slå sammen friluftslivsområdene basert på verdi og ikke områdetype. Dette siden hele Synesvarden fremstår som et sammenhengende åpent område med mye kystlynghei og noe myr og plantet skog innimellom. Dette er understøttet av at M98 anbefaler at det brukes mer tid å gi et friluftslivsområde riktig verdi enn områdetype i kommunal kartlegging. Det er også tilfeller der flere områdetyper kan brukes om et friluftsområde. Det er vurdert som tilfellet ved Synesvarden og Sikvalandsheia. For Sikvalandsheia er dette til dels forårsaket av at friluftslivsområdet krysser kommunegrenser og at kommunene har valgt å kartlegge området som ulike områdetyper.

Detaljnivået på delområdebeskrivelsene avtar med økende avstand fra tiltaket som følge av at påvirkningen av tiltaket minker med avstand fra tiltaket.

Tabell 5-1: Oversikt over delområder i utredningsområdet.

Delområde	Beskrivelse	Nr.
Moifjellet og Urdalsnipa	Det kartlagte friluftslivsområdet «B3 – Moifjellet» inkludert resten av Moifjellet	FL1
Brusaknuden og Karten	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Brusaknuden og Karten» inkludert parkeringsplassen og starten av adkomstveien	FL2
Brusali	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Brusali»	FL3
Fiskeplasser langs fv. 504	Som de kartlagte friluftslivsområdene «Fiskeplass Mellomstrandvatnet» og «Fiskeplass Undheimsåna»	FL4
Ulvarudla og Låglia	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Ulvarudlå og Låglia»	FL5
Vikeså	Som det kartlagte friluftslivsområdet «B11 – Vikeså»	FL6
Synesvarden	Som de kartlagte friluftslivsområdene «Synesvarden landskapsvernområde», «Kongsvarden», «Synesvarden» og «Aniksdal»	FL7
Buffersone Synesvarden	Som de kartlagte friluftslivsområdene «Buffersone Synesvarden» og «Steinsvatnet»	FL8

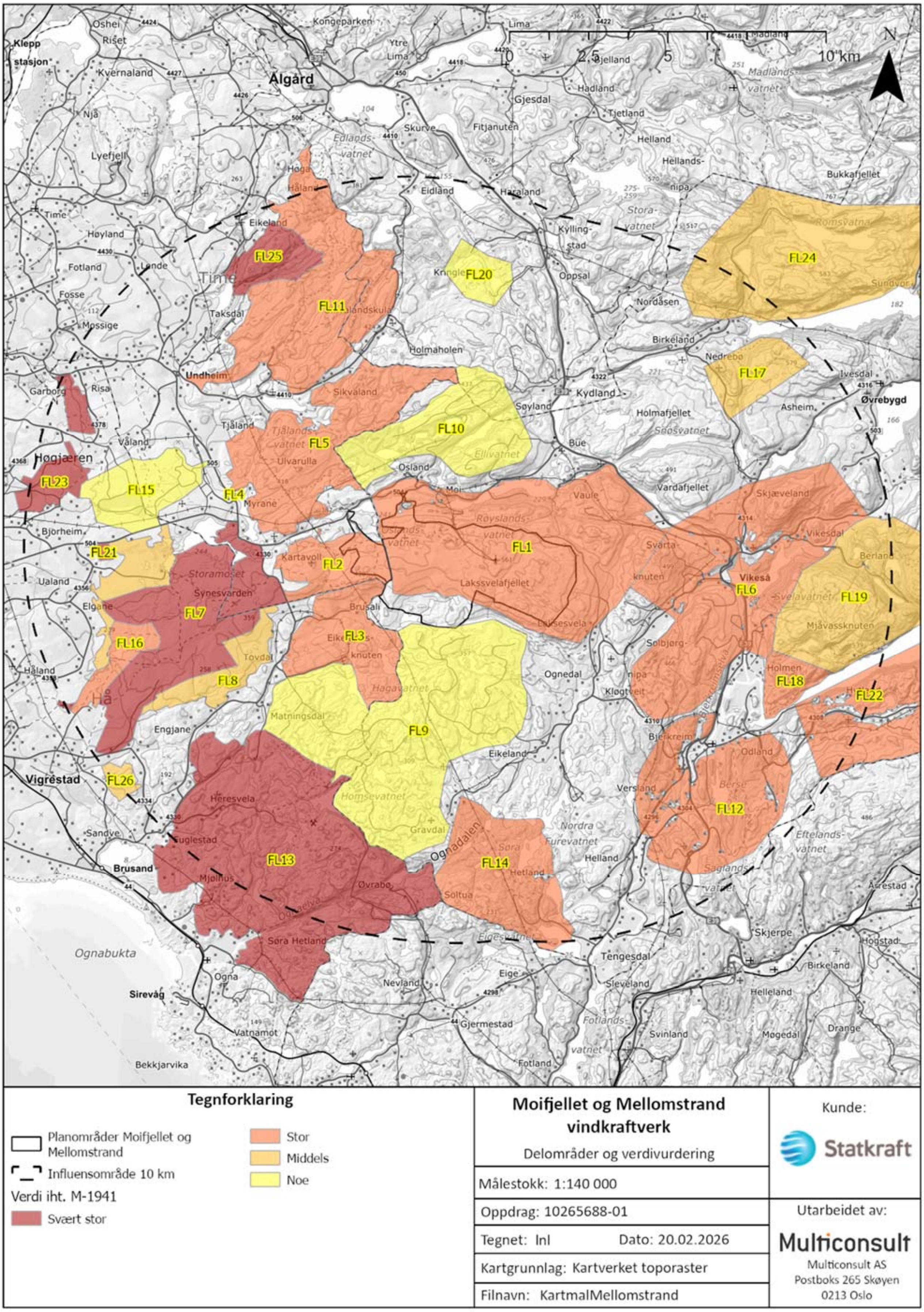
Bjerkreim vindkraftverk	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Skinansfjellet», inkludert resterende areal i Bjerkreim kommune	FL9
Måkaknuten	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Måkaknuten»	FL10
Sikvalandsheia	Som de kartlagte friluftslivsområdene «Sikvalandsheia», «Sikvalandskulå» og «Bursfjellet»	FL11
Berse	Som det kartlagte friluftslivsområdet «B12-Berse»	FL12
Ognaheia og mer	Som de kartlagte friluftslivsområdene «Ognaheia» og «Rabalia-Smøråsen»	FL13
Gravdal/Hetlandskogen	Som det kartlagte friluftslivsområdet «B1-Gravdal/Hetlandskogen»	FL14
Høgjæren vindkraftverk	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Høgjæren vindkraftverk», inkludert resterende areal i Time kommune	FL15
Korphaugene	Som de kartlagte friluftslivsområdene «Korphaugane», «Korphaugtjørna» og «Vandavatnet»	FL16
Faure	Som det kartlagte friluftslivsområdet «B7-Faure»	FL17
Holmen	Som det kartlagte friluftslivsområdet «B9-Holmen»	FL18
Daurmålsknuten	Som det kartlagte friluftslivsområdet «B8-Daurmålsknuten»	FL19
Kringeli	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Kringeli»	FL20
Ualandsvarden	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Ualandsvarden»	FL21
Skykula	Som det kartlagte friluftslivsområdet «B10-Skykula»	FL22
Sveine- og Risaskogen	Som de kartlagte friluftslivsområdene «Sveineskogen» og «Risaskogen»	FL23
Ørni	Som det kartlagte friluftslivsområdet «B6-Ørni»	FL24
Sælandsskogen	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Sælandsskogen»	FL25
Hadlandsfjellet	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Hadlandsfjellet»	FL26

5.2 Verdivurderte områder

Rekkefølgen på delområdene er bestemt av avstand til vindkraftverket innenfor influensområdet.

For oversikt over avgrensningen av delområdene og verdi av dem henvises det til kartet i figur 5-1. Dersom det er valgt å dele et delområde i mindre soner for å beskrive delområdet bedre er det laget et separat kart for det, og de vises under det spesifikke delområdet.

Påvirkningen på flere delområder kan være lik. Der det tilfellet forekommer henvises det i påvirkningsvurderingen til det første delområdet som opplever lik påvirkning og gjengis bare i kortform deretter. Dersom alternativene 1 og 2 har lik påvirkning vil de omtales samlet.

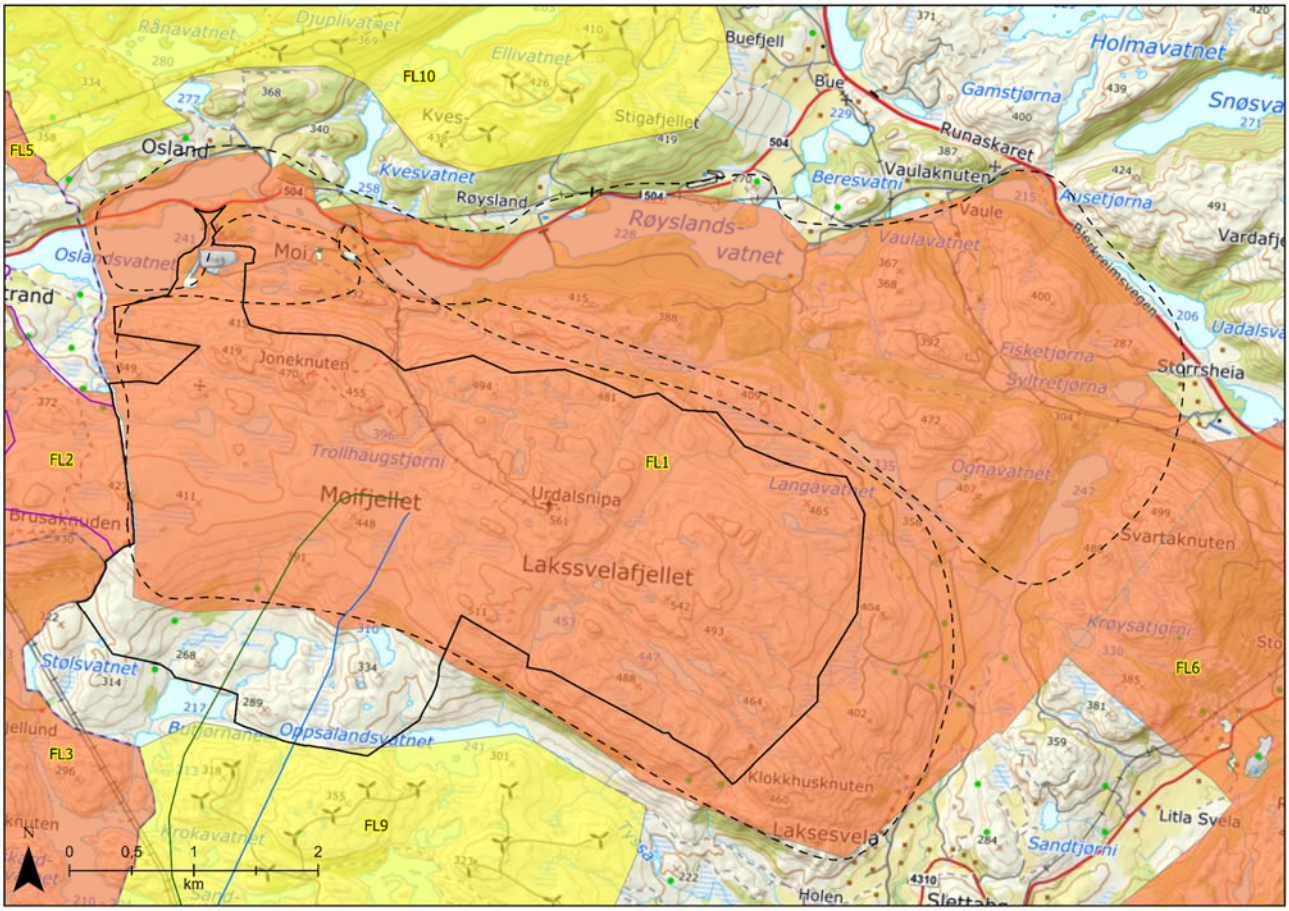

Figur 5-1: Delområder og verdikart. Delområdene FL19, FL22 og FL24 fortsetter utenfor kartutsnittet.

5.2.1 Delområde FL1 Moifjellet og Urdalsnipa

Avgrensning

Avgrensningen til delområdet tar utgangspunkt i det kartlagte friluftslivsområdet «B3 – Moifjellet», men inkluderer også resten av Moifjellet i sørøst. Området er delt i to soner: Moifjellet og vannene langs Buevegen og Ognavatnet, vist med stiplet svart linje i figur 5-2. Dette som følge av at sonene har ulike karakterer. Delområdet og avgrensingen er vist i figur 5-2.

Figur 5-2: Kart over delområde FL1: Moifjellet og Urdalsnipa. Den videre soneringen i to soner er vist med stipla svart linje. Der nedre område utgjør Moifjellet og øvre området vannene langs Buevegen og Ognavatnet. Nettilknytningen er tatt med som visualisering. Bakgrunnskart: Topografisk Norgeskart.

Beskrivelse

Moifjellet

Moifjellet er et utfartsområde for lokale i området og på Jæren. Området er kartlagt som et stort turområde uten tilrettelegging med viktig verdi.

Fjellet er en del av et stort, velutvikla og intakt kystlyngheiområde med noen fysiske inngrep som er markert hevet over omkringliggende landskap, se figur 5-3. Den sørlige delen av Moifjellet inngår i et inngrepsfritt naturområde, dvs. 1–3 km fra tyngre tekniske inngrep. Området er godt kjent for de fleste i Sør-Rogaland som følge av at Bjerkreimssenderen er godt synlig fra lang avstand.

Turområdet er også noe tilrettelagt for friluftslivet i form av en gruslagt bilvei opp til Bjerkreimssenderen på Urdalsnipa, se figur 5-4. Veien starter ved en parkering nede ved Moi i nord, se figur 4-7. Der står det også ei informasjonstavle med kart over turen og området rundt. På veien opp til Urdalsnipa er det mulig å ta en avstikker opp til Joneknuten (en sti). Fra Urdalsnipa kan en se store

deler av Bjerkreim og Jæren. Det er mulig å se flere vindkraftverk fra toppen (Bjerkreim, Måkaknuten, Høg-Jæren, Eigersund og noen mindre). Fra toppen er det mulig å se langt ut over Rogaland. Vindkraftverkene sør og nord for toppen utgjør visuelle forstyrrelser på delområdet. På veien opp til Urdalsnipa er det derimot naturopplevelsen og stillheten som er fokuset. Moiveien opp til Urdalsnipa er brukt daglig av turgåere. Aktiviteten er konsentrert hovedsakelig rundt grusveien opp til Urdalsnipa og stien opp til Joneknuten. Det er også mulig å ta turen videre gjennom området i retning Vikeså eller Brusaknuden, men turrutene mot Vikeså og Brusaknuden er lite brukt. Dette er bekrefta av Strava heatmap og gjennom samtaler. Det er mindre aktivitet i området om vinteren når det er snø og glatt, men det blir også brukt da. Området er brukt av flere bruksgrupper (barn, unge og voksne), men hovedsakelig voksne ettersom turen er noe krevende.

Her drives det både hjortevilt- og småviltjakt, men omfanget er mindre enn i områdene rundt. Under småvilt inngår både rev, hare, skogsfugl, rugde og mår. Det jaktes mest på hjort i området og det er et hjortetrekk på sørvestsiden av Moifjellet, mellom Osland og Laksesvela. Det er også mulig å fiske på Moifjellet. Ved kontakt med grunneierne kommer det fram at det finnes fisk i Trollhaugstjørni, Guritjørn og Legetjørn. Det ble også forsøkt å sette ut fisk i andre vann for flere tiår tilbake, men det er usikkerhet rundt status. Resultatene fra elfiske i forbindelse med konsekvensutredningen for temaet vannmiljø (Multiconsult, 2025) viser at det er ørret i utløpsbekken i Trollhaugstjørni, tilløpsbekk til Oslandsvatnet og flere ikke navngitte bekker på Moifjellet. Det ble også registrert laks oppstrøms for Ogna. For oversiktskart med elfiskepunkter og størrelse på fisk henvises det til den overnevnte rapporten. Vannene er imidlertid lite brukt ettersom de populære fiskevannene ved fv. 504 ligger rett i nærheten, har god tilrettelegging og tilgjengelighet, mens vannene og bekkene med fisk på Moifjellet er lite kjent for andre enn grunneierne og har mindre fisk.

Figur 5-3: Moiveien, Moifjellet og Urdalsnipa.

Figur 5-4: Moiveien opp til Urdalsnipa på Moifjellet.

Vannene langs Buevegen og Ognavatnet

Nede ved Buevegen er det flere vann som er egnet for både bading, fisking, og padling. De fleste av vannene i delområdet er en del av fiskesonen langs fv. 504, se figur 5-5. Fiskesonen er nærmere beskrevet i kunnskapsgrunnlaget i kapittel 4.7.2. Videre er det også flere opplevelseskvaliteter i området i form av flere kulturminner, særlig langs Røyslandsvatnet og Ualandsvatnet og Ausetjørna i nord.

Figur 5-5: Fiskeplass ved Litlavatnet. Utsikt i retning Moifjellet til høyre og Stigafjellet til venstre.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL1 Moifjellet og Urdalsnipa **Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
			▲	

Verdien av delområdet vurderes som stor

Det kartlagte friluftslivsområdet «B3-Moifjellet» er verdsatt som «viktig friluftslivsområde» etter M-98, som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for stor verdi er kvalitet på friluftslivsområdet med mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistoriske opplevelseskvaliteter.

Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2				▲	

Påvirkningen av tiltaket vurderes som forringet i øvre del av intervallet.

Begrunnelse:

Moifjellet

En rekke undersøkelser av friluftsliv i forbindelse med kraftutbygging har vist at utbygging har ført til økt bruk. Dette knyttet til at nye veier gir enklere atkomst. En undersøkelse utført av Norconsult etter bygging av fire vindkraftverk i Norge viste samme resultat (Riise m. fl. 2016). Undersøkelsen viste at aktiviteter som sykling, jogging, til dels skigåing og ulike idretts-arrangementer kom til etter etableringen av vindkraftverkene, samt at områdene fortsatt ble brukt til de samme aktivitetene som før. I disse prosjektene var det lagt til rette med tiltak for å stimulere til friluftsliv (Riise m.fl. 2016).

På den andre siden tar rapporten ikke for seg hvorvidt dette er nye friluftslivsutøvere eller om de har flyttet seg fra andre friluftsområder, slik at det ikke er klart hvorvidt det totale antallet friluftslivsutøvere har økt. Det er dessuten ikke nødvendigvis noen sammenheng med bruken av et område og brukernes preferanser, da en rekke kriterier som avstand fra bosted, tilgjengelighet, tidligere erfaringer, tilknytning til området og miljøpreferanser også spiller inn på valg av friluftsområde.

I tilfellet Moifjellet og Mellomstrand er det også tre eksisterende, større vindkraftverk både rett nord og rett sør for planområdene. Det er dermed allerede tre områder som tilbyr samme type friluftslivsmuligheter. Et eventuelt vindkraftverk med tilhørende veier på Moifjellet og ved Mellomstrand vil i lite grad skille seg ut fra de tre andre vindkraftverkene, med unntak av eventuelt utsikten.

Aktiviteten i planområdene er hovedsakelig konsentrert rundt bilveien opp til Urdalsnipa og stiene opp til Joneknuten og Brusaknuden (rett utenfor planområdene). Veinettet til vindkraft-verket vil gjøre resten av Moifjellet mere tilgjengelig for allmennheten og gjøre det mulig for dagens brukere av området og nye brukere til å bruke en større del av området. Hvordan bruken av området vil endre seg er noe uviss ettersom temaet er subjektivt og man også må ta i betraktning at det finnes flere vindkraftverk i omegn. En del brukere vil trolig slutte å bruke området ettersom Moifjellet går fra et område med få fysiske inngrep til et industriområde med fysiske inngrep og støy som skaper et stressmoment. Det må imidlertid nevnes at Moifjellet og dets utsikt er allerede prega av de eksisterende vindkraftverkene rundt. Dette gjelder imidlertid bare toppene. Turen opp til Urdalsnipa gir ennå preg av naturopplevelse og stillhet. Andre vil fortsette å bruke området ettersom utsikten og trimmulighetene er viktigere for dem personlig. Det vil også kunne komme nye brukere til området som ikke har hatt muligheten å bruke det, som følge av at den eksisterende veien til Urdalsnipa er relativ bratt og at adkomstveien til vindkraftverket vil være slakere. Det er lite sannsynlig at et vindkraftverk vil tilføye en ny type friluftslivsområde for friluftslivsutøvere i området. Adkomstveiene til de eksisterende tre vindkraftverkene er relativt nære. Videre er Moifjellet allerede relativt godt tilgjengelig som følge av en gruslagt bilvei opp til toppen. Veinettet til vindkraftverket vil som nevnt gjøre resten av området mer tilgjengelig, men toppen og den tilhørende utsikten derfra, som oftest er målet ved toppturer, er allerede tilgjengelig og noe tilrettelagt med en grusvei opp.

I veileder M-1941 er de vanligste påvirkningsfaktorene for friluftsliv: endring i attraktivitet gjennom visuelle virkninger, støy og annen forurensning, arealbeslag og barrierer/stengsler som reduserer tilgjengelighet og adkomst.

Et vindkraftverk i drift vil påvirke opplevelsen og attraktiviteten av området i form av støy fra vind-turbiner, skyggekast, fravær av stillhet og ro, endring i naturopplevelsen, økt tilgjengelighet og arealbeslag. Området går fra et friluftslivsområde med noen fysiske inngrep over til et område med industriformål, se figur 5-6. Det er beregnet at rundt 4 % av planområdene vil bli berørt uavhengig av alternativ.

Arealet som blir berørt totalt ved alternativ 1 er anslått til å være:

- 310–360 daa permanent inngrep
- 325–360 daa terrenginngrep som blir istandsatt
- 420 daa som blir midlertidig brukt, men uten terrenginngrep

Ved alternativ 2 er arealbruken anslått til å være:

- 300–340 daa permentent inngrep
- 295–325 daa terrenginngrep som blir istandsatt
- 390 daa som blir midlertidig bruk, men uten terrenginngrep

Som følge av at Moiveien opp til Urdalsnipa er en populær turvei, er det skadebegrensende tiltaket å holde veien iskastfri tatt med i planen for å muliggjøre ferdsel i området året rundt. Ettersom ferdsel i området hovedsakelig er konsentrert til veien vil iskast ikke utgjøre en vesentlig påvirkning på friluftslivet i området.

<u>Vannene langs Buevegen og Ognavatnet</u>

Fiskeplassene, badeplassene og området generelt vil kunne bli mer påvirket av skyggekast og støy. Området vil også oppleve noe lysforurensning, men det er lite friluftslivsbruk når det er mørkt. Tiltaket blir synlig fra store deler av området. Området er derimot allerede påvirket av vindkraftverkene Stigafjellet og Måkaknuten.

<u>Jakt i området</u>

Det opplyses at det drives med jakt ved de nærliggende vindkraftområdene (Måkaknuten, Stigafjellet og Bjerkreim vindkraftverk) utenfor delområdet FL1, i området mellom Røyslandvatnet, Vaule og Ognavatnet i den nordøstlige delen av FL1 som ikke får vindturbiner i selve området og noe på Moifjellet i delområdet FL1 som får vindturbiner. Jakt på Moifjellet er lavt sammenlignet med andre området rundt. Erfaringer fra nærliggende vindkraftverk kan si noe om påvirkning på FL1. Internveiene i vindkraftverkene rundt har gjort områdene mer tilgjengelig for å både jegere, grunneiere og turfolk. Det har ført til at effektiviteten av jakten har økt for jegerne, men at naturopplevelsen har blitt betydelig redusert iht. viltforvalteren. Viltforvalteren i Bjerkreim opplyser at jegere som jakter i vindkraftverkene erfarer at det blir mindre med dyr i området under anleggsperioden og noen år etter ferdigstilling. Det kan føre til dårligere opplevelse av jakta for jegerne som følge av mindre dyr og støy.

Under anleggsperioden fra vindkraftverkene rundt er det erfart av jegere, ifølge viltforvalteren, at omkringliggende områder har fått større hjortetetthet, ettersom den trekker seg vekk fra anleggene. Dette har ført til økte skader på innmarka i anleggsperioden for de nevnte vindkraftverkene. Det nevnes også at det virker som hjorten venner seg til støyen fra turbinene, og dermed vender tilbake en tid etter at lydbildet har stabilisert seg.

Det finnes lite forskning på temaet, men det er relativt nylig gjennomført en pilotstudie om mulige effekter av vindkraftutbygging på elg, ulv, jerv og elgjakt (Zimmermann m.fl., 2023). Der kom det fram at vindkraftutbygging i eller i nærheten av jaktområder på elg oppleves av mange jegere som betydelig negativ for både naturopplevelsen og jaktutøvelse. En andel jegere hadde endret jaktutøvelsen som følge av plasseringen til vindturbinene og fare for iskast. Videre kom det fram at støyen fra vindturbinene opplevdes negativt av en andel jegerne.

Tiltakets konsekvens

Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2						▲	

Stor negativ konsekvens for delområdet (3-).

Figur 5-6: Visualiseringer av deler av Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk fra et sted på Moifjellet.

5.2.2 Delområde FL2 Brusaknuden og Karten

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «Brusaknuden og Karten» rett vest for Moifjellet, men inkluderer også den tilrettelagte parkeringsplassen for turområdet og starten av adkomstveiene inn i området.

Beskrivelse

«Brusaknuden og Karten» har områdetype jordbrukslandskap og er gitt verdi viktig. Karten er et beitelandskap, mens når man kommer opp til Brusaknuden går beitelandskapet over i kystlynghei.

Toppene Karten og Brusaknuden inngår i området, se figur 5-7. Det tilrettelagt med stor parkeringsplass ved starten av veien opp og skilting. Grusveien opp til Karten går gjennom et slakt terreng. I ut.no er turen markert som enkel. Veien opp til Brusaknuden er noe mer utfordrende siden grusveien erstattes med en sti. Det er også mulig å ta en rundtur som inkluderer både Karten og Brusaknuden. Når man når vardene på toppen er det utsikt mot store deler av Jæren. Turruta er klassifisert som middels krevende.

Ettersom MUTE (figur 4-9), har fått byggetillatelse, må en anta at skulpturen vil stå der i 2030 (hvor Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk kan være realisert). Skulpturen vil bli en attraksjon, og utgjøre et nytt turmål for friluftslivsutøvere.

Friluftslivsområdet er allerede noe påvirket i form av visuelle forstyrrelser av omkringliggende vindkraftverk som mange friluftslivsområder på Jæren, se figur 5-8. Dette gjelder spesielt i retning øst der Stigaknuten, Måkaknuten og Bjerkreim vindkraftverk ligger. Naturlig utsiktsretning fra toppene er i retning sjøen og resten av Jæren. Brusaknuden har også noe symbolverdi ettersom det er høyeste punktet på Jæren.

Nylig er det også satt opp stolper på toppene i forbindelse med Stolpejakten, hvor målet er å finne og registrere stolper som er plassert spredt i kommunen. Formålet med Stolpejakten er å legge til rette

for og aktivisere både unge og gamle; inaktive, skoleelever, syklister, funksjonshemmede og rullestolbrukere eller de som ønsker å bli bedre kjent i byen/distriktet. Både Brusaknuden og Karten er/har vært med på Time kommunes «Ti turar i Time» i mange år.

Gjennom samtaler kommer det fram at området blir brukt av alle bruksgrupper. Karten er en enkel tur som også passer for barn og eldre, mens Brudaknuden er noe mer krevende. Brusaknuden er også omtalt som en av de få «fjellturene» som er tilgjengelig for brukere fra Time sammen med Ulvarudla og Bursfjellet.

Gjennom «Ti turar i Time» og QR-kodene fra Stolpejakten er det kommet fram noe statistikk på bruken av området.

Registreringer gjennom «Ti turar i Time» viser at det i 2025 fram til 28. oktober 2025 var 148 besøkende på Brusaknuden. QR-kodene fra Stolpejakten viser at de i samme tidsrom var 260 ved turstarten til Brusaknuden og 181 på toppen av Brusaknuden. Det må forventes store mørketall i dette siden det ikke er alle besøkende som registrerer seg. Tellinger med sensor på en dagsturhytte i kommunen viser f.eks. rundt 4000 besøkende på 1 ½ måned (pers. med. Time kommune).

Statistikken fra Stolpejakten viser også at det ikke bare er en del regionale besøkende, men også nasjonale, med besøkende fra f.eks. Vestlandet og Oslo.

Figur 5-7: Varden på Brusaknuden i retning Karten.

Figur 5-8: Utsikten fra Karten mot Moifjellet. Stigafjellet og Måkaknuten vindkraftverk til venstre i bildet.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL2 Brusaknuden og Karten **Områdetype: Jordbrukslandskap**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
			▲	
Verdien av delområdet vurderes som stor Det kartlagte friluftslivsområdet «Brusaknuden og Karten» er verdsatt som «viktig friluftslivsområde» etter M-98, som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for stor verdi er både brukerfrekvens der området brukes av mange, det er flere regionale brukere, kvalitet på friluftslivsområdet med mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie og god egnethet.				

Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1				▲	
	Påvirkningen av tiltaket vurderes som forringet. Begrunnelse: Påvirkningen på Brusaknuden og området rundt det, se figur 5-11, vil samsvare mye med påvirkningen beskrevet for Moifjellet under delområde FL1 Moifjellet og Urdalsnipa og gjengis ikke her. Vindturbinene vil kunne virke visuelt dominerende for friluftslivsområder i nærområdet, se figur 5-10. Påvirkningen blir størst på Karten som ligger tett opptil planområdene. Delområdet har i dag flere vindkraftverk i omegn som påvirker delområdet. Med Moifjellet og Mellomstrand vil hele den østlige delen av utsikten være dominert av vindturbiner og tiltaket vil forsterke effekten av dem. Dette ettersom det tetter igjen et hull mellom de eksisterende vindkraftverkene. Utsikten vil bli påvirket, men ikke den naturlige utsiktsretningen som er mot sjøen. Området vil også bli støypåvirket og vil få noe skyggekast i deler av området. Naturopplevelsen og stillheten som kan oppleves rundt veien opp og ned Brusaknuden vil forsvinne. Brukerfrekvens kan påvirkes, men det er vanskelig å forutsi.				

Alt. 2	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som forringet.* Begrunnelse: Friluftslivsområder i nærområdet vil bli påvirket gjennom visuelle virkninger som endrer attraktiviteten av området. Lysmerkingen vil være godt synlig i et stort omland, og kan forsterke vindkraftverkets visuelle påvirkning på friluftsområder på kvelds- og nattestid (se figur 5-9). Det er derimot lite friluftsliv som foregår på det tidspunktet og påvirkningen vurderes som liten. Påvirkningen for Brusaknuden og Karten vil samsvare med påvirkningen beskrevet for Karten under alternativ 2 og gjengis ikke her. Karten vil oppleve litt mindre av den påvirkningen.				

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1						▲ **Stor negativ konsekvens** for delområdet (3-).	
Alt. 2					▲ **Middels negativ konsekvens** for delområdet (2-).		

Figur 5-9: Vindturbinene til Bjerkreim vindkraftverk sett fra friluftsfyret Kvassheim om natten.

Figur 5-10: Visualisering av Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk (alternativ 1) sett fra Karten.

Figur 5-11: Visualisering av Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk (alternativ 1) sett fra Brusaknuden.

5.2.3 Delområde FL3 Brusali

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «Brusali», som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Brusali er kartlagt som et svært viktig friluftslivsområde med områdetype særlig kvalitetsområde. Det grenser til planområdet til Moifjellet vindkraftverk i sørvest. Dette er et kystlyngheiområde uten vindturbiner, men Bjerkreim vindkraftverk er synlig fra området, se figur 5-12. Området har verdifullt biologisk mangfold og er brukt en del til turgåing. Det er imidlertid lite tilgjengelig, noe som gjør at brukerfrekvensen er relativt lav. Videre er det også visuelt påvirket av de eksisterende inngrepene. Det er ellers lite informasjon tilgjengelig om delområdet.

Figur 5-12: Brusali sett fra Brusaknuden.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL3 Brusali **Områdetype: Særlig kvalitetsområde**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
			▲		
Verdien av delområdet vurderes som stor Det kartlagte friluftslivsområdet «Brusali» er verdsatt som «svært viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten stor verdi eller svært stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for stor verdi er kvalitet på området som god egnethet og betydning der friluftslivsområdet er godt egnet i undervisningssammenheng ifølge friluftslivsområdekartleggingen. Ingen av verdikriteriene trekker området opp til svært stor verdi.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2			▲		
	Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet. Begrunnelse: Området vil oppleve noe påvirkning i form av skyggekast, støy og lysforurensning. Tiltaket blir synlig fra store deler av området, og det vil derfor også medføre visuelle fjernvirkninger. Vindturbinene på Moifjellet og Mellomstrand vil forsterke effekten fra Bjerkreim vindkraftverk noe, men ikke betydelig.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2				▲			
	Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).						

5.2.4 Delområde FL4 Fiskeplasser langs fv. 504

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til de kartlagte friluftslivsområdene «Fiskeplass Mellomstrandvatnet» og «Fiskeplass Undheimsåna», som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Fiskeplassene i Time kommune er kartlagt med områdetype andre friluftslivsområder og registrert verdi. De to fiskeplassene i Time er vurdert med noe og middels brukerfrekvens. Fiskeplassen ved Mellomstrand (figur 5-13) har noe høyere verdi basert på registreringskategoriene i den kommunale kartleggingen. Moifjellet og Bjerkreimsenderen er synlig fra flere av fiskeplassene, og delområdet er allerede påvirket av Stigafjellet, Måkaknuten og Høg-Jæren vindkraftverk. Fiskeplassene henger ikke sammen siden de er fordelt på flere vann langs fv. 504, men omtales her som ett delområde.

Figur 5-13: Fiskeplassen ved Mellomstrandvatnet.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL4 Fiskeplasser langs fv. 504 **Områdetype: Andre friluftslivsområder**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
		▲		
Verdien av delområdet vurderes som middels De kartlagte friluftslivsområdene «Fiskeplass Mellomstrandvatnet» og «Fiskeplass Undheimsåna» er begge verdsatt som «registrert friluftslivsområdet» etter M-98, noe som tilsvarer noe verdi eller middels verdi i M-1941. Utslagsgivende for middels verdi er kvalitet av friluftslivsområdet med flere opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie og god egnethet.				

Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet

Alt. 1 og 2	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som forringet.* Begrunnelse: Området vil kunne oppleve mer lysforurensning og skyggekast. Dette gjelder hovedsakelig «Fiskeplass Mellomstrandvatnet». Det vil også kunne oppleve ytterligere støy utover vegtrafikkstøyen som allerede oppleves fra fv. 504. Tiltaket blir synlig fra store deler av området, men det er mindre viktig for utøvelse av fritidsfiske. Fiskeplassene er allerede påvirket noe av andre vindkraftverk, bebyggelse, veger og landbruk i omegn.

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).						

5.2.5 Delområde FL5 Ulvarudla og Låglia

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «Ulvarudla og Låglia» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Ulvarudla og Låglia ligger sørøst i Timeheia (lyngheiområde innenfor Time kommune). Området omfatter utsiktspunktet Ulvarudla i vest, se figur 5-14, og Trollhaugknuten i øst. I den kommunale kartleggingen har området fått stor verdi og områdetypen jordbrukslandskap. Delområdet omfatter et kupert kystlyngheiområde med mange små vann. Ulvarudlå er et populært turmål i området. Fra toppen har en utsikt mot store deler av Jæren og lyngheiene rundt. Rundturen Ulvarudlå inngår i delområdet. Dette er en rundtur som starter ved enten Aurenes eller Tjåland. Det er parkeringsplasser ved begge startpunktene. Toppen utgjør sammen med Brusaknuden og Bursfjell en av de få «fjellturene» i Time kommune.

I området inngår også en tur til den nedlagte fjellgården Låglia øst i området. Våningshuset er vedlikeholdt, og dette sammen med fjøsmurer og steingjerder viser det tidligere gårdsmiljøet godt. Merket stien til gården starter ved Sikvaland. Turen er klassifisert som middels krevende. Det er også mulig å fiske i Hellevatnet som Jæren JFF disponerer. Delområdet grenser til de eksisterende vindkraftverkene Måkaknuten og Stigafjellet.

Figur 5-14: Varden på Ulvarudla. Utsikt mot deler av Stigafjellet vindkraftverk og Moifjellet med Bjerkreimsenderen.

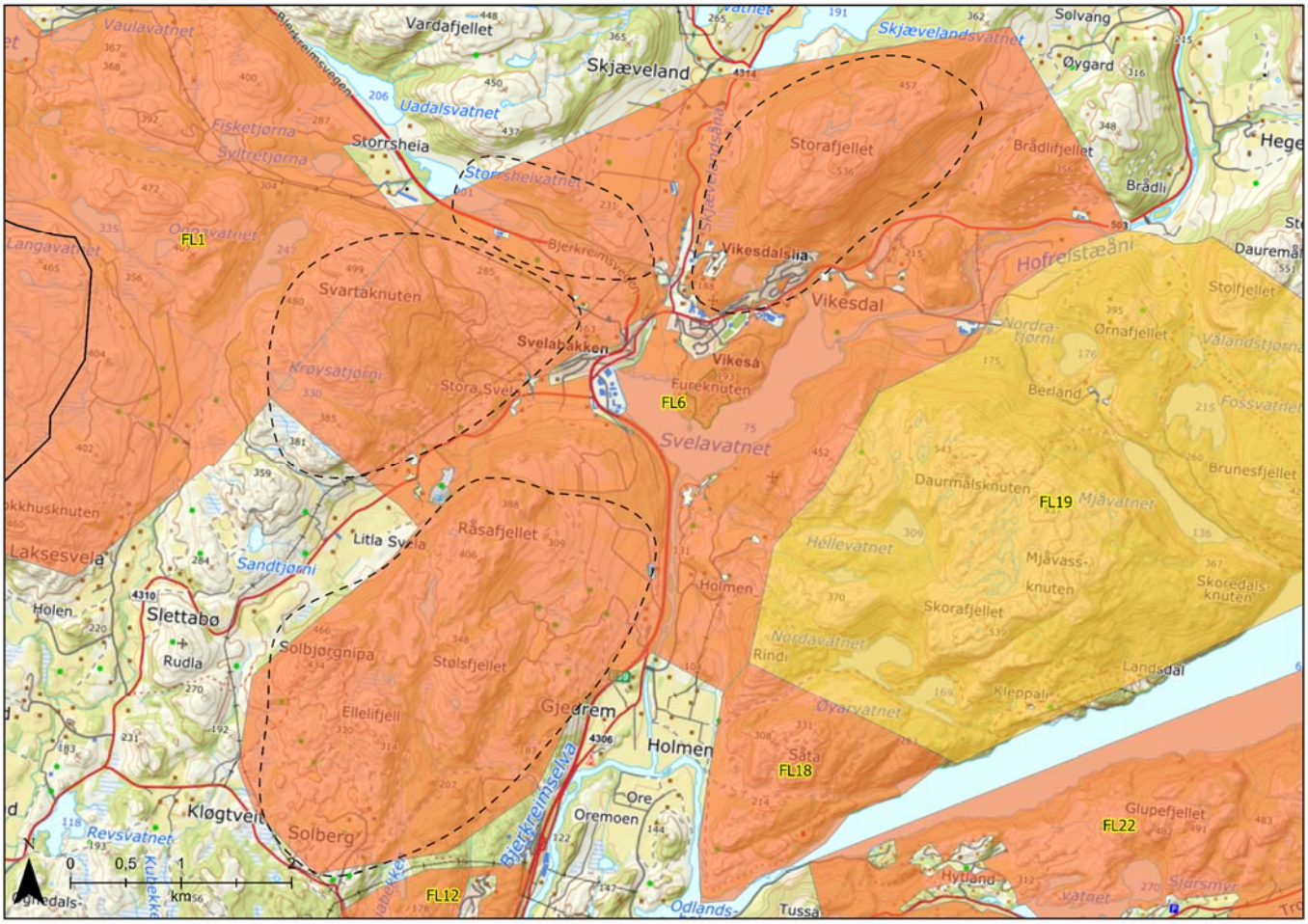
Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL5 Ulvarudla og Låglia **Områdetype: Jordbrukslandskap**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
			▲		
Verdien av delområdet vurderes som stor Det kartlagte friluftslivsområdet «Ulvarudla og Låglia» er verdsatt som «viktig friluftslivsområde» etter M-98, som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for stor verdi er både brukerfrekvens der området brukes av mange og det er flere regionale brukere og kvalitet på friluftslivsområdet med mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie og god egnethet.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2			▲		
	Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet. Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra sørlige deler av området. Det vil oppleve visuelle fjernvirkninger, støy og noe lysforurensning fra Ulvarudlå. På rundturen i den vestlige delen av delområdet er det bare fra toppen tiltaket vil være synlig. Langs turstiene og i de nordlige delene av friluftslivsområdet hvor friluftslivsaktiviteten er konsentrert er tiltaket ikke synlig. Fjernvirkningene anses som ubetydelige fra Låglia siden Måkaknuten vindkraftverk delvis skjermer for Moifjellet og er mye mer framtredende.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2				▲			
	Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).						

5.2.6 Delområde FL6 Vikeså

Avgrensning

Avgrensningen til delområdet tar utgangspunkt i det kartlagte friluftslivsområdet «B11 – Vikeså», men inkluderer også Solbjørgnipa i sørvest. Området er videre valgt å dele inn i flere soner etter turmål (fra nord mot sør Storafjellet, kulturmiljø og naturmangfold, Svartaknuten og Solbjørgnipa). Kart over avgrensningen og den videre soneringen (med svart stiplet linje) er vist i figur 5-15.

Figur 5-15: Et nærmere kart over delområde FL6 Vikeså. Delområdet er videre delt inn flere soner etter turmål og er vist med svart stiplet linje (fra nord mot sør Storafjellet, kulturmiljø og naturmangfold, Svartaknuten og Solbjørgnipa). Bakgrunnskart: Topografisk Norgeskart.

Beskrivelse

Storafjellet

Rett ved Vikeså står Storafjellet på 537 moh. Fra toppen er det mulig å se store deler av Bjerkreim og videre utover, se figur 5-16. Storafjellet er et populært turmål for folk som bor i Vikeså ettersom det ligger i gåavstand fra tettstedet. Det har også noen regionale brukere. Turen kan startes fra flere steder i Vikeså. Via Skjævaland i nordvest er det mulig å ta en rundtur. Området er tilrettelagt med hytte på toppen (se figur 5-17), rødmerka sti, skilting, trapper og klopper. Store deler av fjellet er dekt av skog, mens det på toppen åpner seg opp og blir et heilandskap. Turen er vist både på ut.no og Bjerkreim turkart.

Figur 5-16: Moifjellet, Storsheia, Solbjørgnipa, Svartaknuten, Bjerkreim vindkraftverk og deler av Vikeså sett fra stien opp til Storafjellet.

Figur 5-17: Hytte på toppen av Storafjellet.

Svartaknuten

Svartaknuten ligger øst for Moifjellet ved Vikeså, se figur 5-16. Det er ikke vist ruter eller turmål i området i ut.no eller Turrutebasen. Det er derimot tegna inn i Bjerkreim turkart som turvei og utsiktspunkt, se figur 4-7, og det er et anbefalt turområde i flere turblogger. Dette er en tur som kan starte ved Litle Svela i sørøst eller fra Storrsheia i nord. Det er mulig å gå en rundtur fra Litle Svela via Ognavatnet, nordsiden av Svartaknuten og så ned til Litle Svela igjen. Det går en sti opp til Svartaknuten fra nordøst. Ved Ognavatnet er det mulig å bade.

Solbjørgnipa

Solbjørgnipa er et fjell sørvest for Vikeså, se figur 5-16. Fjellet er velkjent for mange siden toppen har en spesiell utforming som gjør det lett gjenkjennelig. Området er en attraksjon i Magma Geopark som følge av både geologi og kultur. Nipa har en spesiell geologi da det er en del av den lagdelte Bjerkreim-Sokndalintrusjonen. På fjellet er det også rester av gårdsbygninger, gravplasser og fangstfeller.

Delområdet dekker hele ryggen som starter ved Svelavatnet i nord og ender ved Solberg i sør. Fjellet består av tre turmål: Solbjørgnipa, Råsafjellet og Stongje. Det er god utsikt fra alle toppene, men Solbjørgnipa har spesielt god utsikt mot store deler av Egersund, Jæren og Bjerkreim. Det er mulig å starte turen fra både Solberg og Køgetvedt i sør og ved Store Svela i nord. Fra sør er det kortere turer, som er kategorisert som enkel, selv om terrenget er relativt bratt. Det er også mulig å ta en lengre tur fra Store Svela, hvor en først går innom Stongje og så videre mot Solbjørgnipa. Alle stiene er merka. Det er også mulig å ta en avstikker til Råsafjellet mellom Stongje og Solbjørgnipa, men det er ingen sti eller merking dit.

Kulturmiljø og naturmangfold

I nordvest ligger friluftslivsområdet innenfor Storrsheia (K523) som er et kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse. Det er mange forhistoriske kulturminner i området, da særlig sentralt i området ved Vikeså, men også ved Holmen/Gjedrem. Det er også et naturreservat i deler av området, dette strekker seg fra Fureknuten i nord til Svelavatnet i sør.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL6 Vikeså **Områdetype: Nærturterreng**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
			▲	
Verdien av delområdet vurderes som stor Det kartlagte friluftslivsområdet «B11 - Vikeså» er verdsatt som «svært viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten stor verdi eller svært stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for øvre enden av stor verdi er at opplevelseskvalitetene i området er betydelige.				

Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2			▲		
Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet. Begrunnelse: Synligheten av tiltaket i området er begrenset til toppene i friluftslivsområdet. Nede i dalbunnene der de fleste kulturminnene og kulturmiljø er samlet er de i hovedsak godt skjermet. Påvirkningen på disse delene av området er derfor ubetydelig. Stiene opp til toppene er heller ikke påvirket i stor grad ettersom det er turen opp/ned som er fokuset, videre er de ofte skjermet. Tiltaket vil bli synlig fra vestsiden av toppene. Moifjellet og Mellomstrand vil sammen med Bjerkreim, Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk fra toppene. For Svartaknuten og Solbjørgnipa som er tett på tiltaket vil turbinene kunne virke dominerende og minske attraktiviteten av områdene. Ved Storafjellet er tiltaket mer i horisonten, og der er fjellet omringet av mange inngrep. Alle områdene vil oppleve noe lysforurensning. Kanten av delområdet (Svartaknuten) i retning Moifjellet vil også oppleve noe støy og skyggekast fra vindturbinene.					

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2					▲		
Middels negativ konsekvens for delområdet (2-).							

5.2.7 Delområde FL7 Synesvarden

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til de kartlagte friluftslivsområdene «Synesvarden landskapsvernområde», «Kongsvarden», «Synesvarden» og «Aniksdal» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Synesvarden er et kystlyngheiområde, se figur 5-18 og figur 5-19, med stor brukerfrekvens, og ligger vest for Moifjellet. Området har fått svært viktig verdi og områdetype særlig kvalitetsområde i den kommunale kartleggingen. Det ligger i kort avstand fra Jæren og har et slakt terreng, og er derfor mye brukt av mange bruksgrupper, deriblant barn og unge. Det er i tillegg et landskapsvernområde hvor en del av verneformålet er naturopplevelsen. Delområdet har mange opplevelseskvaliteter i form av planteliv, kulturminner og kvartærgeologiske landskapsformer. Synesvarden er tilrettelagt med skilting, klopplegging og parkeringsplasser. I tillegg har området flere ulike turruter. I tillegg til Synesvarden ligger også turmålene Steinkjeringa og Kartakalven i området. Friluftslivsområdet Aniksdal utgjør turveien opp til Steinkjeringa. Noen av fiskevannene som tilhører fiskesonen langs fv. 504 ligger også innenfor delområdet. Det er også ganske inngrepsfritt, og inngår som et INON-område i sone 2. Det er visuelt forstyrra fra flere eksisterende vindkraftverk.

Figur 5-18: Deler av Synesvarden og Kartakalven i forgrunnen, Moifjellet med Urdalsnipa i bakgrunnen.

Figur 5-19: Resten av friluftslivsområdet sett fra Synesvarden mot sør.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL7 Synesvarden **Områdetype: Særlig kvalitetsområde og jordbrukslandskap**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
				▲
Verdien av delområdet vurderes som svært stor De kartlagte friluftslivsområdene «Synesvarden landskapsvernområde», «Kongsvarden», «Synesvarden» og «Aniksdal» er alle verdsatt som «svært viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten stor verdi eller svært stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for svært stor verdi er både brukerfrekvens, kvalitet og betydning av området. Brukerfrekvens der området brukes av svært mange, i tillegg til både nasjonale og regionale brukere. Kvalitet der Synesvarden har svært mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie og svært viktig funksjon. Betydning der friluftslivsområdet er svært godt egnet og mye brukt i undervisningssammenheng ifølge friluftslivsområdekartleggingen.				

Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2 Alternativ 2 ligger noe nærmere friluftslivs-området, men vurderes ikke som et eget alternativ siden det ligger utenfor den ytre visuelle dominanssonen.			▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.* Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra store deler av området. Området vil oppleve visuelle fjernvirkninger og noe lysforurensning. Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk vil med eksisterende vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk. Effekten er imidlertid ikke så stor, ettersom Bjerkreim og Høg-Jæren er vindkraftverk som er mest framtredende for området.		

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2					▲ **Middels negativ konsekvens** for delområdet (2-).		

5.2.8 Delområde FL8 Synesvarden buffersone

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til de kartlagte friluftslivsområdene «Buffersone Synesvarden» og «Steinsvatnet» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Rundt Synesvarden er det et område avgrensa som et viktig friluftslivsområde med områdetype jordbrukslandskap. Området har en mye mindre brukerfrekvens og få opplevelseskvaliteter sammenligna med delområde FL7. Området har derimot en viktig funksjon som buffersone for Synesvarden landskapsvernområde. Steinsvatnet i nord består av både myr og skog, og er brukt til både fisking og turgåing.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL8 **Områdetype: Jordbrukslandskap og andre friluftslivsområder**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲ *Verdien av delområdet vurderes som middels* Friluftslivsområdene «Buffersone Synesvarden» og «Steinsvatnet» er verdsatt som «viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for middels verdi er kvalitet der området i noen grad har en funksjon som adkomstsone eller sammenheng. Det velges å legge området i øvre del av intervallet ettersom området har en viktig funksjon som buffersone for det svært viktige friluftslivsområdet Synesvarden (FL7).					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.* Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra store deler av området, med unntak av Aniksdal. Området vil oppleve visuelle fjernvirkninger og noe lysforurensning. Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk vil med eksisterende vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk. Effekten er imidlertid ikke så stor, ettersom Bjerkreim og Hør-Jæren er vindkraftverk som er mest framtredende for området.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Noe negativ konsekvens** for delområdet (1-).						

5.2.9 Delområde FL9 Bjerkreim vindkraftverk

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «Skinansfjellet». Området ble kartlagt etter at det ble bygd et vindkraftverk i området. Dermed er også resten av Bjerkreim

vindkraftverk inkludert i delområdet selv om det ikke ble kartlagt som et friluftslivsområde i den kommunale kartleggingen.

Beskrivelse

Bjerkreim vindkraftverk ligger sør for Moifjellet (figur 5-20). Det er et friluftslivsområde som tidligere hang sammen med Moifjellet i nord og Ognaheia i sør. Etter at vindturbinene ble satt opp i området har friluftslivsområdet gått fra et relativt urørt område med dårlig tilgjengelighet til et område med god tilgjengelighet, dårlig lydmiljø og en annen funksjon. Vindkraftverket er brukt til både turgåing (rundturer) og sykling. Det er parkeringsplasser utenfor vindkraftverket ved starten av adkomstveiene. Området er også brukt til jakt på ulike arter. Vindkraftverket har imidlertid effektivisert jakten, men redusert natur-/friluftslivsopplevelsen forbundet med jakten. Skinansfjellet med områdetype særlig kvalitetsområde, fikk en svært viktig verdi i friluftslivskartleggingen i Hå kommune. Verdisettingen er ikke videreført til resten av området.

Figur 5-20: Bjerkreim vindkraftverk.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL9 Bjerkreim vindkraftverk **Områdetype: Særlig kvalitetsområde**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
	▲			
Verdien av delområdet vurderes som noe Delområdet krysser kommunegrenser. I en kommune er vindkraftverket («Skinansfjellet») verdsatt som «svært viktig» etter at vindkraftverket ble bygd, mens området i den andre kommunen ikke er kartlagt som et friluftslivsområde. Det er ingen klare forskjeller mellom Skinansfjellet og det resterende vindkraftverket. Området er tilrettelagt for turgåing på veiene til vindkraftverket, men området er sterkt påvirket av utbyggingen og området har en liten brukerfrekvens som er utslagsgivende for noe verdi.				
Tiltakets påvirkning				

Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endring* Begrunnelse: Tiltaket kan medføre visuelle fjernvirkninger, mer skyggekast, støy og noe økt lysforurensning ettersom det blir synlig over store deler av vindkraftverkene, men påvirkningen anses som ubetydelig med tanke på at det allerede er et eksisterende vindkraftverk.				

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Ubetydelig konsekvens** for delområdet (0).						

5.2.10 Delområde FL10 Måkaknuten

Avgrensning

Avgrensningen inkluderer friluftslivsområdet «Måkaknuten» og resten av Måkaknuten vindkraftverk i tillegg til Stigafjellet vindkraftverk.

Beskrivelse

Måkaknuten og Stigafjellet er to vindkraftverk som grenser til hverandre, se figur 5-21. De ligger begge i et skogsområde. Deler av Måkaknuten vindkraftverk er et utfartsområde med registrert verdi i den kommunale kartleggingen. Det er en turvei som går fra Søylandskiosken opp til Måkaknuten. Den går dels på landbruksvei og dels på merket sti i utmarka. Delen som ligger innenfor Gjesdal kommune har ganske mange opplevelseskvaliteter, men brukerfrekvensen er liten og området har heller ingen symbolverdi eller spesiell funksjon. Kartleggingen var gjennomført før begge vindkraftverkene ble utbygd. Det er ikke registrert i den kommunale kartleggingen, men området vil ha dårlig lydmiljø som følge av vindturbinene. Det er ikke tegna inn noen turveier som går innom vindkraftverkene. Området har blitt mer tilgjengelig etter utbygging av vindkraftverkene, men det er forventet at området fortsatt har relativ lav brukerfrekvens. Det gjennomføres rådyr- (seinsommer-høst) og småviltjakt (høst og vinter) i området ifølge inatur. Området i øst utenfor vindkraftverkene er brukt til orientering (pers. med. Bjerkreim kommune).

Figur 5-21: Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk sett fra Moifjellet.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL10 Måkaknuten **Områdetype: Utfartsområde**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
	▲			

Verdien av delområdet vurderes som noe

Friluftslivsområdet ble kartlagt før vindkraftverket ble etablert i friluftslivsområdet. Det forventes at utfylling av verdisettingskriteriene ville ha endret seg etter etablering av vindkraftverket. Området er tilrettelagt for turgåing på veiene til vindkraftverket, men området er sterkt påvirket av utbyggingen og området har en liten brukerfrekvens som er utslagsgivende for noe verdi.

Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2		▲			

Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endring

Begrunnelse:

Tiltaket kan medføre visuelle fjernvirkninger, mer støy, mer skyggekast og økt lysforurensning ettersom det blir synlig over store deler av vindkraftverkene, men påvirkningen anses som ubetydelig med tanke på at det allerede er et eksisterende vindkraftverk her.

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2			▲				

Ubetydelig konsekvens for delområdet (0).

5.2.11 Delområde FL11 Sikvalandsheia

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til de kartlagte friluftslivsområdene «Sikvalandsheia», «Sikvalandskulå» og «Bursfjell» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Store deler av det regionale friluftslivsområdet Timeheia øst (FINK 2004) er kartlagt som områdetypen jordbrukslandskap med viktig verdi. I samme område ligger også Sikvalandskulå, et utfartsområde med viktig verdi. Området er et sammenhengende kystlyngheiområde med mindre innslag av plantet granskog og innmark, og velges behandles her under ett.

Sikvalandskulå utfartsområde har de to utsiktspunktene Eidlandskula og Sikvalandskula som utgjør fine turmål. Ifølge den kommunale kartleggingen er det to innfallsporter til området. Den mest brukte er trolig i nord litt sør for Solheim. Området har en brukerfrekvens på noe, men ganske mange opplevelseskvaliteter. Det er ingen ut.no-turer eller turer i Turrutebasen som går gjennom området.

I det resterende området er det Sikvalandsheia som har størst brukerfrekvens etterfulgt av Bursfjellet. Noen populære turområder er Skårlandskulå, Bursfjell og Ristølknuten. Det er en merket sti opp til Skårlandskulå fra Snorestad i sør. Det er også en merket sti opp til Bursfjellet i nord. I ut.no og Turrutebasen er begge stiene tegna inn. Området er et av de viktigste friluftslivsområdene i regionen.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL11 Sikvalandsheia
Områdetype: Jordbrukslandskap og utfartsområde

Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
			▲	

Verdien av delområdet vurderes som stor

Friluftslivsområdene «Sikvalandsheia», «Bursfjell» og «Sikvalandskulå» er verdsatt som «viktig friluftslivs-område» etter M-98, noe som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for stor verdi er kvalitet på friluftslivsområdet der området har mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie. Det velges å legge området i øvre del av intervallet som følge av at det er en av de viktigste friluftslivsområdene i regionen.

Tiltakets påvirkning

Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2			▲		

Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.

Begrunnelse:

Tiltaket vil bli synlig fra toppene og sørøstlige del av friluftslivsområdet. Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk vil skjerme deler av Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk. Det vil bli flere vindturbiner mellom allerede eksisterende turbiner. Det kan gi et mer rotete bilde for friluftslivsutøveren, men det vil ikke redusere attraktiviteten til friluftslivsområdet vesentlig når det sammenlignes med nullalternativet. Lysforurensningen kan bli større som følge av flere turbiner, men det vurderes at påvirkningen også her er minimal sammenlignet med nullalternativet som inkluderer både Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk. I dette tilfellet er disse områdene rundt flere kilometer ifra tiltaket. Det er usannsynlig at flere turbiner mellom eksisterende turbiner lengre unna vil påvirke attraktiviteten vesentlig.

Tiltakets konsekvens

Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Noe negativ konsekvens** for delområdet (1-).						

5.2.12 Delområde FL12 Berse

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «B12-Berse» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

I området er det flere opplevelseskvaliteter. Ramnafjellet i sørøst i tillegg til Ørnatuva og Vinningland utgjør utsiktspunkter. Videre er det flere merka stier, og det er mulig å gå både toppturer og rundturer i området. Det er flest merka turveger og turstier vest for Bjekreimselva. Ved Efteland er det også et hyttelandskap. Spredt rundt i friluftslivsområdet er det også både kulturminner og geologiske attraksjoner, noen som en del av Magma Geopark.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL12 Berse
Områdetype: Nærturterreng

Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
			▲	

Verdien av delområdet vurderes som stor

Det kartlagte friluftslivsområdet «B12 – Berse» er verdsatt som «viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for stor verdi er brukerfrekvensen som er ganske stor og området brukes av mange.

Tiltakets påvirkning

Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2			▲		

Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.

Begrunnelse:

Tiltaket vil ikke være synlig langs Bjerkreimselva og vest for elva, men vil være synlig i resten av området. Moifjellet og Mellomstrand vil sammen med Bjerkreim, Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk. Området vil kunne oppleve noe lysforurensning.

Tiltakets konsekvens

Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Noe negativ konsekvens** for delområdet (1-).						

5.2.13 Delområde FL13 Ognaheia og mer

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til de kartlagte friluftslivsområdene «Ognaheia» og «Rabalia - Smøråsen» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Ognaheia er et kystlyngheiområde som ligger lengre sør for Moifjellet, i nærheten av Brusanden. Det er sammenslått av flere kartlagte friluftslivsområder av svært viktig verdi og områdetype særlig kvalitetsområde. Aktiviteter/attraksjoner i området er både turgåing, fisking, klatring/buldring og kulturminner. I delområdet er Bjørndalsniben et populært turmål (ut.no). Turen starter fra Søre Hetland og følger Ognaelva innover mot Bjerkreim vindkraftverk.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL13 Ognaheia og mer **Områdetype: Særlig kvalitetsområde**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
				▲	
Verdien av delområdet vurderes som stor De kartlagte friluftslivsområdene «Ognaheia» og «Rabalia-Smøråsen» er verdsatt som «svært viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten stor verdi eller svært stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for svært stor verdi er kvalitet der området har svært mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2			▲		
	Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet. Begrunnelse: Tiltaket vil bli synlig for hele delområdet i varierende grad. Bjerkreim vindkraftverk vil skjerme Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk i stor grad. Det vil bli flere vindturbiner mellom allerede eksisterende turbiner. Det kan gi et mer rotete bilde for friluftslivsutøveren, men det vil ikke redusere attraktiviteten til friluftslivsområdet når det sammenlignes med nullalternativet. Lysforurensningen kan øke som følge av flere turbiner, men det vurderes at påvirkningen også her er minimal sammenlignet med nullalternativet som inkluderer det allerede eksisterende Bjerkreim vindkraftverk.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2				▲			
	Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).						

5.2.14 Delområde FL14 Gravdal/Hetlandskogen

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «B1-Gravdal/Hetlandskogen» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Hetlandskogen er et småkupert skogområde som ligger sørvest for Moifjellet ved Tingstad. Bjerkreim kommune har i samarbeid med Statskog og Dalane friluftsråd tilrettelagt ca. 10 000 dekar til friluftslivsaktiviteter i området, se figur 5-22. Skogen er karakterisert som en skog for alle, med et mangfold av aktivitetstilbud. Det er mulig å blant annet fiske etter både aure og laks i området, padle, turgåing, naturstudier og bær- og sopplukking. Ved Hetlandsvatnet er det også tilrettelagt en fiskeplass for rullestolbrukere. Det er videre bygd en gapahuk ved Krågevatn. Ved Eikesvatnet er det også mulig å bade. Gjennom hele området er det stier på kryss og tvers. Flere av stiene er merka i ulike farger og har ulik vanskelighetsgrad. Noen deler er tilrettelagt for rullestolbrukere og barnevogn. Turene er også tegna inn i både ut.no, Bjerkreim turkart og Turrutebasen til Kartverket. Området er også brukt av orienteringsklubber til både trening og løp.

Figur 5-22: Kart over Hetlandskogen og de ulike aktivitetstilbudene i området (Bjerkreim kommune, u.å.).

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL14 Gravdal/Hetlandskogen **Områdetype: Stort turområde med tilrettelegging**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
			▲	

Verdien av delområdet vurderes som stor

Friluftslivsområdet «B1-Gravdal/Hetlandsskogen er verdsatt som «viktig friluftslivsområde» etter M-98, som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for stor verdi er at området brukes av mange som setter brukerfrekvens til stor. Videre har området mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie i tillegg til god tilrettelegging som også setter kvalitet til stor. Det velges å legge området i øvre del av intervallet som følge av den høye graden av tilrettelegging i området.

Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.* Begrunnelse: Tiltaket vil bli synlig fra småtoppene i området jf. synlighetskartet. Bjerkreim vindkraftverk som ligger mellom delområdet og Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk vil imidlertid ha en skjermende effekt og fange mye av blikket. Hetlandskogen er videre et tett skogområde hvor aktivitetene knyttet til området er viktigst og ikke utsikten.				

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Noe negativ konsekvens** for delområdet (1-).						

5.2.15 Delområde FL15 Høgjæren vindkraftverk

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «Høgjæren vindkraftverk» som beskrevet i kapittel 4.4. Videre inkluderer området også resten av vindkraftverket og Hellandsmarkene som ligger i Time kommune.

Beskrivelse

Høgjæren vindkraftverk, se figur 5-23, er et friluftslivsområde som ligger vest for planområdene. Det er kartlagt som et jordbrukslandskap med viktig verdi. Området består av et vindkraftverk med 32 turbiner som ble satt i drift i 2011. Vindkraftverket er brukt til både turgåing, løping og sykling. Som følge av at det er et vindkraftverk med mange internveier, har området også større tilgjengelighet enn andre friluftslivsområder i regionen. Brukerfrekvensen av området er likevel liten iht. den kommunale kartleggingen. Delområdet har et eget parkeringsområde for friluftslivsutøvere ved hovedadkomstveien.

Figur 5-23: Høg-Jæren vindkraftverk sett fra stien opp til Synesvarden.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL15 Høgjæren vindkraftverk **Områdetype: Jordbrukslandskap**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
	▲				
Verdien av delområdet vurderes som noe Delområdet krysser kommunegrenser. I en kommune er vindkraftverket («Høgjæren vindkraftverkt») verdsatt som «viktig» etter at vindkraftverket ble bygd, mens området i den andre kommunen ikke er kartlagt som et friluftslivsområde. Det er ingen klare forskjeller på tvers av kommunegrensen. Området er tilrettelagt for turgåing på veiene til vindkraftverket, men området er sterkt påvirket av utbyggingen og området har en liten brukerfrekvens som er utslagsgivende for noe verdi.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endring.* Begrunnelse: Tiltaket kan medføre visuelle fjernvirkninger og noe økt lysforurensning ettersom det blir synlig over store deler av vindkraftverkene, men påvirkningen anses som ubetydelig med tanke på at det allerede er et eksisterende vindkraftverk.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Ubetydelig konsekvens** for delområdet (0).						

5.2.16 Delområde FL16 Korphaugene

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til de kartlagte friluftslivsområdene «Korphaugane», «Korphaugtjørna» og «Vandavatnet» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Korphaugene er tre sammenslåtte marka-områder som har fått svært viktig verdi i den kommunale kartleggingen. Området fungerer som innfallsport til det svært viktige området Synesvarden og har dermed en spesiell funksjon. Den vanligste friluftslivsaktiviteten i området er turgåing. Det er ellers lite informasjon tilgjengelig om bruken av området.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL16 Korphaugene **Områdetype: Marka**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
			▲		
Verdien av delområdet vurderes som stor De kartlagte friluftslivsområdene «Korphaugane», «Korphaugtjørna» og «Vandavatnet» er verdsatt som «svært viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten stor verdi eller svært stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for øvre del av intervallet på stor verdi er at området har en spesiell funksjon som innfallsport til Synesvarden. Det er understøttet med at «Korphaugtjørna» og «Vandavatnet» har mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2			▲		
	Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet. Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra en liten del av området, og det vil oppleve noen visuelle fjernvirkninger og noe lysforurensning. Det vurderes derimot at Bjerkreim vindkraftverk har en mye større effekt enn det Moifjellet vindkraftverk vil ha på delområdet.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2				▲			
	Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).						

5.2.17 Delområde FL17 Faure

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «B7-Faure» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Faurefjellet ligger nordøst for Moifjellet. Det er et typisk fjellområde som er vanlig i denne delen av Rogaland. Det går en merka sti fra parkeringsplassen ved fv. 112 mellom Nedrebø og Skjæveland opp til Faurefjellet. Den er klassifisert som krevende. Toppen er, som mange andre topper i området, et godt utsiktspunkt i flere retninger. Det er tilsynelatende lite aktivitet i området ifølge Strava heatmap. Det er ellers lite informasjon tilgjengelig om området.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

<table>
<tr><td colspan="6">Verdivurdering: Delområde FL17 Faure
Områdetype: Stort turområde med tilrettelegging</td></tr>
<tr><td>Uten betydning</td><td>Noe verdi</td><td>Middels verdi</td><td>Stor verdi</td><td colspan="2">Svært stor verdi</td></tr>
<tr><td colspan="6">▲
Verdien av delområdet vurderes som middels
Friluftslivsområdet «B7-Faure» er verdsatt som «registrert friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten noe verdi eller middels verdi i M-1941. Utslagsgivende for middels verdi er brukerfrekvensen som tilsier at området brukes av flere, ofte med innslag av regionale brukere.</td></tr>
<tr><td colspan="6">Tiltakets påvirkning</td></tr>
<tr><td>Utbyggings-alternativ</td><td>Forbedret</td><td>Ubetydelig endring</td><td>Noe forringet</td><td>Forringet</td><td>Sterkt forringet</td></tr>
<tr><td>Alt. 1 og 2</td><td colspan="5">▲
Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.
Begrunnelse:
Tiltaket vil bli synlig fra store deler av den sørlige delen av Faurefjellet. Stien opp til utsiktspunktet går hovedsakelig gjennom det nevnte området og vindkraftverket vil også være synlig fra stien. Moifjellet og Mellomstrand vil sammen med Bjerkreim, Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk og området kan oppleve visuelle virkninger. Påvirkningen er hovedsakelig knyttet til toppene ettersom en med turen opp/ned fokuserer mer på friluftslivsområdet og ikke omegn.</td></tr>
<tr><td colspan="6">Tiltakets konsekvens</td></tr>
<tr><td>Utbyggings-alternativ</td><td>3/4+</td><td>1/2+</td><td>0</td><td>1-</td><td>2-</td><td>3-</td><td>4-</td></tr>
<tr><td>Alt. 1 og 2</td><td colspan="7">▲
Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).</td></tr>
</table>

5.2.18 Delområde FL18 Holmen

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til de kartlagte friluftslivsområdene «B9-Holmen» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Såta ligger sørøst for Vikeså og utgjør et utsiktspunkt i friluftslivsområdet Holmen. Det er merka sti opp til toppen og turen starter i sørvest ved Holmen.

Rett ved Ørsdalsvatnet sør for Såta ligger dagsturhytta Kaurebu. Den er åpen hele året og huser et turbibliotek. Turen dit er kategorisert som enkel og passer for flere bruksgrupper (inkl. barn og unge).

Turen inn til fjellgårdene Kleppali og Landsdal som er nærmere beskrevet i delområde FL18 Daurmålsknuten starter ved Holmen.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL18 Holmen **Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
			▲	
Verdien av delområdet vurderes som stor Friluftslivsområdet «B9-Holmen» er verdsatt som «viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for stor verdi er brukerfrekvensen for friluftslivsområdet hvor området brukes av mange og kvaliteten der området har mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur eller kulturhistorie.				

Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.* Begrunnelse: Tiltaket vil bli synlig fra store deler av delområdet. Synligheten av tiltaket er imidlertid bare knyttet til høyfjellet og toppene, ikke stiene inn til Kaurebu, Kleppali eller Landsdal. Området kan oppleve noen visuelle fjernvirkninger og noe lysforurensning.				

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Noe negativ konsekvens** for delområdet (1-).						

5.2.19 Delområde FL19 Daurmålsknuten

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «B8-Daurmålsknuten» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Daurmålsknuten (se figur 5-24) ligger sørøst for Vikeså. I området utgjør Daurmålsknuten et utsiktspunkt. Det er merka sti opp til toppen fra Berland i nordøst. I ut.no er det også foreslått en tur til Skorafjellet. Den turen er imidlertid ikke merka. Skorafjellet en del av «På topp i Dalane – ekstrem». Det er mulig å gå opp dit både fra Berland og Holmen.

Det er også en sti inn til Kleppali, litt lengre nord for Kaurebu som ligger i delområde FL18 Holmen. Starten av stien ligger i delområde FL18 Holmen. Kleppali er en nedlagt fjellgård som ligger ved Ørsdalsvatnet. Det fins også en annen nedlagt fjellgård lengre nord ved Landsdal, men den er ikke like tilgjengelig siden det ikke er merket sti fram. Turen til fjellgårdene er klassifisert som krevende.

Figur 5-24: Daurmålsknuten sett fra Storafjellet.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL19 Daurmålsknuten **Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲					
Verdien av delområdet vurderes som middels Friluftslivsområdet «B8-Daurmålsknuten» er verdsatt som «viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for middels verdi er at friluftslivsområdet brukes av flere. Videre er også kvalitet utslagsgivende ved at området har flere opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.* Begrunnelse: Tiltaket vil bli synlig fra store deler av delområdet. Synligheten av tiltaket er imidlertid bare knyttet til høyfjellet og toppene. Det vil ikke være synlig fra stien opp fra Berland eller stiene inn til Kleppali og Landsdal. Området kan oppleve noen visuelle fjernvirkninger og noe lysforurensning.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Noe negativ konsekvens** for delområdet (1-).						

5.2.20 Delområde FL20 Kringeli

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «Kringeli» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Kringeli er et utfartsområde som ikke er verdisatt. Ingen av verdikriteriene er fylt ut. Det er heller ikke tegna inn noen turer inn til området i ut.no eller Turrutebasen. Det selges jaktkort for området (finn.no), men brukerfrekvensen er usikker. Det er generelt lite informasjon tilgjengelig om området.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL20 Kringeli **Områdetype: Utfartsområde**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
	▲				
Verdien av delområdet vurderes som noe Friluftslivsområdet «Kringeli» er ikke verdsatt etter M-98, som tilsvarer enten ubetydelig verdi eller noe verdi i M-1941. Ingen av verdikriteriene er fylt ut ved kartlegging av området. Verdien for området er satt i det nedre intervallet av noe verdi med bakgrunn i at kommunen har valgt å kartlegge området som et friluftslivsområde og området dermed må ha noe verdi i forbindelse med friluftsliv.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2		▲			
	Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet. Begrunnelse: Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk vil skjerme store deler av Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk. Det vil bli flere vindturbiner mellom eksisterende turbiner. Det kan gi et mer rotete bilde for friluftslivsutøveren, men det vil ikke redusere attraktiviteten til friluftslivsområdet vesentlig når det sammenlignes med nullalternativet. Lysforurensningen kan øke som følge av flere turbiner, men det vurderes at påvirkningen også her er minimal sammenlignet med nullalternativet som inkluderer både Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk. I dette tilfellet er disse områdene rundt flere kilometer ifra tiltaket. Dermed er det usannsynlig at flere turbiner mellom eksisterende turbiner vil påvirke attraktiviteten vesentlig. Videre er området allerede noe påvirket av Tindafjellet vindkraftverk rett nord for delområdet.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2			▲				
	Ubetydelig konsekvens for delområdet (0).						

5.2.21 Delområde FL21 Ualandsvarden

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «Ualandsvarden» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Delområdet består av friluftslivsområdet Ualandsvarden som ble kartlagt med svært viktig verdi og områdetype jordbrukslandskap. Det er lite informasjon tilgjengelig om området, med unntak av at naturbasen nevner at det er krigsminner i området og det er brukt til turgåing. Videre har området en liten brukerfrekvens og aldri regionale eller nasjonale brukere. Det har derimot mange opplevelseskvaliteter og et godt lydmiljø.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL21 Ualandsvarden **Områdetype: Jordbrukslandskap**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
				▲	
Verdien av delområdet vurderes som svært stor Det kartlagte friluftslivsområdet «Ualandsvarden» er verdsatt som «svært viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten stor verdi eller svært stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for svært stor verdi er at området har mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie, men verdien settes i nedre del av intervallet ettersom blant annet brukerfrekvensen er liten.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2			▲		
	Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet. Begrunnelse: Tiltaket vil blir synlig fra halve området. Det vurderes derimot at Høgjæren vindkraftverk som ligger mye nærmere området vil ha en mye større effekt enn det Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk vil ha. Videre er dette et område som allerede er preget av inngrep og hvor inngrepsfrihet ikke er fokuset.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2				▲			
	Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).						

5.2.22 Delområde FL22 Skykula

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «B10-Skykula» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Helt øst i influensområdet er det avgrensa et høyfjellsterreng som et stort turområde med tilrettelegging. Store deler er dekt av INON-sone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep) og en del utgjør et regionalt friluftslivsområde. Det er hyttefelt ved Hytland i vest og Lauperak sentralt i området. Her er det flere populære turmål ifølge ut.no og Bjerkeim turkart: Oksafjellet, Trodlarinda, Fanafjell, Navarsheia, Trælafjellet, Store Skykula og Dyrdalsknuten. Alle fungerer som gode utsiktspunkt over de store fjellområdene øst i Bjerkreim kommune. Turmålene som viser seg som mest populære (basert

på ut.no og Bjerkreim turkart) er Store Skykula og Trodlarinda. I nord ligger området innenfor K521 Ørsdalen-Kvitlen som også er et kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL22 Skykula **Områdetype: Stort turområde med tilrettelegging**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
			▲		
Verdien av delområdet vurderes som stor Det kartlagte friluftslivsområdet «B10 – Skykula» er verdsatt som et «viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for stor verdi er at området har mange opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie. I tillegg er området godt egnet i undervisningssammenheng ifølge friluftslivsområdekartleggingen.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.* Begrunnelse: Tiltaket vil i hovedsak bli synlig fra toppene (utsiktspunktene) i området jf. synlighetskartet. Det stemmer overens med turbeskrivelser av enkelte turmål i området, hvor det nevnes at det er mulig å se Bjerkreimsenderen derfra sammen med andre velkjente turmål. Området er et stort turområde uten tilrettelegging hvor det urørte står i fokus. Tiltaket vil være et forstyrrelsesmoment i horisonten og vil sammen med Stigafjellet, Måkaknuten og Bjerkreim vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk. Det vil dermed kunne oppleve visuelle fjernvirkninger.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Noe negativ konsekvens** for delområdet (1-).						

5.2.23 Delområde FL23 Sveine- og Risaskogen

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til de kartlagte friluftslivsområdene «Sveineskogen» og «Risaskogen» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Delområdet består av to friluftslivsområder som ligger nord og nordvest for Høgjæren vindkraftverk. De henger ikke sammen geografisk, men er begge kartlagt som særlig kvalitetsområde med svært viktig verdi. Risaskogen er området som blir brukt minst av de to, med liten brukerfrekvens. Området har derimot mange opplevelseskvaliteter og blir brukt til hovedsakelig turgåing. Skogen har også ganske mange kunnskapsverdier og er ganske inngrepsfri.

Sveineskogen er mer brukt, med ganske stor brukerfrekvens. Den har ganske mange opplevelseskvaliteter, ganske stor symbolverdi og spesiell funksjon. Den har derimot ganske dårlig

lydnivå som følge av det tilgrensende vindkraftverket. Området er brukt til både turgåing, løping, sykling og ridning. Det er ellers lite informasjon tilgjengelig om delområdet.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL23 Sveine- og Risaskogen **Områdetype: Særlig kvalitetsområde**					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
				▲	
Verdien av delområdet vurderes som svært stor De kartlagte friluftslivsområdene «Sveineskogen» og «Risaskogen er verdsatt som «svært viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten stor verdi eller svært stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for svært stor verdi er antall opplevelseskvaliteter i området. Det er valgt å sette verdien i det nedre intervallet av svært stor verdi siden det ikke er andre registreringskategorier som trekker opp verdien.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2		▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som ubetydelig endring.* Begrunnelse: Høg-Jæren vindkraftverk vil skjerme store deler av Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk. Det vil bli flere vindturbiner mellom allerede eksisterende turbiner. Det kan gi et mer rotete bilde for friluftslivsutøveren, men det vil ikke redusere attraktiviteten til friluftslivsområdet når det sammenlignes med nullalternativet. Lysforurensningen kan øke som følge av flere turbiner, men det vurderes at påvirkningen også her er minimal sammenlignet med nullalternativet som inkluderer det allerede eksisterende Høg-Jæren vindkraftverk. Videre er dette områder som er nært bebyggelse og inngrep, og dermed tillegges ikke visuelle fjernvirkninger i lang avstand like stor vekt.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2			▲ **Ubetydelig konsekvens** for delområdet (0).				

5.2.24 Delområde FL24 Ørni

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «B6-Ørni» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Delområdet består av et fjellområde som ligger innenfor Bjerkreim kommune og som inkluderer flere turmål: Kyrkjefjellet, Ragsfjellet og Ørni. Det er flere kjente turruter til toppene ifølge ut.no. Ørni inngår også i På topp i Dalane – ekstrem.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL24 Ørni **Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging**

Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
		▲		
Verdien av delområdet vurderes som middels Det kartlagte friluftslivsområdet «B6-Ørni» er verdsatt som «registrert friluftslivsområdet» etter M-98, noe som tilsvarer enten noe verdi eller middels verdi i M-1941. Utslagsgivende for middels verdi er at området har flere opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie. I tillegg er området egnet i undervisningssammenheng ifølge friluftslivsområdekartleggingen.				

Tiltakets påvirkning					
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.* Begrunnelse: Tiltaket vil bli synlig fra toppene og området rundt toppene. Stien opp påvirkes ikke. Moifjellet og Mellomstrand vil sammen med Bjerkreim, Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk og området kan oppleve visuelle virkninger.				

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Noe negativ konsekvens** for delområdet (1-).						

5.2.25 Delområde FL25 Sælandsskogen

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «Sælandsskogen» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Store deler av det regionale friluftslivsområdet Timeheia øst (FINK 2004) er kartlagt som områdetypen jordbrukslandskap med viktig verdi. Friluftslivsområdet Sælandsskogen er kartlagt med svært viktig verdi.

Sælandsskogen har stor brukerfrekvens. Friluftslivsområdet har en tilrettelagt parkeringsplass med informasjonsskilt med mere. Området er videre en del av Urådalen landskapsvernområde, et område med spesielt landskap og en del kulturminner. Sæland naturreservat er også en del av området. Området har dermed mange opplevelseskvaliteter. Turen tegna inn i ut.no, «fottur til Urådalen via Bjødnalia» (se tabell 4-4), er klassifisert som middels krevende, går gjennom Urådalen, rundt Sælandssfjellet, ned til Eikeland og deretter tilbake start. Den vises også i Turrutebasen.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL25 Sælandsskogen **Områdetype: Jordbrukslandskap**				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
				▲
Verdien av delområdet vurderes som svært stor				

Friluftslivsområdet «Sælandsskogen» er verdsatt som «svært viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten stor verdi eller svært stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for svært stor verdi er brukerfrekvensen der områder brukes av svært mange og i tillegg har regionale og nasjonale brukere ganske ofte.

Tiltakets påvirkning

Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2			▲		

Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.

Begrunnelse:

Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk vil skjerme store deler av Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk. Det vil bli flere vindturbiner mellom allerede eksisterende turbiner. Det kan gi et mer rotete bilde for friluftslivsutøveren, men det vil ikke redusere attraktiviteten til friluftslivsområdet vesentlig når det sammenlignes med nullalternativet. Lysforurensningen kan øke som følge av flere turbiner, men det vurderes at påvirkningen også her er minimal sammenlignet med nullalternativet som inkluderer både Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk. I dette tilfellet er disse områdene rundt flere kilometer ifra tiltaket. Dermed er det usannsynlig at flere turbiner mellom eksisterende turbiner vil påvirke attraktiviteten vesentlig.

Tiltakets konsekvens

Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2				▲			

Noe negativ konsekvens for delområdet (1-).

5.2.26 Delområde FL26 Hadlandsfjellet

Avgrensning

Delområdet følger avgrensningen til det kartlagte friluftslivsområdet «Hadlandsfjellet» som beskrevet i kapittel 4.4.

Beskrivelse

Hadlandsfjellet er et friluftslivsområde med viktig verdi med jordbrukslandskap som områdetype. Området har liten brukerfrekvens og nesten aldri regionale eller nasjonale brukere.

Friluftslivsområdet er hovedsakelig brukt til turgåing, og det gås tur mellom stedene Tua, Grønehaugen og Hadlandsfjellet.

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdet

Verdivurdering: Delområde FL26 Hadlandsfjellet
Områdetype: Jordbrukslandskap

Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
		▲		

Verdien av delområdet vurderes som middels

Det kartlagte friluftslivsområdet «Hadlandsfjellet» er verdsatt som et «viktig friluftslivsområde» etter M-98, noe som tilsvarer enten middels verdi eller stor verdi i M-1941. Utslagsgivende for middels verdi er kvaliteten på friluftslivsområdet som har flere opplevelseskvaliteter knyttet til natur og kulturhistorie i tillegg til at området i noen grad har en funksjon som adkomstsone eller sammenheng.

Tiltakets påvirkning

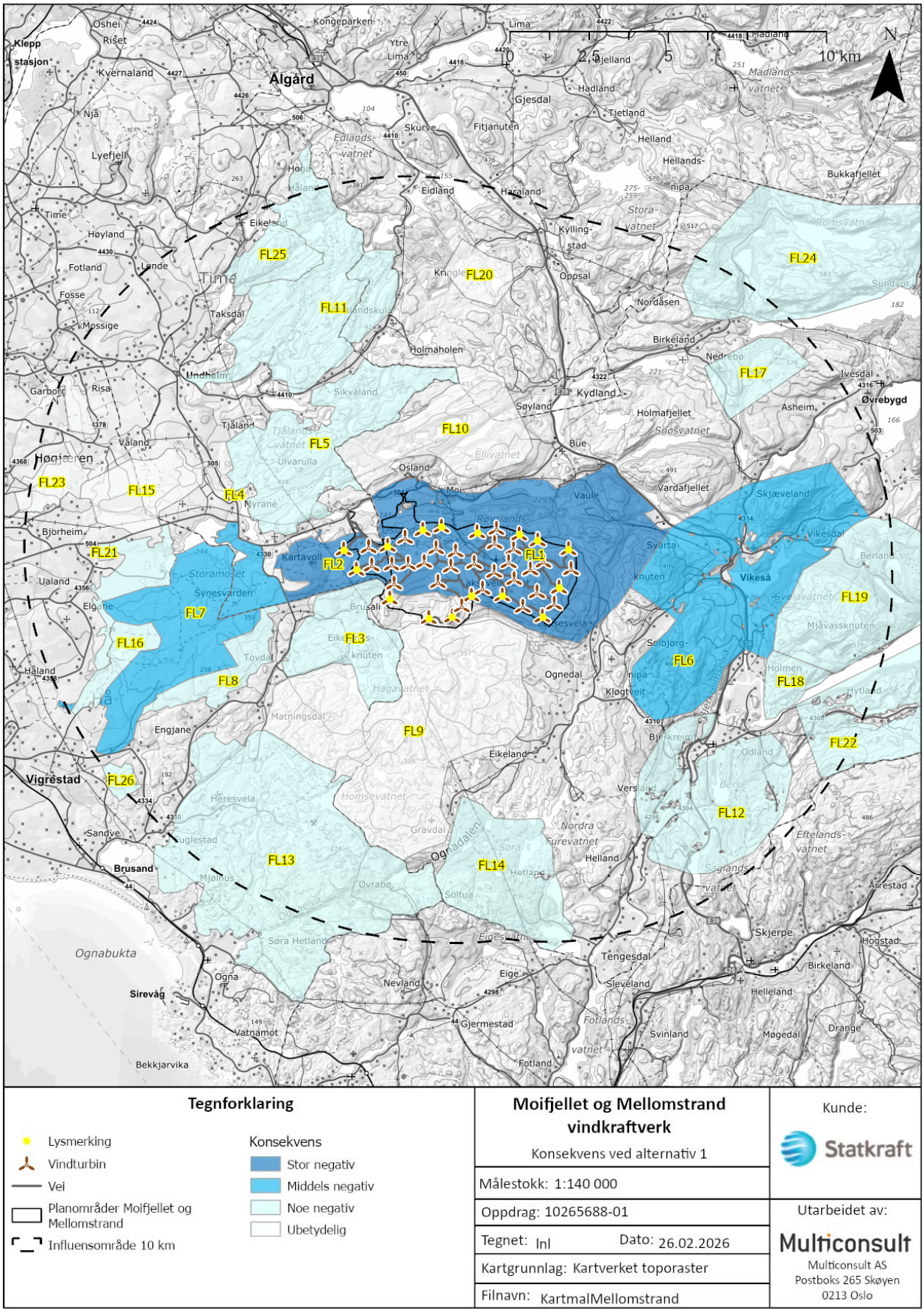
Utbyggings-alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 1 og 2	▲ *Påvirkningen av tiltaket vurderes som noe forringet.* Begrunnelse: Tiltaket vil bli synlig for hele delområdet i varierende grad. Bjerkreim vindkraftverk vil skjerme Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk i stor grad. Det vil bli flere vindturbiner mellom allerede eksisterende turbiner. Det kan gi et mer rotete bilde for friluftslivsutøveren, men det vil ikke redusere attraktiviteten til friluftslivsområdet når det sammenlignes med nullalternativet. Lysforurensningen kan øke som følge av flere turbiner, men det vurderes at påvirkningen også her er minimal sammenlignet med nullalternativet som inkluderer det allerede eksisterende Bjerkreim vindkraftverk.				

Tiltakets konsekvens							
Utbyggings-alternativ	3/4+	1/2+	0	1-	2-	3-	4-
Alt. 1 og 2	▲ **Noe negativ konsekvens** for delområdet (1-).						

5.3 Konsekvenskart

Konsekvenskart ved alternativ 1 er vist i figur 5-25. Hinderlysmarkeringen for alternativ 1 er vist. Alternativ 2 uten Mellomstrand medfører en liten forskjell i hinderlysmarkeringen i vest, for detaljer rundt forskjellen se figur 3-1 og figur 3-2.

Alternativ 2 har middels negativ konsekvens for delområde FL2 Brusaknuden og Karten, ellers vurderes det som identisk med alternativ 2.

Figur 5-25: Konsekvenskart for delområder ved alternativ 1. Hinderlysmarkeringen for alternativ 1 er vist. Alternativ 2 uten Mellomstrand medfører en liten forskjell i hinderlysmarkeringen i vest.

5.4 Midlertidige virkninger

Midlertidige virkninger knyttet til anleggsfasen skal beskrives, men skal ikke inkluderes i vurderingen av påvirkningen, med mindre de vurderes å gi varige virkninger iht. M-1941.

En utbygging av Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk med tilhørende infrastruktur er forventet å ta rundt to år. I denne perioden vil det være mye aktivitet på Moifjellet og Mellomstrand. Det vil også være aktivitet langs turveien Moiveien opp til Urdalsnipa. Aktiviteten vil innebære omfattende motorisert trafikk, bygging av adkomst- og internveier, oppstillingsplasser, reising av vindturbiner osv. I perioder vil inngrepene være ekstra synlige fra området rundt ettersom det er før istandsettelse av området.

Selve etableringen av vindkraftverket med tilhørende infrastruktur vil forårsake støyulemper for omgivelsene i en tidsavgrenset periode. Støyen i denne perioden vil være knyttet til sprengnings-arbeid, annet anleggsarbeid og bruk av anleggsmaskiner og andre tyngre kjøretøy. Det vil også være økt trafikk inn til tiltaksområdet (anleggsmaskiner, vindturbiner, trafo osv.). Støyen forventes å medføre at viltet i området trekker seg til områder lengre unna. Dette vil redusere potensialet for jakt på Moifjellet og omegn.

Støy vil derfor medføre både redusert bruksmuligheter (jakt og fiske) og lavere attraktivitet i nærområdene til kraftverket, primært på Moifjellet, men også i områder som Karten, Brusaknuden og fiskeplassene langs fv. 504.

6 Trinn 2: Konsekvens av alternativer

6.1 Sammenstilling av konsekvenser

Sammenstilling av konsekvenser for ulike alternativer er vist i tabell 6-1.

Samlet konsekvens for influensområdet er basert på konsekvensgrad for hvert delområde og helhetsvurdering av samlet belastning. De største konsekvensene er knyttet til selve planområdene for Moifjellet og Mellomstrand siden disse friluftslivsområdene vil gjennomgå en betydelig forandring med vindturbiner, internveier, støy og skyggekast. De nærliggende delområdene som FL3 og FL5 vil oppleve noe visuelle virkninger, ekstra støy og skyggekast som følge av tiltaket. Lengre ut i influensområdet er det hovedsakelige visuelle virkninger som er hovedfaktoren, og hvor FL6 og FL7 får høyere konsekvens sammenlignet med de andre som følge av høyere verdi.

Ett delområde (FL1) har stor negativ konsekvens (3-) uavhengig av utbyggingsalternativ. Ved alternativ 1 får delområdet FL2 stor negativ konsekvens (3-), men middels negativ konsekvens (-2) ved alternativ 2. Ifølge metodikken beskrevet i M-1941 skal ikke delområder med stor negativ konsekvens «utjevnes» av delområder med mindre alvorlig konsekvens. Det er noen få delområder som har middels negativ konsekvens (2-). Resterende delområder har lav konsekvensgrader (1- og 0). Det er ingen delområder som har svært stor negativ konsekvens (4-). En sammenstilling av konsekvensgradene for de ulike delområdene gir iht. M-1941 en samlet konsekvens på middels negativ. Samlet belastning, se kap. 6.4, tilsier en skjerpet konsekvens innenfor middels negativ konsekvens.

Nullalternativet er det beste alternativet med hensyn til friluftslivet, og alternativ 2 er nest best. Det er konsekvens for delområdet FL2 Brusaknuden og Karten som har vært avgjørende ved rangering av de to utbyggingsalternativene.

Tabell 6-1: Oppsummering av konsekvens og samlet vurdering for de ulike alternativene.

Delområde	Verdi	Alternativ 0	Alternativ 1	Alternativ 2
FL1 Moifjellet og Urdalsnipa	Stor	0	3-	3-
FL2 Brusaknuden og Karten	Stor	0	3-	2-
FL3 Brusali	Stor	0	1-	1-
FL4 Fiskeplassene langs fv. 504	Middels	0	1-	1-
FL5 Ulvarudla og Låglia	Stor	0	1-	1-
FL6 Vikeså	Stor	0	2-	2-
FL7 Synesvarden	Svært stor	0	2-	2-
FL8 Synesvarden buffersone	Middels	0	1-	1-
FL9 Bjerkreim vindkraftverk	Noe	0	0	0
FL10 Måkaknuten	Noe	0	0	0
FL11 Sikvalandsheia	Stor	0	1-	1-
FL12 Berse	Stor	0	1-	1-
FL13 Ognaheia og mer	Svært stor	0	1-	1-
FL14 Gravdal/Hetlands-skogen	Stor	0	1-	1-

FL15 Høgjæren vindkraftverk	Noe	0	0	0
FL16 Korphaugene	Stor	0	1-	1-
FL17 Faure	Middels	0	1-	1-
FL18 Holmen	Stor	0	1-	1-
FL19 Daurmålsknuten	Middels	0	1-	1-
FL20 Kringeli	Noe	0	0	0
FL21 Ualandsvarden	Svært stor	0	1-	1-
FL22 Skykula	Stor	0	1-	1-
FL23 Sveine- og Risaskogen	Svært stor	0	0	0
FL24 Ørni	Middels	0	1-	1-
FL25 Sælandsskogen	Svært stor	0	1-	1-
FL26 Hadlandsfjellet	Middels	0	1-	1-
Samlet vurdering		**Ubetydelig konsekvens**	**Middels negativ konsekvens**	**Middels negativ konsekvens**
Begrunnelse for samlet konsekvensgrad		Nullalternativet har per definisjon ingen konsekvens	Overvekt av delområder med noe negativ konsekvens (1-). Flere delområder har middels konsekvens (2-) og to del-områder har stor negativ konsekvens (3-). Ingen delområder har svært stor negativ konsekvens.	Overvekt av delområder med noe negativ konsekvens (1-). Flere delområder har middels konsekvens (2-) og ett delområde har stor negativ konsekvens (3-). Ingen delområder har svært stor negativ konsekvens.
Rangering		1	3	2
Begrunnelser for rangering		Nullalternativet er uten konsekvens, og er derfor det beste alternativet. Alternativ 1 og 2 vurderes likt med unntak av delområde FL2. Her gir alternativ 1 stor negativ konsekvens (3-), mens alternativ 2 er bedre med middels negativ konsekvens (2-). Alternativ 2 rangeres derfor som nr. 2, mens alternativ 1 er det dårligste og rangeres som nr. 3.		

6.2 Ytterligere avbøtende tiltak

Dette er tiltak som ikke er inkludert eller spesifisert i utredningsløsningen av vindkraftverkets infrastruktur og som dermed heller ikke inngår i grunnlaget for vurdering av konsekvens. Noen tiltak vil virke avbøtende og andre vil være tiltak som legger til rette for ny og annen bruk av Moifjellet. Det er flere aktivitetsstimulerende tiltak som er mulig, men som ikke er nevnt her. Det er flere eksempler fra tilrettelagte besøkshytter, sykkel- og skiløyper, stier, steintrapper og veier i andre energiprosjekt og utbyggingsprosjekt som har bidratt til økt tilgjengelighet og dermed økt bruken av et område betydelig.

Viktige avbøtende tiltak for dette temaet vil omfatte tiltak som er foreslått under temaet «Landskap», deriblant fjerning av turbin MS_04, da denne oppleves spesielt negativ visuelt fra Karten og pga. nærhet til stier.

I tillegg er det forslått følgende tiltak:

- det kan etableres enten en gapahuk eller dagsturhytte ved Urdalsnipa, som er hovedmålet i området. I tillegg kan det i forbindelse med den opprettes en bålplass og benker.

- videre kan det, dersom det settes i gang aktiv skjøtsel av kystlynghei i området, settes opp informasjonsskilt om kystlynghei og skjøtsel som drives i området. Det vil kunne skape et turmål for skoleklasser og andre.

Utenfor planområdene er det mulig å styrke resten av friluftslivet i begge kommunene. Myndighetene har innført å avsette 0,2 øre/kWh av vindkraftproduksjonen til lokale formål som ivaretar interesser innenfor natur og andre aktiviteter som påvirkes direkte av utbyggingen i vertskommuner og nabokommuner. For både Bjerkreim kommune og Time kommune vil altså 0,2 øre per kWh gå til natur- og friluftslivsformål.

Ved en utbygging har Statkraft som intensjon å etablere et lokalt fond i Bjerkreim kommune, og også et i Time kommune. Dette vil komme i tillegg til, og skal ikke forveksles med, de lovpålagte skatter og avgifter.

Fondsmidlene kan tildeles etter søknad til for eksempel større og mindre tiltak som går til bærekraftige og allmennyttige lokale formål, slik at midlene kommer flest mulige til gode.

Det er Statkraft sin intensjon at fondsmidlene skal danne grunnlag for å skape verdier lokalt, og at det skal gjøre f.eks. lag, foreninger, og eventuelt andre, i stand til å gjennomføre ideer og tiltak til beste for allmenheten.

6.3 Virkninger som ikke følger av tiltaket (indirekte virkninger)

Det er ingen klare indirekte virkninger som kan få konsekvenser for friluftslivet i eller utenfor influensområdet.

6.4 Vurdering av samlet belastning

Samla belastning er iht. M-1941 summen av konsekvensene for alle delområdene innenfor influensområdet, inklusive også andre pågående og planlagte tiltak.

Med hensyn til samlet belastning er primært eksisterende vindkraftverk ansett som relevant, se figur 6-1.

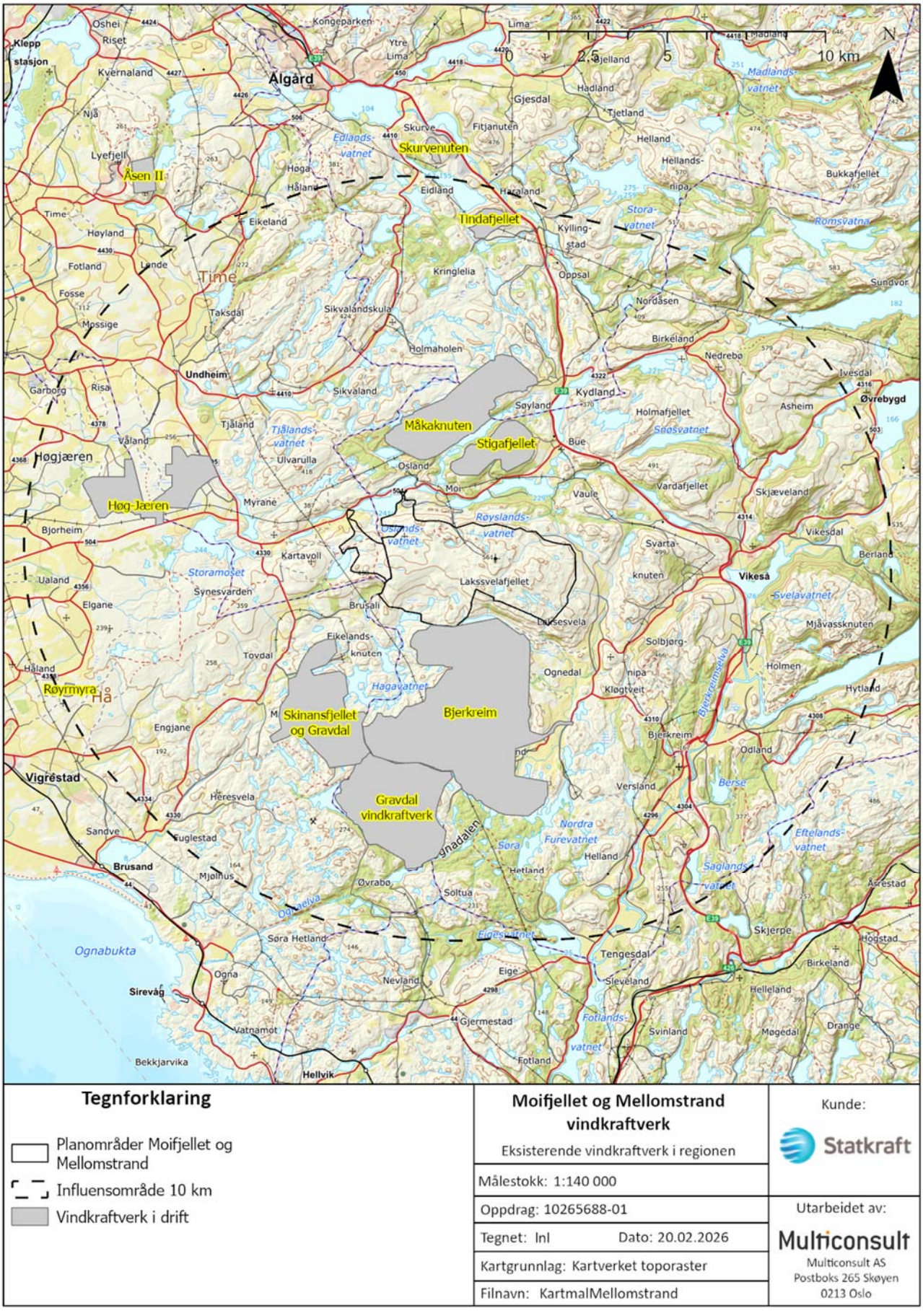
Et flertall av vindkraftverkene i regionen er bygget i friluftslivsområder av samme karakter, dvs. kystlynghei. De som er kartlagt som friluftslivsområder er alle kartlagt med ulik områdetype iht. M98. Det er også flere som ikke er kartlagt og verdisatt som et friluftslivsområde iht. til den kommunale kartleggingen.

Som nevnt i påvirkningsvurderingen på delområdene FL1 og FL2 har undersøkelser vist at områder som er omgjort til vindkraftverk har opplevd økt bruk. Dette i stor grad på grunn av enklere tilkomst til området. Det er imidlertid ikke klart hvorvidt det totale antallet friluftslivutøvere har økt. Ved Moifjellet og Mellomstrand vil enkelte slutte, andre fortsette og noen nye starte å bruke området. Det er imidlertid allerede tre vindkraftverk av samme karakter i omegn og Moifjellet og Mellomstrand er i dag allerede påvirket av visuelle forstyrrelser fra dem. Det er lite sannsynlig at Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk vil tilføye en ny type friluftslivsområde for friluftslivsutøvere i området. Det vil være mulig å utøve aktiviteter forbundet med veiene i et vindkraftverk (eks. jogging, sykling og turgåing) på resten av Moifjellet, men toppen, som er hovedmålet ved turmål er allerede tilgjengelig gjennom bilveien opp til Urdalsnipa. Vindkraftverk utgjør en type friluftslivsområde som er godt tilrettelagt med god tilgjengelighet, men har ganske dårlig lydbilde. For utøvelse av friluftsliv og for folkehelsen er det viktig med et mangfoldig tilbud av friluftslivsområder. En ansamling av flere vindkraftverk innenfor en region fører til at tilbudet svekkes, og det kan gi en økt belastning på de urørte områdene av vindkraftverk som er igjen. Dette fører videre til at de gjenværende områdene får større verdi som friluftslivsområder

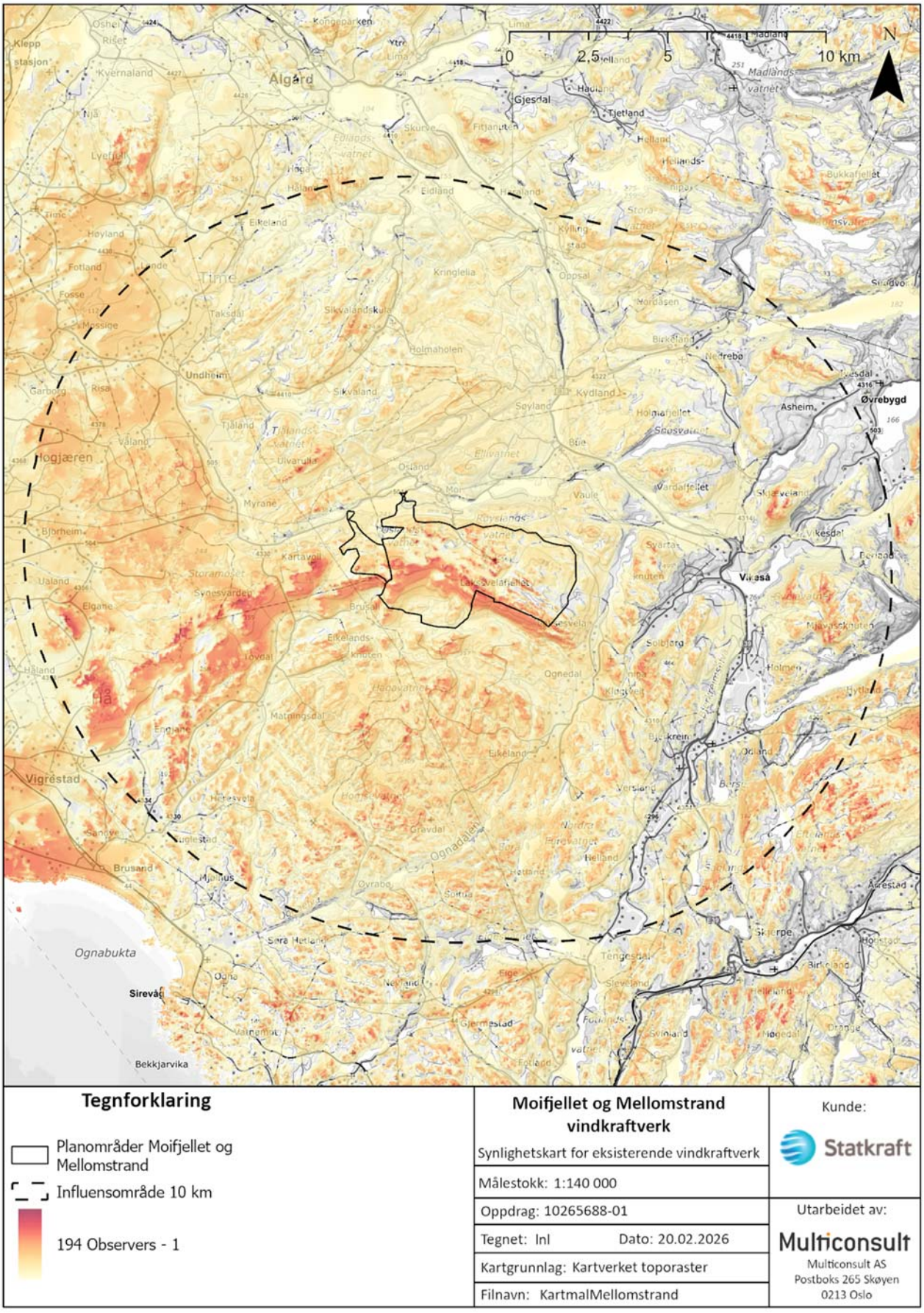
siden det blir mindre tilsvarende friluftslivsområder i regionen. Det kan her nevnes at Bjerkreim kommune har hatt et bevisst forhold til dette, og har ønsket å begrense utbyggingen av vindkraft til vestre del av kommunen, vest for E39, hvor også Moifjellet ligger.

Moifjellet og Brusaknuden er i dag velkjente turmål for mange på Jæren. Her er det allerede påvirkning av eksisterende vindkraftverk som reduserer attraktiviteten for friluftsliv noe. I noe grad er alle friluftslivsområder i denne delen av Rogaland påvirket av vindkraftverk i en viss grad som følge av synligheten, se figur 6-2. Ved lokalisering av vindkraftverk er det viktig å unngå ny urørte friluftslivsområder. Dermed vil en samlokalisering av vindkraftverkene i regionen være fordelaktig. Som nevnt er det flere vindkraftverk av ulik størrelse spredt i regionen, men tyngdepunktet er rundt Moifjellet. Det må utøves forsiktighet ved en samlokalisering for å unngå at intakte friluftslivsområder med få fysiske inngrep, blir en knapphetsressurs. Det er få områder i regionen som har like stor grad av tilgjengelighet kombinert med naturopplevelse som Moifjellet og Brusaknuden. Brusaknuden er omtalt som en av de få «fjellturene» tilgjengelig for Time kommune. Et vindkraftverk på Moifjellet og Brusaknuden vil dermed svekke tilbudet av tilsvarende friluftslivsområder i regionen med samme tilgjengelighet som Moifjellet. Det vurderes at tiltaket vil øke belastningen på friluftslivet i regionen noe og det tilsier dermed en skjerpet samlet belastning for temaet innenfor middels negativ konsekvens.

Det er ingen andre tiltak som vurderes som relevant å ta med under vurdering av samlet belastning.

Figur 6-1: Eksisterende vindkraftverk i regionen.

Figur 6-2: Et synlighetskart av de eksisterende vindkraftverkene innenfor 10 km fra Moifjellet og Mellomstrand. Jo mørkere fargen er jo flere vindturbiner er synlige.

6.5 Usikkerhet

6.5.1 Usikkerhet ved konsekvensutredningen

Avgrensningen og verdivurderingen av delområdene bygger i stor grad på de kommunale friluftslivs-kartleggingene og usikkerheten er minsket sammenlignet med konsekvensutredningen for Moifjellet vindkraftverk (februar 2025) som manglet kommunal kartlegging i Bjerkreim kommune. Det er noe usikkerhet knyttet til verdivurdering når et friluftslivsområde krysser kommunegrenser ettersom områdene i noen tilfeller er verdisatt forskjellig uten at det er tydelige grunner til det. Videre er det noe usikkerhet knyttet til overføring av verdi fra den firedelte verdiskalaen i M-98 til den femdelte verdiskalaen i M-1941. I tillegg kan kriteriene for verdsetting være noe subjektive og lite målbare, siden friluftslivet i stor grad beskriver menneskelige opplevelser. I flere kommuner er flere av verdikriteriene i den kommunale kartleggingen etter M-98 ikke fylt ut, noe som fører til at man har mindre informasjon om området. Befaring og kontakt med lokale er benyttet til for å minske usikkerheten, bekrefte eller justere verdisetting og oppdage eventuelle endringer som har skjedd etter kartleggingen.

Influensområdet er svært stort, og det kan være at noe informasjon ikke er avdekket. Dette gjelder spesielt i områdene i størst avstand fra planområdet. Her er kunnskapsgrunnlaget begrenset til det som er tilgjengelig i offentlige databaser og informasjon fra lokale. Disse områdene er ikke befart siden det er valgt å legge fokuset på det umiddelbare nærområdet til tiltaksområdet som vil oppleve størst påvirkning og vesentlige konsekvenser som følge av tiltaket.

Samlet konsekvens har ikke endret seg fra konsekvensutredningen til Moifjellet vindkraftverk (februar 2025) til nå for Moifjellet og Mellomstrand vindkraftverk (februar 2026).

6.5.2 Usikkerhet ved skadebegrensende tiltak

Ingen vesentlige usikkerheter er identifisert.

6.6 Andre forhold som beslutningstaker bør kjenne til

Ingen slike forhold er identifisert.

7 Overvåkningsprogrammer

For å få frem mer kunnskap rundt bruk av et friluftslivsområde før og etter bygging av et vindkraftverk i et slikt område, er det foreslått å sette opp en sensor eller lignende som registrerer passeringer inn i området. Dette også på ønske av Time kommune. Sensorene vil måtte settes opp på et punkt der de fleste passerer, som f.eks. gjerdeklyver eller på stier i umiddelbar nærhet til utfartsparkering. Et slikt tiltaket vil kreve midler til innkjøp, vedlikehold og behandling av dataene.

8 Referanser

Bjerkreim kommune (u.å.). Turområde Hetlandsskogen. Hentet 15.11.24 fra https://www.bjerkreim.kommune.no/_f/p1/i7c19a603-ca7c-43ca-8295-29275844074d/hetlandsskogen.pdf

Klima- og miljødepartementet & Kommunal- og distriktsdepartementet (2017). Forskrift om konsekvensutredninger. FOR-2017-06-21-854: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854?q=forskrift%20om%20konsekvensutredninger.

Klima- og miljødepartementet (2021a). Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442).

Klima- og miljødepartementet (2021b). Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis. Rundskriv T-2/16, revidert feb. 2021. https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-og-vesentlige-regionale-interesser-pa-miljoomradet--klargjoring-av-miljoforvaltningens-innsigelsespraksis/id2504971/?q=T-2/16.

Miljødirektoratet (2013). Kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder. Veileder M98-2013.

Miljødirektoratet (2025). Konsekvensutredninger av klima og miljø. Veileder M-1941. Internett: https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger.

Multiconsult (2025). Undersøkelser av vannmiljø – Moifjellet. Dokumentkode 10252119-01-RIM-RAP-006.

NVE (2023). Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2023. Energiomstillingen – en balansegang. NVE Rapport nr. 25/2023.

Riise, E., Holmelin, E. og Klavenes, G. (2016). Samfunnsmessige virkninger av vindkraftverk. En etterprøving av fire vindkraftverk. Norconsult/ Agenda Kaupang rapport. 60 s. + vedlegg.

Trangsrud, L.K.J. (2020). Et kroppslig møte med naturen – friluftslivets rolle i økosorgens tid. I: Bjørlykhaug, K. I. og A. J. Vetlesen (red.). Det går til helvete. Eller? Om kjærlighet, sorg og raseri i natur- og klimakrisens tid. Lysaker, Dinamo forlag.

Zimmermann, B., Wikenros, C., Eriksen, A., Sand, H., Wabakken, P., Di Bernardi, C., Dyngeland, C., Maartmann, E., Nordli, K., Berg, E., Helleberg, P., Jakobsen, T. E., Lund, S., & Miltz, C. (2023). Vilt i vind - Pilotstudier om vindkraftutbyggingens påvirkninger på elg, ulv, jerv og elgjegere. Oppdragsrapport nr. 12-2023. Høgskolen i Innlandet.